

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

**Parlamentdə
gərgin
müzakirələr-
qalmaqallı
qanun
qəbul
olundu**

yazısı səh.5-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 1 noyabr 2017-ci il Çərşənbə № 226 (6840) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

**Bakıda Azərbaycan-Türkiyə
sənədləri imzalandı**

Prezident İlham Əliyev: "Dünyada bir-birinə bu qədər yaxın olan, dəstək verən başqa ölkələr yoxdur"

yazısı səh.9-da

**Rüstəm İbrahimbəyovdan 2018-ci
il seçkisi açıqlaması**

yazısı səh.4-də

**Milli Şurannın mitingləri - müxalifət,
yoxsa hakimiyyət qazandı**

yazısı səh.6-da

**Bu gün prezidentlərin
Tehran sammiti başlayır**

yazısı səh.9-da

**Baş bankirdən manatla
bağlı nikbin proqnoz:
"İlin sonunadək..."**

yazısı səh.12-də

**Biznesmen oğlunun cinayət
işində kəskin dönüş**

yazısı səh.10-da

**İşğalçıya daha bir Qarabağ ismarığı
- "Nə qədər gec deyil..."**

yazısı səh.11-də

**Putinin aşpazı necə siyasi
təxribatçı oldu-Həmid
Herişçi yazır**

yazısı səh.13-də

**Bakı-Tiflis-Qarsda gedis haqqının
məbləği müəyyən olunmayıb-səbəb**

yazısı səh.14-də

"Ziraat Bank" Bakıda ofisini açdı

yazısı səh.15-də

**Neftin qiymətində
1 dollar artım - hər gün
374 min artıq gəlir...**

yazısı səh.14-də

Ərazi bütövlüyü toxunulmaz elan edilir - mühüm gözlənti

AVROPA BİRLİYİNDƏN BAKIYA İLGİNC JEST - İRƏVAN TƏLAŞDA

Qurumun Brüssel sammitində qəbul ediləcək yekun qətnamə layihəsinin bezi detalları məlum olub; Kataloniya presedenti işğalçının əleyhinə işləməyə başlayıb; **erməni nəşri:** "Ermənistan dəridən-qabıqdan çıxır ki..."

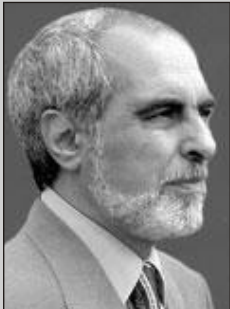
musavat.com
Toğrul İsmayıl

yazısı səh.8-də

Fədaî Laçın cinayətinin yeni şok detalları, yeni həbs qərarı

Xüsusi açarı məbuslara Günay Atakişiyeva verib; qaçırılma əməliyyatına maddi dəstəyi isə müğənni xanım verib; onun Hollivud filmlərinə bənzər sevgi hekayəsi

yazısı səh.15-də

**Elçibəy Bakıya
dönüşündən 20 il
ötdü - köməkçisi
yeni detalları
açıqladı**

yazısı səh.4-də

Sərdar Cəlaloğlu

**Partiya sədrindən
sensation 15 qətli
suçlaması-yada
niyə Ziya
Məmmədov
düşür?**

yazısı səh.3-də

**Eldar
Mahmudov
"kəfəni
yırtdı..."**

yazısı səh.3-də

Azərbaycan "Doing Business" hesabatında 57-ci yerdə qərarlaşıb

Dünya Bankı "Doing Business 2018: İş yerlərinin yaradılması məqsədilə islahatlar" hesabatını açıqlayıb. "APA-Economics" xəbər verir ki, Azərbaycan reytingdə 57-ci yerdə qərarlaşıb. Ötən il Azərbaycan 65-ci yerdə idi. Ölkəmiz ən yaxşı praktikaya (sərhədə) 3,04% vahidi yaxınlaşıb.

Hesabata əsasən, minoritar investorların müdafiəsi sahəsində ölkəmiz yaxşı nəticələr nümayiş etdirir. Belə ki, ölkəmiz qlobal reytingdə 10-cu yerdədir. Maraqların ziddiyyətinin tənzimlənməsi indeksində 7,7 balla qiymətləndirilir, bu indeksdə sadəcə Gürcüstan, Makedoniya və Qazaxıstandan (8 balla qiymətləndirilir) sonra ikincidir. Bu, İƏT-nin yüksək gəlirli ölkələrinin orta rəqəmi olan 6,4 baldan yüksəkdir.

Biznesə başlama sahəsində Azərbaycan qlobal reytingdə 18-ci yerdədir. Bakıda biznesə başlamaq üçün sadəcə 4,5 gün tələb olunur. Bu, Avropa və Mərkəzi Asiya regionunda yalnız Gürcüstanda (2 gün) bundan az vaxt tələb olunur.

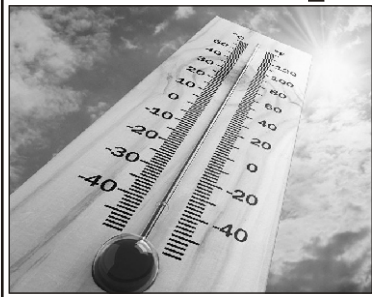
Əmlakın reystrisi sahəsində Azərbaycan 21-ci yerdədir. Hesabatda vurğulan ki, Bakıda əmlakın qeydiyyatı üçün əmlakın dəyərinin sadəcə 0,2%-i tələb olunur. Bu rəqəm Ermənistan, Qırğızıstan və Rusiya ilə eynidir, İƏT-in yüksək gəlirli ölkələrində isə orta rəqəm 4,2%-dir.

Kreditlərin əldə olunması sahəsində isə nəticələr zəifdir - qlobal reytingdə 122-ci yer. Azərbaycanda hüquqlar indeksinin güclü lüyü 2 balla (mümkün 12 baldan) qiymətləndirilib. Müqayisə üçün qeyd edək ki, regional orta rəqəm 6,6 bal və İƏT-nin yüksək gəlirli ölkələri üzrə orta rəqəm 6 baldır.

Elektrik enerjisinin alınmasının təkmilləşdirilməsi sahəsində ölkəmiz qlobal reytingdə 102-ci yeri tutub. Bakıda elektrik şəbəkəsinə qoşulmaq üçün 7 prosedurdan keçmək tələb olunur. Müqayisə üçün bildirik ki, İƏT-nin yüksək gəlirli ölkələrində orta rəqəm 4,7 prosedurdur.

Son 15 ildə 33 islahat həyata keçirilib ki, bunlardan 7-si biznesə başlama, 6-sı kreditin əldə olunması və 5-i vergilərin ödənilməsi sahəsində olub. 2003-cü ildə Bakıda biznesə başlamaq üçün 105 gün tələb olunurdusa, bu gün 4,5 gün tələb olunur.

Noyabrda Bakıda hava necə olacaq?

Azərbaycanda noyabr ayına olan hava proqnozunu ilə bağlı məlumat açıqlanıb. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamenti bildirir ki, noyabrda havanın orta aylıq temperaturunun iqlim normasına

yaxın olacağı gözlənilir.

Bakıda və Abşeron yarımadasında orta aylıq temperaturun 10-12 dərəcə isti (gecələr 8-13, gündüzlər 15-20 dərəcə isti, bəzi günlərdə 10 dərəcəyədək isti) olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxındır.

Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə bir qədər çox (norma 28-38 mm) olacağı gözlənilir.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında orta aylıq temperaturun 6-9 dərəcə isti (gecələr 2-7 dərəcə isti, üçüncü ongünlüyün bəzi günlərində 0-5 dərəcə şaxta, gündüzlər 15-20, bəzi günlərdə 5-10 dərəcə isti) olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxındır.

Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın (norma 18-28 mm) olacağı gözlənilir.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

AXC-nin 100 illiyi ilə bağlı beynəlxalq tədbir keçiriləcək

Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyi ilə bağlı sərəncamına əsasən noyabrın 2-də "Azərbaycan tarixinin yolayrıcında: təlatümlü 1917-ci il" mövzusunda beynəlxalq elmi konfrans keçiriləcək.

Bu haqda Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) Tarix İnstitutunun ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin modern.az-a verilən məlumatda bildirilib.

Beynəlxalq elmi konfransın təşkilatçıları Tarix İnstitutu, "Azərbaycan Tarix Qurumu" və "Azərbaycan Tarixçiləri" ictimai birlikləridir.

Beynəlxalq konfrans "1917-ci il fevral inqilabından sonra Şimali Azərbaycanda ictimai-siyasi vəziyyət", "Rusiya müsəlmanlarının I qurultayı", "Oktyabr çevrilişi və Azərbaycan" və "Azərbay-

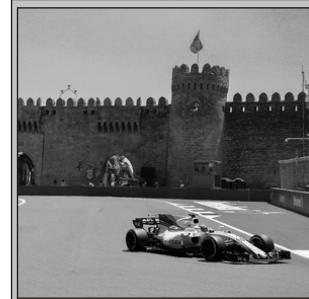

can xalqının və Rusiya imperiyasının digər xalqlarının azadlıq hərəkatı" adlı dörd bölmədə fəaliyyət göstərəcək.

Konfransa Azərbaycan tarixçiləri ilə yanaşı, dünyanın müxtəlif ölkələrindən - Albani-

ya, Türkiyə, Rusiya, Özbəkistan, Polşa, Finlandiya və başqa ölkələrdən olan alimlər elmi məruzələrini təqdim ediblər.

Konfransa Azərbaycan Konfrans AMEA-nın əsas binasında (Kiçik akt zalı, 2-ci mərtəbə) keçiriləcək.

Növbəti Formula 1 yarışını üçün bilet satışına başlanılır

Bakı Şəhər Halqası Əməliyyat Şirkəti (BŞH) böyük məmnuniyyətlə ölkə ictimaiyyətinə bildirir ki, 6 noyabr tarixində 2018 Formula 1 Azərbaycan Qran Prisi üçün bilet satışına start verəcək. Satışa başlandıqdan sonra ilk iki ay ərzində biletlər endirimli qiymətlərlə təklif olunacaq.

BŞH-in Marketing və Kommunikasiya şöbəsinin rəhbəri Nigar Arpadarai modern.az-a açıqlamasında yeni mövsümdə yerli tamaşaçılar üçün xüsusi endirimlərin olacağını bildirib:

"Hər ötən il bir əvvəlki ilə müqayisədə daha çox yerli azarkeşin bilet alaraq yarışın bütün sessiyalarında və həmçinin yarışdan kənarında onlar üçün hazırladığımız əyləncə proqramlarında, xüsusən də dünya ulduzlarının iştirakı ilə baş tutan möhtəşəm konsertlərdə böyük coşğu ilə iştirak etməsi bizi çox sevindirir. Biz bu il yarışa daha çox yerli tamaşaçı cəlb etmək üçün müxtəlif endirimlər təklif edəcəyik. Bununla bağlı ilk satış kampaniyamız noyabrın 6-da başlayacaq və həmin gün biz ölkə ictimaiyyətinə yarış həvəskarları üçün təklif olunan xüsusi endirimlərin detallarını açıqlayacağıq. İnanırıq ki, builki yarışda rekord göstəricidə tamaşaçı iştirakına nail olacağıq".

Qeyd edək ki, 2018 Formula 1 Azərbaycan Qran Prisini izləmək istəyən tamaşaçılara trekin müxtəlif yerlərindən yarış izləməyə imkan verən və ümumi tutumu 30 min yerlik olan tribuna və ayaqüstü zonalar təklif olunur.

İspaniya Konstitusiyası Məhkəməsi Kataloniya parlamentinin müstəqillik qərarını ləğv edib

İspaniya Konstitusiyası Məhkəməsi Kataloniya parlamentinin müstəqilliklə bağlı qərarını ləğv edib.

NTV xəbər verir ki, məhkəmə qərarının açıqlandığı dəqiqələrdə Brüsseldə olan Kataloniyanın keçmiş rəhbəri Karles Puçdemon dialoq başlayarsa, müstəqillik qərarını təxirə sala biləcəklərini bəyan edib. O, Brüsselə getməsinin səbəblərini də açıqlayıb: "Mən bura legitim rəhbər kimi gəlmişəm. Kataloniya problemini Avropanın qəlbində anlatmaq istədim. İspaniya məhkəməsinin cinayətləri deyil, fikirləri mühakimə etdiyini göstərmək üçün gəldim".

Qeyd edək ki, oktyabrın 27-də Kataloniya parlamenti regionun müstəqilliyi barədə qətnamə qəbul edib. 135 deputatdan 70-i qətnamənin lehinə səs verib. Bir saatdan sonra isə İspaniya Senatı konstitusiyasının 155-ci maddəsinin tətbiqi barədə qərar qəbul edib. Nəticədə Kataloniya hökuməti və parlamenti buraxılıb, regiona müvəqqəti rəhbər təyin olunub.

Şimali Koreyada nüvə poliqonundakı tuneldə uçqun: 200 ölü

Şimali Koreyada nüvə poliqonunda tunelin uçması nəticəsində azı 200 nəfər ölüb, 100 fəhlə dağıntılar altında qalıb.

"Mirror" xəbər verir ki, hadisə Şimali Koreyanın şimal hissəsində yerləşən məşhur Punqeri nüvə sınağı poliqonunda baş verib.

Məlumatla görə, tunel oktyabrın 10-da uçsa da, bununla bağlı xəbər oktyabrın 31-də yayılıb.

Almaniyada terror aktı törətməyə hazırlaşan suriyalı tutuldu

Almaniyanın Meklenburq Federal Torpağının Şverin şəhərində terror aktı törətməyə hazırlaşmaqda şübhəli bilinən 19 yaşlı Suriya vətəndaşı tutuldu.

"Report" xəbər verir ki, məlumatı Almaniya Baş Prokurorluğu yayıb.

Baş Prokurorluqdan bildirilib ki, həmin şəxsin yaşadığı mənildə axtarış aparılıb. İlk araşdırmalar nəticəsində suriyalının cari ilin iyulundan terror aktı törətməyə hazırlaşdığı məlum olub.

"Onun hər hansı terror təşkilatına cəlb edildiyi ilə bağlı dəlil-sübut yoxdur", - məlumatda vurğulanıb.

Qeyd edək ki, Almaniya əks-kəşfiyyatının məlumatına görə, ölkədə 1,8 minə yaxın potensial islamiyətli terrorçu var. 2017-ci ilin əvvəlindən terror fəaliyyəti ilə bağlı 900-ə yaxın cinayət işi açılıb.

Ukrayna daxili işlər nazirinin oğlu saxlanılıb

Ukrayna daxili işlər naziri Arsen Avakovun oğlu saxlanılıb. Yerli mətbuat yazır ki, bu barədə Ukrayna daxili işlər nazirinin keçmiş müşaviri İlya xəbər verib.

O bildirib ki, Aleksandr Avakov Korrupsiya Əleyhinə Milli Büro əməkdaşlarının apardıqları axtarışdan sonra saxlanılıb. İ.Kivanın sözlərinə görə, axtarış nəticə vermədiyindən Korrupsiya Əleyhinə Milli Büro əməkdaşları nazirinin oğluna məxsus telefon və planşetləri götürüblər. O əlavə edib ki, Aleksandr Avakov məhkəməyə aparılmalıdır.

Ukrayna xüsusi xidmət orqanlarının Arsen Avakovun oğlunun ofisində apardıqları axtarışların səbəbi kimi 2014-cü ilin sonlarında - 2015-ci ilin əvvəllərində Daxili İşlər Nazirliyinin rüzkak alışı ilə bağlı məsələ göstərilir. Sosial şəbəkələrdə yayılmış audioyazını əsas götürərək jurnalistlər iddia edirlər ki, daxili işlər nazirinin keçmiş müavini Sergey Çebotar Aleksandr Avakovla rüzkakların alışı ilə bağlı söhbət edib. Belə ki, Saşa adlandırılan şəxs (Aleksandr Avakov olduğu güman edilir) 2015-ci ilə qədər DİN-ə 100 ədəd rüzkak təhvil verəcəyini bildirir. Çebotar bununla razılaşır və əlavə edir ki, 2015-ci ildə daha 2000 ədəd rüzkak alınacaq.

Aleksandr Avakov bu ittihamları rədd edir.

Rusiya "Türk axını"na görə Avropadan zəmanət istəyir

Rusiya tərəfi "Türk axını" qaz boru xəmərinin digər ölkələrə də çəkilməsi məsələsini Avropa İttifaqının zəmanətindən sonra müzakirə edə bilər. Bu fikirləri Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov Avropa Biznes Assosiasiyasının üzvləri ilə görüşdə söyləyib.

Diplomatin sözlərinə görə, Cənubi və Cənub-Şərqi Avropa ölkələrinin ehtiyaclarını təmin etmək üçün "Türk axını" qaz xəmərinin ikinci qolunu genişləndirmək olar. S.Lavrov deyib ki, "Cənub axını"nın uğursuzluğundan sonra Rusiya "Türk axını" layihəsini inkişaf etdirir. Lakin bu layihənin Avropa ölkələrinin ərazisinə çıxarılması üçün Rusiya Brüsseldən konkret hüquqi zəmanət gözləyir.

Azərbaycan Demokrat Partiyasının (ADP) sədri Sərdar Cəlaloğlu son dərəcə ilginç açıqlama ilə çıxış edib. Partiya sədri ovqat.com saytına müsahibəsində "Azərbaycanın nazirlərindən birinin 15 nəfərin qətlinə əli var!" fikrini işlədib. Müsahibədən sitat:

"Hətta nazirlərdən birinin 15 nəfərin qətlinə əli olduğu barədə məlumatlar var. Qurbanlarından 3-ü isə öz katibəleridir. Bizə bu barədə təfəssilatlı məlumat verilməmişdi və 200 şahid həmin sənədə imza atmışdı. Biz də öz növbəmizdə həmin məlumatları Baş Prokurorluğa ötürdük. Di gəl ki, heç bir ölçü götürülmədi. Digər nazirlər də onun kimi, vətəndaşlara qarşı ağır cinayətlərdə, xarici dövlətlərə işləməkdə günahlandırılırlar".

S.Cəlaloğlunun qətlərdə itiham etdiyi nazir kimdir?

Bu günə qədər mətbuatda ətrafında müəmmal qətlər baş verən məmur kimi daha çox sabiq neqliyyat naziri Ziya Məmmədovun adı hallanıb. Bu haqda Z.Məmmədov vəzifədə olduğu illərdə də yazılıb. Ziya Məmmədovun adı hallanan sonuncu ölüm işi 2015-ci ilin martında baş verib. İş adamı, Z.Məmmədovun şirkəti ilə 3 illik məhkəmə davası olan 1970-ci il təvəllüdü Füzuli Şubay oğlu Qasimovun meyiti martın 11-də, səhər saat 11 radələrində paytaxtın Yasamal rayonu ərazisində icarəyə götürüldüyü ofisdəki iş otağında aşkarlandı. O, odlu silahdan ürək nahiyəsinə açılmış atəş nəticəsində həyatını itirmişdi. İş adamının ölümü ilə bağlı Yasamal Rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 125-ci (özünü öldürmə həddinə çatdırma) maddəsi ilə cinayət işi başlandı və sonradan işə xitam verdilər. Həmin vaxt Z.Məmmədov vəzifədə idi, vəzifəsini itirməyə 2 il qalırdı. Bu gün "vurulmuş" nazir statusunda olan Z.Məmmədovun ailə holdinqi Füzuli Qasimovun Goranboydakı gips karxanasını almaq istəyirdi. Ölümündən 3 il əvvəl, 2012-ci ilin martında F.Qasimov "Yeni Müsavat"a müraciət edərək üzleşdiyi haqsızlıqlarla bağlı yazı hazırlamağımızı xahiş etmiş, əməkdaşlarımızı Goranboya dəvət etmişdi. İstəyi bu idi ki, neqliyyat naziri Ziya Məmmədovun ona qarşı qanunsuz-

Partiya sədrindən sensasion 15 qətl suçlaması - yada niyə Ziya Məmmədov düşür?

Sərdar Cəlaloğlu "Azərbaycanın nazirlərindən birinin 15 nəfərin qətlinə əli var!" deyəndə kimi nəzərdə tutub?

luqları ictimailəşsin, məsələ öl-kə rəhbərliyinin diqqətinə çatdırılsın. Həmin vaxt nazirlə çəkişən iş adamı qəzetimizə bunları demişdi. Sitat: "Biz bu torpaqları ermənidən almışıq. İndi də Ziya Məmmədov, onun oğlu Anar Məmmədov və ətrafları bu torpaqları əlimizdən almaq istəyir". Bu gün F.Qasimov dünyada deyil, onun "Goranboy gips" in karxanasından Ziya Məmmədovun holdinqi qazanır.

F.Qasimovun ölümündən 5 il əvvəl Z.Məmmədovun ətrafında daha bir müəmmal ölüm işi baş vermişdi.

"Yeni Müsavat"ın 23.06.2010-cu il tarixli sayında "Ziya Məmmədovun adı şübhəli ölüm işində" (http://musa-

vat.com/news/ziya-memmedovun-adi-subheli-olum-isinde_79305.html ttp://musavat.com/news/ziya-memmedovun-adi-subheli-olum-isinde_79305.html) sərlovhəli yazıda sabiq nazirin adı Dövlət Dəmir Yol İdarəsinin reisi işləmiş Adil Məmmədovun müəmmal ölümündə hallanırdı.

Bu haqda qəzetə açıqlama verən A.Məmmədovun qardaşı F.Məmmədov bunları demişdi.

Sitat:
"Adil Moskva Dəmir Yol İnstitutunu qırmızı diplomla bitirdi. 80-ci illərin əvvəllərində Bakıya qayıdaraq Dövlət Dəmir Yol İdarəsində (DDYİ) işə düzəldi. Həmin vaxt indiki neqliyyat naziri Ziya Məmmədov da həmin idarədə depoda işləyirdi.

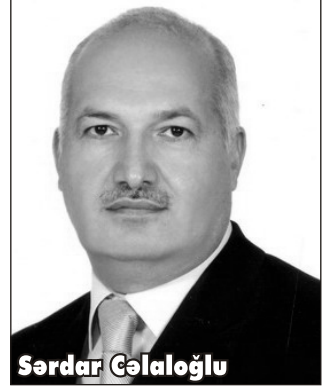
Bildiyimə görə, Ziya Məmmədov institutu qiyabi, güc-bəla ilə 10-11 ilə bitirib. 90-cı ilin əvvəllərində Dövlət Dəmir Yol İdarəsinin tabeçiliyində "Azərreyl" şirkəti yaradılıb. O vaxt bu şirkəti MDB məkanında Boris Berzovski təsis etmişdi. Adıldən əvvəl həmin şirkətin prezidenti Bəhram adlı şəxs olub. Adil isə onun müavini idi. Təxminən 1999-cu ildə Adil həmin şirkətin prezidenti oldu. Ziya Məmmədov Dəmir Yol İdarəsinə rais təyin ediləndən sonra qardaşım ilə münasibətləri pisləşdi. Bundan sonra Adil Məmmədov "Azərreyl" prezidenti vəzifəsini itirdi. Adil 1999-cu ildə "Azərreyl" şirkətində mühasib işləyən Şəlalə Rəhman qızı Verdiyeva ilə ailə qurmuşdu. 2004-cü il iyul ayının 15-də gecə Adilin səhhəti Mər-

dəkandakı bağ evində qəfil pisləşib. Həmin gecə intuitiv olaraq nəse hiss etdiyimdən Adilin mobil telefonuna zəng etdim. İyulun 16-da axşam tərəfi eşitdim ki, qardaşım dünyasını dəyişib. Bakıya gəldik. "Göy Məscid"də meyiti ekspertizadan keçirmədən kafənə bükülmüş vəziyyətdə bizə təhvil verdilər. Biz də meyiti Qubaya aparıb orada dəfn etdik. Deyilənə görə, Adil vəziyyəti pisləşəndən bir neçə saat sonra Mərdəkandakı Kardioloji Mərkəzə gedib və orada ona iynə vurublar. Vəziyyəti yaxşılaşsa da, sonradan qəfil-dən öldü".

F.Məmmədov demişdi ki, qardaşının həyat yoldaşı söhbət zamanı ona Adilin Ziya Məmmədov tərəfindən öldürüldüyünü deyib. Sitat: "Mən Şəlalədən niyə telefona cavab vermədiyini və vaxtında təcili yardım çağırmadığını soruşanda o, rusca "Ego Ziya ubil da" deyə cavab verdi".

Z.Məmmədovun oğlu Anar Məmmədovun adının mərkəzi fiqur kimi keçdiyi bir ölüm işi haqda 2013-cü ilin iyul ayının 17-də Türkiyənin "Hürriyyət" qəzetində Yalçın Bayerin köşə yazısında bəhs edilirdi. Yazıda neqliyyat naziri Ziya Məmmədovun oğlu Anar Məmmədovun mühafizəçisi olan bir Türkiyə vətəndaşının güllələnməsindən bəhs edilirdi.

Bu, Məmmədovlar ətrafında olan və güllə yarası alan ilk mühafizəçi deyildi. Hələ onu bəxti gətirmişlərdən də saymaq olar. Salyan qəbiristanlığında Anar Məmmədovun mühafizəçisi olmuş Nizami Dadaşov adlı şəxs qəbrinə var. Bu şəxs 2000-ci ilin mayına qədər A. Məmmədovun mühafizəçisi olub. İdmançı olan həmin şəxs

Sərdar Cəlaloğlu

güllə ilə vurularaq öldürülüb. Rəsmi versiyalarda onun avtomobil qəzasında həlak olduğu iddia edilib. Amma camaat arasında belə söhbət gəzir ki, meyiti yuyan molla "mərhumun bədənində güllə yarası var" sözlərini ağzından qaçırb. Bundan sonra bir neçə gün yoxa çıxıb, sonra isə bu söhbəti tamamilə "unudub".

N.Dadaşovun öldürülməsindən bir müddət sonra Ziya Məmmədovun başqa bir mühafizəçisi, Şimali Qafqazdan olan Altaf adlı idmançı yoxa çıxıb. Mühafizəçi Azərbaycan vətəndaşı olmadığına görə onun necə yoxa çıxdığı, öldüsü-qaldısı bu gün də bilinmir. Z. Məmmədovun daha bir mühafizəçisi, Masallıdan olan Eldəniz Qurbanovu 2008-ci il, martın 1-də qətlə yetiriblər. Bu günə qədər bu qətlin hansı şəraitdə törədilməsi ictimaiyyətdən gizlədilir.

Z.Məmmədovun Cəmil adlı cangüdəni isə vaxtilə Salyanın Qaraqaşlı kəndində yaşayıb. O, nazirin mühafizəsindən ayrılan sonra ciddi təqiblərə məruz qalıb. Onu uzaq Sibirdə aşkarlayıb qətlə yetiriblər.

2014-cü il iyulun 11-də "Garant Sığorta" ASC-nin İdarə Heyətinin üzvü Natəvan Əliyevanın meyiti yaşadığı ünvanda aşkarlanmışdı. Salyandan olan bu xanımın evində usta işləmiş şəxs tərəfindən öldürüldüyü açıqlanmışdı...

S.Cəlaloğlunun bəhs etdiyi nazirin məhz Z.Məmmədov olmasını söyləmək çətinidir. Məsələnin bu tərəfi odur ki, araşdırılmalı faktlar ortadadır.

□ E.HÜSEYNOV

Eldar Mahmudov kəfəni yırtdı...

Sabiq nazir özünü "MTN işi"ndən kənarında saxlamağı bacardı; həbsdəki kadrlarını da ağır cəzalardan yayındıra bildi

Ləğv olunmuş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) idarə reisi Akif Çovdarov barəsində Sabunçu Rayon Məhkəməsinin 12 illik həbs qərarı cəmiyyətdə birmənalı qarşılanmayıb. Bir çoxları baş verənləri sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun dirəniş göstərməsi kimi qiymətləndirirlər.

Belə rəylər də var ki, Akif Çovdarova 12 il həbs cəzasının verilməsi mal-qara oğrularına qarşı böyük ədalətsizlikdir. Fikirilərini də belə əsaslandırırırlar ki, qoyun-quzu oğrularının törətdiyi əməl Cinayət Məcəlləsinin 1 maddəsinin, Akif Çovdarovun etdikləri isə azı 10 maddənin təsiri altına düşür. Amma ona da mal-qara oğrusuna verilən qədr - 12 il cəza kəsiblər. Həm də A.Çovdarovun əməllə-

rinin əhatəsi, dövlətə və millətə vurduğu ziyan da qat-qat artıqdır. 2015-ci ilin dekabrında həbs olunandan sonra Akif Çovdarova Cinayət Məcəlləsinin bir neçə - qanunsuz azadlıqdan məhrum etmə ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin ölümünə və ya digər ağır nəticələrə səbəb olduqda, mənimsemə və ya israf etmə mütəşəkkil dəstə tərəfindən külli miqdarda törədildikdə, quldurluq mütəşəkkil

dəstə tərəfindən külli miqdarda əmlak əldə etmək məqsədilə törədildikdə, hədə-qorxu ilə tələb etmə külli miqdarda əmlak əldə etmək məqsədilə törədildikdə, qanunsuz olaraq qaz silahını, soyuq silahı, o cümlədən soyuq atıcı silahı əldə etmə, satma və ya gəzdirmə, gizli qayda-da informasiya alınması üçün nəzərdə tutulmuş texniki vasitələrdən istifadə edilməklə əməliyyat-axtarış fəaliyyəti haqqında qanunvericiliyi pozma, rüşvət alma qabaqcadan əlbi olub bir qrup şəxs və ya mütəşəkkil dəstə tərəfindən hədə-qorxu tətbiq olunmaqla külli miqdarda və təkrar törədildikdə, vəzifə saxtakarlığı, bir qrup şəxs tərəfindən silah tətbiq olunmaqla hakimiyyətdən sui-istifadə etmə, hakimiyyətdən istifadə etməyə ağır nəticələrə səbəb olduqda maddələri ilə ittiham olunub.

2 illik istintaq-məhkəmə araşdırmalarının sonunda isə ona cəmi 12 il cəza verilib, Çov-

darovun ailə üzvlərinin yaşadığı ev özlərinə qaytarılıb, 33 milyon manatlıq digər mülkləri zərərçəkmişlərin xeyrinə müsadirə olunub. A.Çovdarovun ailə üzvlərinə məxsus "8-ci kilometr bazarı" kimi tanınan iaşə obyektini dövlət sərəncamına keçirilib. Bir neçə il sonra isə A.Çovdarovun "xəstəliyi ilə əlaqədar" azadlığa çıxması da tam real görünür.

Məhkəmə dövründə zərərçəkənlər dəfələrlə Eldar Mahmudovun prosesə çağırılaraq dindirilməsini tələb etsələr də, məhkəmə vəsatətləri təmin etməyib. 2 il əvvəl "MTN işi" başlanılan zaman qurumdakı qanunsuzluqların tam olaraq araşdırılacağına olan ümidlər də artıq aradan qalxıb. E.Mahmudov azadlıqdadır, həbs edilməyi haqda yaranan fikirlər də sabun köpüyü kimi əriyib aradan qalxıb. Artıq Mahmudov kəfəni yırtmış, dirəniş göstərmiş kimi görünür. Qalır böyük səhnəyə qayıdışı...

□ E.HÜSEYNOV

Rüstəm İbrahimbəyovdan 2018-ci il seçkisi açıqlaması

“Milli Şuranın mitinqlərinə
dəstək verirəm, amma...”

“Hazırda Azərbaycana gəlmək haqqında düşünmürəm. Sadəcə olaraq, uzaqdan prosesləri izləyirəm. Milli Şuranın mitinqlərini böyük həvəslə izləyir və dəstək verirəm. Amma 2018-ci ildə keçiriləcək prezident seçkiləri ilə maraqlanmıram”.

Bunu modern.az-a açıqlamasında tanınmış kinorejissor, Milli Şuranın fəxri sədri Rüstəm İbrahimbəyov deyib.

Kinorejissor Azərbaycanın tanınmış diktoru Rafiq Hüseynovun vəfat etməsi xəbərinə çox üzüldüyünü dilə gətirib.

“Axırncı dəfə mənə təsir edən hadisə tanınmış diktor Rafiq Hüseynovun vəfat etməsi oldu. Bu xəbərə çox təəsüfləndim. Ona görə də onun haqqında yazı yazdım. Amma Rafiqin vəfatı ilə bağlı görəcəyim işlərdən danışmaq istəmirəm. Öz səhhətimə gəlincə, hər şey qaydasındadır. Elə bir ciddi şikayətim yoxdur”.

Qeyd edək ki, tanınmış kinorejissor 2013-cü ilin prezident seçkiləri ərəfəsində aktiv siyasətə qoşulsa da, sonradan geri çəkilib.

Canəli Əkbərovun ittihamı Siyavuş Kərimini özündən çıxartdı

Xalq artistləri Canəli Əkbərov və Azərbaycan Milli Konservatoriyasının rektoru Siyavuş Kərimi arasında başlanmış qalmaqal səngimdir. Canəli Əkbərovun musavat.com-a açıqlamasında “Mən orda dərs deyəndə Siyavuş Kərimi məzun olmuşdu. Sonra isə özlərinə mafiya düzəldib konservatoriyamı iki yerə böldülər...” deməsi isə müəyyən müzakirələrə yol açıb. Çünki zamanında Milli Konservatoriyanın Bakı Musiqi Akademiyasından ayrılma səbəbi bir çoxları üçün hələ də aydın deyil.

Qeyd edək ki, 1922-ci ildə yaradılan Bakı Musiqi Akademiyası təxminən 80 ilə yaxın dövrdə ölkədə yeganə konservatoriya olub. Yalnız həmin ildə görkəmli bəstəkar Müslüm Maqomayev Konservatoriyada fəaliyyət göstərən “Şərq musiqisi” fakültəsini ayırıraq ona müstəqil status vermək məqsədilə “Şərq Konservatoriyası” yaradılması haqqında əmr və göstəriş vermişdi. Adıçəkilən konservatoriyaya rəhbərlik Üzeyir Hacıbəyliyə tapşırılır. Lakin Narkomprosun Kollegiyasının qərarı ilə Azərbaycan Dövlət Türk Musiqi Texnikumu yaradılır və onu Musiqi Texnikumu və ya Şərq Konservatoriyası adlandırılır.

Milli Konservatoriyanın Bakı Musiqi Akademiyasından ayrılması isə 2000-ci ildə baş verib. Prezidentin sərəncamı ilə həmin ildə Azərbaycan Milli Konservatoriyası təsis edildi. Sərəncama əsasən, musiqi ocağının rektoru vəzifəsi Siyavuş Kərimiyə həvalə edildi. Hazırda adıçəkilən konservatoriyanın tərkibinə Bakı Musiqi Kolleci və Respublika İncəsənət Gimnaziyası daxildir.

Canəli Əkbərovun ittihamına gəldikdə isə rektor Siyavuş Kərimi “Yeni Müsavat”a danışaraq məsələyə bu cür mövqə bildirdi: “Nə danışsınız?! Konservatoriyanın ayrılması dövlətin proqramıdır. Bu məsələni mənəmlə bağlamayın, xahiş edirəm”.

□ XALIDƏ
□ Musavat.com

Mərhum prezident Əbülfəz Elçibəyin bu günlərdə Naxçıvanın Kələki kəndindən Bakıya qayıdışının 20 ili tamam olur. 1993-cü ilin iyununda hakimiyyətdən uzaqlaşaraq doğulduğu kəndə gedən və 4 il 4 ay 12 gün orada yaşayan sabiq dövlət başçısının Bakıdan gedişi, orada yaşadığı müddət və paytaxta qayıdışı ilə bağlı ən müxtəlif faktlar üzə çıxıb, mövqelər səslənib.

Sabiq prezident Kələkidə olduğu müddət ərzində elə insanlar olub ki, onu tənha buraxmayıb, daim qoruyub, hətta təhlükəli zamanlarda belə həyatlarını riskə ataraq Elçibəyin yanında olublar. Belə şəxslərdən biri Elçibəyin köməkçisi olmuş Oqtay Qasimovdur.

20 ildən sonra O.Qasimov “Yeni Müsavat”a bəzi maraqlı məqamları açıqladı: “Elçibəyin o zaman Bakıya qayıtmasında hansısa səbəb axtarmazdım. O dövrün mətbu orqanlarında Əbülfəz bəyin açıqlamaları olmuşdu. Bakıya qayıtmaq istədiyini və bu barədə düşündüyünü demişdi. Hətta Kələkiyə getdiyi ilk zamanlardan belə, konkret olaraq iki həftədən sonra bir açıqlaması olmuşdu. O zaman prezidentin Naxçıvanda olan təyyarəsinin güllə ilə qanadları deşilmişdi. Bu, Elçibəyin geri dönüşünə əngəl olan amillərdən idi. Bakıya 20 il öncə qayıtmasına gəlincə, 1997-ci il iyunun 17-də Əbülfəz bəyin prezidentlik müddəti başa çatırdı, qanuni prezident olaraq. Əbülfəz bəy bu hüququ özündə saxladı və həmin ilin yayından Bakıya qayıtmaq haqqında düşünməyə başladı. Bu yöndə ciddi qərarlar alınmışdı. AXCP və digər siyasi qurumlar, o cümlədən demokratik qüvvələrin birləşdiyi Demokratik Konqres Əbülfəz bəyin Bakıya gelişini müzakirə edirdi. O zaman onun Bakıya dönüşü ilə bağlı imzatoqlama kampaniyasına da start verilmişdi. 1997-ci ilin sentyabrında AXCP-nin Məclisində Əbülfəz bəyin Kələkidən Bakıya dönüşünün təmin olunması ilə bağlı qərar çıxarılmışdı. Buna uyğun olaraq da, o zaman Milli Məclisdə fəaliyyət göstərən AXCP-dən olan deputatlar bu istiqamətdə fəaliyyət göstərirdilər. Həmin ilin oktyabrında Xalq Cəbhəsinin parlamentində olan deputat qrupu bəyanat verdi ki, onlar Kələkiyə Əbülfəz bəyin Bakıya dönüşünü təmin etmək üçün deputatlardan ibarət bir qrupu göndərməkdə qərarlıdılar. O zaman deputatlardan Mirhəməd Mirəlioğlu, Qulamhüseyn Əlibəyli və Nizami Quliyev Kələkiyə gəldilər. Dövlət qurumları ilə aparılan telefon müzakirələrindən sonra Əbülfəz bəyin gelişinə olan maneələr aradan qaldırıldı. Nəticədə o dönüşü təmin etmək mümkün oldu. O vaxt təxribatların ola biləcəyi barədə də bəhanələr gətirilirdi. Amma Əbülfəz bəy qəti şəkildə bəyan etmişdi ki, Bakıya gəlməkdə qərarlıdır, təşkilatın verdiyi qərar hörmətlə yanaşır, verilən qərara da əməl edəcək və onun icrasında da iştirak edəcək. Əbülfəz bəy Bakıya gəldiyi zaman hakimiyyət tərəfindən olan maneələr aradan qaldırıldı. Sadəcə, Naxçıvandan Əbülfəz bəyi yola salarkən elə şərait yaradıldı ki, insanların bundan xəbəri olmasın. Bəyi Naxçıvan Hava Limanına gətirən maşın karvanı elə gəldi ki, insanlar xəbərsiz oldular”.

Elçibəyin köməkçisi onun Bakıya ilk hara gətdiyini də açıqladı:

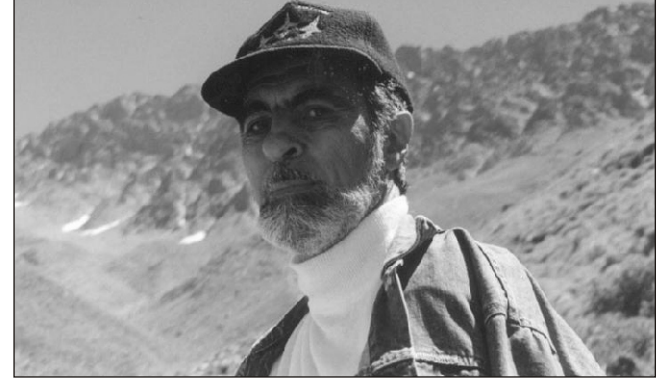
Elçibəyin Bakıya dönüşündən 20 il ötdü - köməkçisi yeni detalları açıqladı

Oqtay Qasimov: “Əsas hədəf bir il sonrakı seçkilərdə iştirak deyildi...”

“O zaman minlərlə insan Əbülfəz bəyi qarşılamak üçün aeroporta gəlmişdi. Biz orada qarşılandıqdan sonra Xəqani -33 ünvanına gəldik, o zaman Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının müvəqqəti qərargahı orada yerləşirdi, bildiyiniz kimi, həm də ora “Azadlıq” qəzetinin redaksiyası idi. Orada qısa bir toplantı oldu və ondan sonra Əbülfəz bəy qardaşı, rəhmətlik Almurad Ağanın evinə getdi. Səhəri gün də ümumi toplantılar, görüşləri oldu. Həmin vaxt Əbülfəz bəyin Bakıda evi yox idi. O zaman Bəyə İstanbul evlərində ev verilmişdi. Amma Əbülfəz bəy o evdə bir saat da olmadı. Gəlişinin ilk günlərindən qardaşılıqda olurdu. Sonradan “Cıdır”ın yanında yaxın dostlarından birinin evi var idi, ora köçüb orada yaşadı. Dostu yaşamaq üçün o evi Elçibəyə vermişdi”.

O.Qasimov Elçibəyin Bakıya gelişinə heç zaman peşman olmadığını söylədi: “Əbülfəz bəy Kələkidə olarkən Bakıdakı vəziyyətlə bağlı kifayət qədər məlumatlı idi. Azərbaycan və regionda baş verən hadisələrlə daim maraqlanırdı. Orada informasiya qıtlığı yaşadığımızı deyə bilmərik. Bura gələrkən Əbülfəz bəy nəse bir fəvqəladə halları baş verə biləcəyini də hesablamamışdı. O, realıqları yaxşı bilirdi. Hər kəs yaxşı bilir ki, Əbülfəz bəy gələndən sonra müxalifət düşərgəsində, özünün partiyası AXCP-də, o cümlədən cəmiyyətdə siyasi proseslərdə canlanma oldu. Bəy problemləri yaxşı bilirdi və bunu həll etməyin üzərində işləyirdi. O dövrü xatırlayanlar onu da yaxşı bilir ki, Əbülfəz bəy gələndən sonra AXCP, demokratik qüvvələri birləşdirən Demokratik Konqres, əlavə təşkilatlar yaradıldı. Azərbaycan Birliyini birləşdirən Aydınlar Birliyi yaradılmışdı, Bütöv Azərbaycan Birliyi qurulmuşdu. 1998-ci il seçkiləri ərəfəsində müxalifətin böyük hissəsini özündə birləşdirən SİDSUH hərəkatı quruldu. Qarabağ məsələsini özündə birləşdirən Müqavimət Hərəkatı da yaradılmışdı. Bunları sadalamaqla onu demək istəyirəm ki, Əbülfəz bəy burada boşuna dayanmadı. Həmin dövrdə siyasi qurumları birləşdirmək, fəaliyyətlərini canlandırmaq yönündə ciddi işlər qura bildi. Sadəcə, tale imkan vermədi ki, görülən işlərin nəticələri özünü təsdiq etsin”.

Müsavahimiz eks-prezidentin gelişində ən çox əməyi keçməyəndən də danışdı: “Burada konkret şəxsin adını çəkmək imkansızdır. Çünki Əbülfəz bəyin Bakıya gelişini cəmiyyətin böyük kəsimi istəyirdi. Amma istənilən halda onun paytaxta gelişində ən çox rol oynayan lideri olduğu təşkilat və bu təşkilatla mütəfiqlik edən Demokratik Konqres, digər qurumlar idi. Kiminsə adını, yaxud hansısa bir təşkilatı öne çıxarmaq düzgün deyil. Azərbaycan cəmiyyətinin istekləri və fəaliyyətini burada qiymətləndirmək daha doğru olar. Onu da deyim ki, Əbülfəz bəyin gelişini zamanı əsas hədəf bir il

dən sonrakı seçkilərdə iştirak etmək deyildi. Bəli, Elçibəyin hədəfləri var idi və onlardan biri də seçkilərdə iştirak idi. Amma bir il öncəki seçkilərlə bağlı Bakıya gəldiyi barədə fikirlərlə qətiyyətlənə razılaşmıram. 4 il 4 ay onunla birlikdə Kələki kəndində olan şəxs kimi deyirəm ki, qayıdış barədə daim düşünüldü. Sadəcə, müəyyən problemlər var idi, şərtlər də yetişməmişdi. 1998-ci ilin fevralındakı qurultayda namizədliyi partiyası tərəfindən irəli sürülmüşdü. Amma onun mütəfiqlik edən Demokratik Konqres, digər qurumlar idi. Kiminsə adını, yaxud hansısa bir təşkilatı öne çıxarmaq düzgün deyil. Azərbaycan cəmiyyətinin istekləri və fəaliyyətini burada qiymətləndirmək daha doğru olar. Onu da deyim ki, Əbülfəz bəyin gelişini zamanı əsas hədəf bir il

olmuşdu. Bu dəyişikliyə də uyğun hərəkət etmək lazım idi. 1998-ci ildə Demokratik Konqresdə müxalifətin vahid namizəd məsələsi müzakirə olundu və orada yekun qərar verilmədi. Seçki mühiti o zaman qanəddici olmadığından müxalifətin böyük kəsimi seçkiləri boykot etdi, nəticədə SİDSUH hərəkatı yaradıldı. Müxalifət düşərgəsindən yalnız Etibar Məmmədov seçkilərə qatıldı. Deməyim odur ki, Əbülfəz bəyin Bakıya gelişindən sonra bu hadisələrin yaşanmasının onda xəyal qırıqlığı yaratdığına demək bilmirəm nə dərəcədə doğrudur. İstənilən halda Əbülfəz bəy Bakıya gəldikdən sonra xeyli hüquqi dəyişikliklər baş vermişdi ki, bunları nəzərə alıb hesablaşmaq lazım idi”.

□ Cavanshir ABBASLI

Oktabrın 31-də Milli Məclisin növbəti plenar iclası birinci vitse-spiker Ziyafət Əsgərovun sədrliyi ilə keçirildi.

İlk olaraq bu ilin sentyabrında Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti ilə imzalanmış "Yeni əsrin müqaviləsi" - "Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda Azəri, Çıraq yataqlarının və Günəşli yataqlarının dərinlikdə yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında" qanun layihəsi müzakirəyə çıxarıldı. Vitse-spikerin sözlərinə görə ki, imzalanan yeni sənədə görə, mühəndislərin 90 faizi, fəhlələrin 95 faizi Azərbaycan vətəndaşlarından ibarət olmalıdır. Mənfəətin 75 faizi dövlətə, 25 faizi isə törəmə şirkətlərə çatacaq. Təbii səmt qazı yenə də Azərbaycan dövlətinə pulsuz ötürüləcək. Kəşf nəticəsində təbii qaz yataqları aşkarlansa, bu yataqların işlənməsi ilə bağlı müstəsna hüquq ARDNŞ-ə məxsus olacaq.

Deputat Vahid Əhmədov sentyabr-oktyabr aylarının Azərbaycan üçün çox uğurlu hadisələrlə yadda qaldığını dedi: "Sentyabr ayında çox mühüm əhəmiyyətə malik olan yeni neft müqaviləsi imzalandı. Oktyabr ayında isə Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolunun açılışı həyata keçirildi. Bu, Azərbaycanın tarixi qələbəsidir. Dəmir yolunun çəkilməsinə çox böyük maneələr var idi. Hətta ABŞ Senatında bu layihənin reallaşması üçün erməni lobbisi hərəketə keçmişdi. Amma bütün bunlara baxmayaraq, Azərbaycan prezidentinin iradəsi ilə bu nəhəng layihə reallaşdı".

Deputat Əli Məsimli də öz növbəsində Milli Məclisin çox tarixi bir sazişi müzakirə etdiyini bildirdi. 1994-cü ildə imzalanmış "Əsrin müqaviləsinin Azərbaycana 130 milyard" dollardan artıq vəsait qazandırdığını xatırladı. "Bu saziş ölkəmizin karbohidrogen ehtiyatlarını bir daha dünyaya tanıtdı. Həmçinin Azərbaycan neft ölkəsi kimi özünü bir daha təsdiq etdi" - Ə.Məsimli dedi. Deputat bildirdi ki, yeni müqavilənin ayrı-ayrı ölkələrin şirkətləri ilə bağlanması Azərbaycanın müstəqilliyinə önəm verilməsinin əlamətidir.

Deputat Aydın Mirzəzadə neft müqaviləsi imzalanandan sonra AŞ PA-da Azərbaycana qarşı təzyiqlərin işə salınmasını təsadüfi saymadı: "BTC ilə bağlı qərar verildəndə də analogi təzyiqlərə əl atılmışdı. Ancaq bütün cəhdlər faydasız oldu və bu nəhəng layihə reallaşdı. Eyni zamanda Bakı-Tiflis-Qars layihəsinin reallaşmasına qarşı olan qüvvələr dünən səfirləri vasitəsilə bu layihəyə dəstəyini ifadə etdilər. Bu, o deməkdir ki, Azərbaycan doğru yoldadır".

Deputat Siyavuş Novruzov isə bəzi həmkarlarına atmaca ilə çıxışa başladı: "Bu layihəni xəyal adlandırıldı, onlar layihənin gerçəkləşəcəyinə inanmırdılar". O bildirdi ki, tarix bu fikirlərin xülya olduğunu göstərdi: "O zaman bu müqaviləni bəyənməyənlərdən hazırda Milli Məclisin iclasında oturanlar da var, sazişi dəstəkləyirlər. Digər-

Parlamentdə gərgin müzakirələr. qalmaqallı qanun qəbul olundu

Milli Məclis "Yeni əsrin müqaviləsi"ni də ratifikasiya etdi

ləri də zamanında başa düşəcəklər".

Müzakirələrdən sonra saziş ratifikasiya olundu. Xatırladaq ki, saziş 2049-cu ilin 31 dekabrınadək qüvvədə olacaq.

Milli Məclis "Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında" Qanunun 6.2-ci (Azərbaycan Respublikasının dövlət mülkiyyətində saxlanılan bəzi əmlak növlərinin özəlləşdirilməsi qadağandır) maddəsinin "Elm haqqında" Qanuna uyğunlaşdırılması da müzakirəyə çıxarıldı.

Deputat Qüdrət Həsənzadə yeni qanuna yeni bəndin əlavə edilməsinə etiraz etdi: "Mən dəfələrlə demişəm. Biz universitetləri özəlləşdirə bilərik və bu lazımdır. Dövlətə məxsus ali təhsil müəssisələrini, səhiyyə müəssisələrini özəlləşdirmək lazımdır. Əmlak Komitəsi bu gün 150-yə qədər dövlət əmlakını özəlləşdirməyə çıxarır. Amma hərəcə keçiriləndən sonra görürük ki, onun cüzi hissəsi özəlləşdirilib. Səbəb isə budur ki, qiymətlər çox yuxarı qoyulur. Qiymətləndirmə çox yuxarı olur və 5 dəfə hərəcə keçiriləndən sonra qiymətin cəmi 50 faiz aşağı salınmasına icazə verilir. Təklif edirəm ki, bu qanuna yenedən baxaq. Əgər əmlak birinci dəfə hərəcədə satılmadısa, növbəti hərəcədə qiymətin kifayət qədər aşağı salınmasına ehtiyac var. Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi mexanizmi sadələşdirilməlidir".

"Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında" Qanuna dəyişiklik edilməsi barədə layihənin müzakirəsi zamanı deputatlardan bəziləri bir sıra sahələrdə yoxlamaların vacibliyini qeyd etdi.

Deputat Qənirə Paşayeva bildirdi ki, xüsusilə də işçilə-

ri nəmək müqaviləsi olmadan çalışması əlavə problemlər yaradır. Ona görə də xanım deputat bununla bağlı yoxlamaların aparılmasını zəruri saydı.

Deputat Tahir Kərimli də bir sıra sahələrdə yoxlamaları vacib saydı. Birinci vitse-spiker Ziyafət Əsgərov isə həmkarları ilə razılaşmadı: "Vaxtilə burada hamımız şikayət edirdik ki, yoxlamalar sahibkarları bezdirib. Cənab prezident də məsələyə operativ reaksiya verdi və sahibkarların yoxlamalardan azad edilməsi barədə qərar verildi. İndi də biz bu müddəti 2021-ci ilədək uzadırdıq. Ancaq yenə də başlamışıq ki, yox, biz yoxlamaları genişləndirməliyik. Bəs biz qızıl ortanı necə tapaq?"

Bundan sonra sahibkarları 2021-ci ilədək yoxlamalardan azad edən qanun layihəsi qəbul edildi.

Son günlər barəsində daha çox danışılan "Vəkillər və vəkiliyyət fəaliyyəti haqqında" qanun layihəsinin müzakirəsi isə daha çox vaxt apardı. Layihə barədə məlumat verən Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli bildirdi ki, təklif Ali Məhkəmənin sədri tərəfindən təqdim olunub. Komitə sədri dedi ki, bir çox ölkələrdə vətəndaşın nümayəndəsi ancaq vəkil ola bilər. Vəkillərin sayının az olması səbəbindən layihəyə keçid müddəaları əlavə olundu. Belə ki, hazırda məhkəmə proseslərində nümayəndə qismində iştirak edən şəxslərə işlərinə başa çatdırmaq üçün müddəa layihəyə əlavə edilib. "Hüquq yardımına ehtiyac olanlara təvəqülən həyata keçirilməlidir" - Ə.Hüseynli bildirdi.

Deputat Zahid Oruc dedi

ki, bu layihə islahatların ruhuna ziddir və bu sənədin əleyhinə səs verəcək: "Ölkədə vəkiliyin sayı bu illər ərzində o qədər az olub ki, nümayəndələr bu illərdə aparıcı şəxslərə çevrilib". Deputat nümayəndələrin məhkəmə sistemində rüşvətə şərait yaratdığı barədə arqumentlərlə də razılaşmadığını bildirdi. "Bu, imzaladığımız konvensiyalarla da ziddiyyət təşkil edir. Ölkədə 483 hakim, 934 vəkil var. Biz Avropa Şurasına üzv olan ölkələr içərisində vəkiliyin sayına görə sonuncu yerdə olan ölkə içərisindəyik. Ölkəmizdə 100 minə qədər mülki işlər var. Hakimler kifayət qədər yüklənib. Vəkillərin sayını azı 5 minə çatdırmadan bu dəyişikliyə getmək olmaz. Çox təəssüflə bunu qeyd edirəm: Azərbaycanda 100 min adama 5, Ermənistanda 45, Gürcüstanda 89 vəkil düşür. Biz bu qərarla 10 minə qədər nümayəndələri - informasiya daşıyıcılarını narazı salmamalıyıq. Avropa Məhkəməsinə gedən işlərin sayını on dəfələrlə artırmamalıyıq. Bununla müxalifəti yemləyən şəxslərə şans yaratmamalıyıq". Z.Oruc bir daha Ali Məhkəməni düşünməyə çağırdı.

"Əgər biz 20 il ərzində vəkiliyin sayını 1000-ə çatdırma bilməmişikse, yaxın dövrdə onların sayını artırmağımız mümkün deyil".

Bu fikirləri isə deputat Fəzil Mustafə söylədi. Deputat bildirdi ki, konstitusiyamızda hər kəsin normal hüquqi yardım almaq imkanını tanımaq və bu hüquqa heç bir halda müdaxilə etmək olmaz. F.Mustafə beynəlxalq konvensiyalarda da hər kəsin özünü müdafiə hüququnun olduğunu xatırladı.

Deputat ölkə prezidentinin yoxsul vətəndaşlara pulsuz hüquqi yardım edilməsi ilə bağlı sərəncam verdiyini xatırladı. "Bu, ona bənzəyir ki, universitetdə hansısa müəllim rüşvət alırsa, universiteti ləğv olunur. Bölgədəki 5 milyonluq əhali üçün cəmi 236 vəkil var. Bu zaman vətəndaş necə özünü müdafiə edəcək? Burada 5-6 minlik işsizlər ordusunun yaradılması kimin marağındadır? Biz məsələ qoyaq ki, nümayəndə hüquqşünas olmalıdır. Necə ki, Qazaxıstan bu addımı atdı. Nümayəndəliklə bağlı qərarı vermək hələ tezdir. Heç olmasa vəkiliyin sayına görə 20-ci yerə çıxmaq, o halda bu qanunu qəbul edək. Hakimler daha rahat qərar çıxartsin deyər,

ləğv olunmayana kimi, vəkiliyin institutu inkişaf etməyəcək, vəkiliyin sayını artırmaq mümkün olmayacaq"-deyə, mövqeyini ifadə etdi.

Deputat Musa Quliyev də qanunu qəbul etməyə çağırdı.

Deputat Çingiz Qənizadə dedi ki, layihədə qanunvericilik məqamları olsa da, narahatlıq doğuran məqamlar da var: "Nümayəndəliyi ləğv edib fiziki şəxslərin yaxınlarını məhkəmələrə göndəririksə, hansı təkmilləşmədən söhbət gedə bilər? Bəli, nümayəndələr arasında dələduzlar da var. Amma biz qolda yara var deyər, onu tam kəsməli deyilik. Biz nümayəndəlik institutunun parakəndəliyini son qoymaq istəyirikse, onda hüquqi firmalarda birləş-

bu qərarı qəbul etmək olmaz. Bu qanunun qəbulu ölkədə ciddi narazılıqlar yaradacaq".

"Vəkil məhkəmə çekişməsinin ən önəmli subyektlərinə çevrilməlidir. Bəli, Vəkillər Kollegiyasının qapıları açılmalıdır, ora yeni üzvlər qəbul olunmalıdır. İmtahan balı azaldıla, yaxud insanlara imtahanları vermək üçün ən azı bir il vaxt verilməlidir. Əks təqdirdə biz problemlə qarşılaşa bilərik".

Bunu isə deputat Elşən Musayev söylədi. Ancaq deputat yekunda qanun layihəsinə səs verəcəyini bildirdi: "Biz irəli baxmalıyıq".

Deputat Siyavuş Novruzov isə qanunu qəbul etməyə çağırdı: "Biz gələcəkdə baxacağıq ki, qanun necə işləyir. O halda dəyişikliklər edə bilərik. Biz bu qanunları Azərbaycan xalqının mənfəəti üçün qəbul edirik, xaric bizə necə baxacaq deyər, qəbul etmirik. Qanunun əsas məqsəti xalqın maraqlarını ödəməkdir". Ancaq S.Novruzov vəkiliyin institutunun inkişafı üçün addımlar atmağa çağırdı: "O halda nümayəndələrə ehtiyac qalmayacaq". Deputat dedi ki, "Bu, hamıya aid deyil. Amma rüşvət, oğurluq üstündə qovulan, vəzifə səlahiyyətini aşan adam işdən çıxarılan kimi, avtomatik olur vəkil. Ali təhsil almış gəncin orda işləməsi daha uyğundur, nəinki hüquq-mühafizə orqanından qovulmuş adam. İkincilər istənilən halda qaranlıq yol axtaracaqlar. Biz görürük, bu cür insanlar şantajla məşğuldurlar. Hər şey islahatla həll olunur. Həmkarlarımızdan xahiş edirəm, qanunu qəbul edək, nə ilə nəticələncəyinə təcrübədə baxarıq, inşaallah!"

Vitse-spiker Valeh Ələsgərov isə "nümayəndəlik institutu

mələri barədə məsələ qaldıraç. Biz vəkiliyin institutunda islahatlar aparandan sonra nümayəndəlik institutunun ləğvinə baxa bilərik. 350 mindən artıq mülki iş varsa, nümayəndələr orada iştirak edə bilməyəcəksə, 900 vəkil bunun öhdəsindən gələ bilməyəcək. Bizim elə rayonlar var ki, vəkil yoxdur, nümayəndələr yola verilir".

Deputat Qənirə Paşayeva da nümayəndəlik institutunun ləğvinə çox ciddi məsələ kimi xarakterizə etdi: "Yanvarın 1-dən biz 300 mindən artıq məhkəmə işini 930 vəkilin üzərinə qoyacağıq. Qonşu Gürcüstanın əhalisinin sayı bizimlə müqayisədə iki dəfə azdır. Amma vəkiliyin sayı bizdən 5 dəfə çoxdur. Bu islahatlar vacibdirsə, o zaman bu gündən başlayaraq savadlı gəncləri cəlb etmək, vəkiliyin institutunu inkişaf etdirmək lazımdır. Millət vəkili də narahatdır ki, yanvarın 1-dən sonra necə olacaq? Bu 2 ay ərzində vəkiliyin sayının artırılması istiqamətində addımlar atılmalıdır ki, bölgələrdə ciddi problemlərlə üz-üzə qalmayacaq".

"Biz nümayəndəlik institutunun tamamilə aradan qaldırılması təklifini vermirik". Bunu isə Mülki Kollegiyanın sədri Şəlalə Məmmədova bildirdi. Dedi ki, işsizliyin yaranacağı barədə deputatların fikirlərinə münasibət bildirərkən "həmin nümayəndələr onsuz da işsiz idi və bura onların iş yeri deyildi ki, narazı qalsınlar" - deyər, bildirdi.

Vitse-spiker Ziyafət Əsgərov isə yekunda "biz bu qanunu qəbul etməliyik. Çünki bu qanunun öz vəkiliyin institutunun inkişafına kömək edəcək" - deyər, bildirdi.

Yekunda səs çoxluğu ilə qanun qəbul edildi.

□ EİSAD PAŞASOY

Amerikalılar Bərzanini saldımı?

Kənan RÖVŞƏNOĞLU

Vaşinqtonun Bərzaniyə sahib

çixmamasının arxasındakı səbəb
Simali İraq Kürd Administrasiyası başçısı vəzifəsindən istefa verən Məsud Bərzani ABŞ-dan gileylənib. Daha doğrusu, Vaşinqtonun onu satdığını deyib. M.Bərzani deyib ki, İraq ordusu və "Həşdi Şabi" (kö-nüllü ordu) Kərkükə Amerikanın "gözü önündə" "Ab-rams" tankları üzərində hücum etdi.

Məlum olduğu kimi, Məsud Bərzani bütün xəbərdarlıqlara baxmayaraq sentyabrın 25-də referendum keçirdi və son nəticədə bu, ona və rəhbərlik etdiyi kürd administrasiyasına qarşı ciddi təzyiqlərə səbəb oldu. Faktiki olaraq Bağdad Türkiyə və İranın dəstəyi ilə onu əzdi. İraq ordusu və könüllü birliklər bir neçə gün ərzində peşmərgəni muxtariyyətin sərhədindən kənarda yerləşdiyi ərazilərdən, o cümlədən Kərkükdən çıxardı. Oktyabrın 31-də isə İraq ordusu Türkiyə-İraq sərhədində yerləşən Habur kimi tanınan "İbrahim əl-Xəlil" gömrük-keçid məntəqəsini nəzarətə götürüb. Bununla da faktiki olaraq kürd administrasiyası iki əsas gəlir qaynağından - neft-qaz və gömrük rüsumundan məhrum edilib. Kürdlər Haburdan gündəlik bir neçə milyon dollar gəlir əldə edirdilər.

Artıq Bərzani istefa verdiyini bəyan edib. Kürd muxtariyyətinin yeni lideri axtarılan var. Ancaq əsasən də Rusiya mərkəzli mediada belə bir fikir dolaşır ki, amerikalılar Bərzanini müdafiə etmədilər, onu yarı yolda qoydular.

Doğrudanmı Vaşinqton Bərzanini satdı? Ümumiyyətlə, son olayların şifrəsini necə oxumaq lazımdır: Vaşinqtonun Bərzaniyə arxa çevirdiyini demək olarmı?

Əvvəlcə ondan başlayaq ki, Vaşinqton Bərzaninin istefa verməsini razılıqla qarşılayıb. ABŞ Dövlət Departamenti bəyan edib ki, Bərzaninin səlahiyyət müddətini uzatmaması qərarından məmnundurlar. Hətta açıqlamada Bərzaniyə tərif də vurublar. "Bərzani tarixi şəxsiyyətdir, son dövərdə İŞİD-ə qarşı apardığımız birmə mübarizədə kürd xalqına rəhbərlik etdi" - deyər Dövlət Departamenti rəsmisi bildirib. Eyni zamanda bu qərarı ilə bir dövlət adamının atacağı addımı atıb.

Bu qədər. Amerika Bərzani erasının ən azı indiki mərhələ üçün qapandığını bildirdi və bundan razı qaldığını, eyni zamanda qapını açıq qoyduğuna işarə etdi. Vaşinqtonun Bərzanini Bağdad və eləcə də Ankara-Tehran ittifaqı qarşısında yalnız qoyması kürdlərin cəzalandırılması deyil, Bərzaniyə, necə deyirlər, çəki-düzən verilməsi prosesi idi.

Məsələ ondadır ki, kürd muxtariyyətinin bugünkü vəziyyətə gəlməsi ABŞ-ın xidmətləridir, böyük ölçüdə. Təbii ki, Vaşinqton hələ uzun illər kürdlərlə bu bölgədə əməkdaşlıq edəcək. Üstəlik, kürd amili regionda Türkiyə, İran, İraq və Suriyaya qarşı təzyiqlə vasitəsi kimi amerikalılara uzun müddət lazım olacaq. Hazırda Vaşinqton Türkiyənin israrlarına rəğmən Suriyada məhz kürdlərlə əməkdaşlıq edir və İŞİD-ə qarşı mübarizədə böyük uğurlara imza atıb. Suriya kürd faktoru indi Dəməşq və Ankara üzərində getdikcə kabusa çevrilməkdədir.

Eyni şəkildə artıq 15 ildir ki, İraq kürdləri və Vaşinqton arasında sağlam bir əməkdaşlıq mövcuddur. Və hazırda da davam edir. Ancaq son olaylarda Bərzani faktiki olaraq Vaşinqton üçün problemə çevrildi. Çünki kürdlərin müstəqillik referendumu, yaranacaq gərginlik Vaşinqtonun maraqlarına cavab vermirdi. Məhz bu səbəbdən ABŞ rəsmiləri Ərbildə Bərzani ilə bir neçə dəfə danışıqlar apardılar. Dövlət katibi Tillerson Bərzaniyə xüsusi məktub göndərdi. Ancaq necə deyirlər, hakimiyyət sərxoşu olmuş Bərzani Vaşinqtonu dinləmədi. Nəticədə Vaşinqton Bərzaninin cəzalandırılmasına mane olmadı, çünki Bərzani özü bunu istəyirdi.

ABŞ planlarını adətən uzun illər üçün qurur. Kürdlər isə Yaxın Şərqdə ən əlverişli müttəfiqlərdən biridir. Hələ uzun illər kürd faktoru bölgədə aktuallığını saxlayacaq. Bu səbəbdən Vaşinqton kürd muxtariyyətinin davam etməsi, varlığını qoruyub saxlamasında maraqlıdır, yəqin ki, belə olacaq. Amma qaydalara riayət etmək şərti ilə.

Azərbaycan müxalifətinin hər fəsilində rəqibi olan iqtidara qarşı hansı formada mübarizə aparacağı hər zaman müzakirə edilir. Artıq payız fəslindəyik və bütöv düşüncəni əhatə etməyə də, bəzi siyasi qurumların keçirdikləri etiraz aksiyaları ilə gündəmdə olduqları göz önündədir.

İndiyə qədər üç etiraz aksiyası keçirən Milli Şuranın son 28 oktyabr mitinqindən sonra əvvəlki kimi bəzi müzakirələr yenidən alovlanıb. Bu aksiyaların müxalifət və ya iqtidardan birinə xeyir verdiyi barədə fikirlər müxtəlifdir. Çoxları hakimiyyətin son aylarda Qərbdən gələn ciddi təzyiqlər qarşısında demokratiya görüntüsü yaratmaq üçün Milli Şuranın aksiyalarından yararlandığını düşünür. Bir növ müxalifətin gücünü analiz edib, özünə təhlükə görmədiyindən aksiyaya rahat şəkildə icazə verdiyi deyilir. Müxalif düşüncənin bu aksiyalardan heç bir fayda götürmədiyi göz önündədir.

Müxalifətin icazəli aksiyalarının effektiv olduğu güzgü kimi aydındır. Belə fikirlər də var ki, icazəsiz aksiyalar hakimiyyətə təsir baxımından daha effektivdir. Doğrudur, icazəliyə nisbətə icazəsiz aksiyada iştirakçılar qat-qat az olurlar, amma verdiyi effekt qat-qat çox olur.

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə müxalifətdən hər fəsilə gözləntilərin olmasının əleyhinədir: "Müxalifət alma və ya armud deyil ki, bəlli fəsilə yetişsin. Proses varsa, fəsilədən asılı olmayaraq, nəticələr olur. Azərbaycanda qış fəsilində də hakimiyyət dəyişiklikləri olub. Ölkədə proses olmalıdır. Bu da hələ ki yoxdur. İndi keçirilən mitinqlərin hakimiyyətin əlinə oynadığı barədə fikirlər səslənir. Hazırda müxalifətin bir kəsimi mitinqlərlə divident qazanmaq istəyir. Cəmiyyət bundan nə dərəcədə yararlı ola bilər, bu sonrakı məsələdir. Ölkədə mitinqlər keçirilirsə, hakimiyyət bundan bu və ya digər şəkildə yararlanmağa çalışır. Kim çox yararlanır, bu cavab verəcəyim sual deyil. Çünki mitinq keçirən qurumun içərisində deyilə ki, nə qədər divident götürüb-götürmədiyini ölçə bilim. Hakimiyyət barədə də bunu deyə bilmərəm. Cəmiyyətin bu aksiyalardan nələr götürdüyü barədə onu deyə bilərəm ki, nəticələr dəyişməyib, sifir vəziyyətdir. Azərbaycan iqtidarını dəyişmək üçün tək bir yol var, o da seçkidir. İndinin özündə seçki yoxdur ki, iqtidarı dəyişsinlər. O mitinqlər də iqtidarı dəyişmək üçün deyil. Bu ümumxalq mitinqi də deyildi, konkret olaraq Milli Şuranın aksiyası idi. Bu aksiyaya bu qədər insan çıxırsa, bundan kimə nə? Kimsə niyə nara-

Milli Şuranın mitinqləri - müxalifət, yoxsa hakimiyyət qazananda

İqbal Ağazadə: "Terror iddiası kifayət qədər ciddi idi"
Sahib Kərimli: "Aksiyaların belə zəif olması birinci qrupun əlinə işlədi"

hat olmalıdır? Nə qədər çıxıbsa çıxsın, demək, o sayda insan etiraz edir. Hamı müxalifətdən gileylənir ki, çox adam etiraz etsin. Bunun üçün fərqli zaman, fərqli proseslərin gətirməsi lazımdır. Beynəlxalq güclərin demokratiyanın yanında dayandığı zaman Rusiyanın atdığı addımların qarşısında ciddi addım ata bilməməsi böyük təəssüf doğurur. Bu baxımdan postsovet ölkələrində proseslər bir az səngiməmiş kimi görünür. Bu da bir mərhələyə qədər olacaq. Ondan sonra demokratik proseslər yenidən güclənəcək".

İ.Ağazadə müxalifətin mitinqlərinə hakimiyyətin onun gücünü analiz edərək icazə verdiyi barədə fikirlərə də toxundu: "Bu gün icazə vermək anlayışı tək müxalifətin özündən asılı deyil. Beynəlxalq güclərin, təşkilatların yanaşması da burada mühüm rol oynayır. İqtidardan tələblər var. Tək iqtidarların ümidinə bu məsələ qalsa, heç bir hakimiyyət istəməz ki, onun əleyhinə aksiyalar keçirilsin. Beynəlxalq qurumlar qarşısında götürülən öhdəlik güzəştlərə getməyə məcburiyyət yaradır. "Milli Şuranın terror xəbərindən sonra aksiyaları təxirə salmalı idi" kimi fikirləri ilə bağlı onu deyə bilərəm ki, terror iddiası kifayət qədər ciddi idi. Yayılan məlumatlardan göründü ki, ciddi şəkildə hazırlıqlar gedir. Göründü ki, kütləvi yerlərdə terror aktlarının törədilməsi istisna deyil. Kim proseslərə hansı yöndən baxırsa, o istiqamətdən mövqe bildirir. Bu məsələlərə bir neçə as-

pektəndən baxa bilərəm, amma şərhlər vermək niyyətim yoxdur".

AXCP-nin sabiq funksioneri, siyasi şərhçi Sahib Kərimli səslənən iddialarla bağlı buntları dedi: "Azərbaycanda siyasi hakimiyyət yekcins deyil. Hər şeyin əvvəlki kimi saxlanması, idarəetmədə dəyişiklik edilməməsində maraqlı olanlar və belə idarəetmə ciddi fəsadlar yaradacaq, radikal islahatlar etmək lazımdır deyən iki qrup var. Mitinqlərin belə zəif və təsirsiz olması birinci və daha səlahiyyətli qrupun əlinə işlədi. Onlara və nəzarətlərində olan idarəçilərə əlavə imkan qazandırdı. "Hər şey öz qaydasındadır, əhalidə ciddi narazılıq yoxdur, əks halda, insanlar kütləvi etiraz edərdi" deyənlərin arqumentləri gücləndi. Əsasında isə ölkədə ciddi narazılıqlar var, sosial ədalətsizlik, məmur özbaşınalığı baş alıb gedir. Aksiyaların belə zəif olması birinci qrupun əlinə işlədi. İkinci qrup və ən əsas da cəmiyyət bundan zərər gördü. İzdihamlı aksiyaya ölkədə təbii ki, hakimiyyəti dəyişməyəcəkdə, amma yeni mərhələ yarana bilərdi. Aksiyaların zəif olmasını yalnız hakimiyyətin repressiv fəaliyyətinə və insanların qorxusuna bağlamaq doğru yanaşma deyil. Cəmiyyəti maarifləndirmək vəzifəsi vətəndaş cəmiyyəti və müxalif strukturların işidir. Bunun üçün yüz milyonlarla qrant vəsaitləri ayrılıb və effektiv xərclənməyib. Bunun məsuliyyəti bəlli şəxslərin üzərindədir. İkinci məsələ, yeni güvənli mərkəz dediyim işin yaradılması üçün işə icti-

mai fəal fərdləri və strukturları bir araya gətirmək lazımdır. Mitinq elan edən qurum konkret ictimai və siyasi qurumlarla danışıqlar aparmayıb, onları bir araya toplama yolları ilə bağlı müzakirələr açmayıb, ünvansız çağırışlarla əhalini etiraza səsləyirsə və əhali də dəfələrlə onun çağırışına reaksiya vermirsə, məsuliyyətli olub istefa verməlidir. İcazəli aksiyaya üçün potensial olmadığı halda icazəsiz aksiyalar hansısa effekt verə bilməz. Hakimiyyətdaxili birinci qrupla etirazları təşkil edənlərin ortaq maraqları mövcuddur. Dediymədən o nəticə çıxarmayın ki, onlar eyni məqsədə xidmət edirlər, yox. Rəqibdirlər, hətta düşməndirlər, amma maraqların təbii uzlaşması var. Fikir verirsinizsə, onlar müxalifətin məlum qrupunun nə bundan çox zəifləməsində, nə də bundan çox güclənməsində maraqlı deyillər. Həmçinin əsas etirazçı mərkəzin də onlardan ibarət olmasında maraqlıdır. Bununla da iki məsələni həll etdiklərini düşünürlər, həm hakimiyyət daxilində vəzifəyə gəlirlər, həm də lazım gələndə təsir mexanizmi formalaşdırırlar. Məlum müxalif qrup da bundan istifadə edib, heç bir potensialı olmadığı halda hamıdan öndə görünür və özlərini kritik mərhələyə saxlayırlar. Ölkədə işə ciddi problemlər və etirazçı potensial var. Bundan kimsə nə vaxtsa istifadə edəcək. Arzu edək ki, bu, milli və dövlət məqsədlərinə istifadə olunsun".

□ Cavansir ABBASLI

Türkiyənin Moldovadakı səfirindən alqışlanan addım

Hulusi Kılıç Cümhuriyyət tədbirini Azərbaycan bayraqlı ordenlə keçirdi

Moldovanın paytaxtı Kişinyov şəhərində keçirilən Türkiyə Cümhuriyyətinin 94-cü ildönümü bayramı maraqlı və rəngli görüntülərlə yadda qalıb. Qardaş Türkiyənin Moldovadakı səfiri Hulusi Kılıcın rəhbərlik etdiyi resepsiona (Kişinyovdakı "Radisson" hotel) bu ölkənin siyasət və iş elitasının, tanınmış ziyalıların təmsilçiləri qatılıb. Facebook sosial şəbəkəsində fəal olan Hulusi Kılıç bayram tədbirindən maraqlı fotolar paylaşmış. Musavat.com xəbər verir ki, Azərbaycanın yaxın dostu, ölkəmizi çox sevən Hulusi Kılıç bayram tədbirinə üzərində Azərbaycan bayrağı olan ordenlə qatılıb və mərasim boyu onu çıxartmayıb. Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin 2012-ci ildə təltif etdiyi "Dostluq" ordeni Moldova prezidentinə aqremanını təqdim edərkən də (2016) Hulusi Kılıcın sinəsində olub.

Cümhuriyyət bayramı tədbirinə Moldova prezidenti İqor Dodon da qatılıb. Musavat.com cənab səfirə istinadən xəbər verir ki, Moldova prezidenti tədbirdə çıxış edib. Daha sonra Türkiyə Cümhuriyyətinin 94-cü ildönümü şərəfinə hazırlanan tortu Moldova prezidenti, Qaqauziya Özərək Yeri Başkanı İrina Vlah, Azərbaycanın Moldovadakı səfiri Qüdsi Osmanov və Türkiyənin Moldovadakı ilk səfiri Mümin Alanat səfirilə birlikdə kəsiblər.

Seçki yaxınlaşır, "birlik oyunu" yenə gündəmə gəlir

Tural Abbaslı: "Ənənəvi formatlı birliklər xalqın gələcəyə olan ümidlərini qırmaqdan başqa işə yaramır"

Əli Orucov: "İndiyədək yaradılan seçki birlikləri və blokları ilə uğurlu nəticələr əldə etmək mümkün olmayıbsa..."

Seçki ili yaxınlaşdıqca müxalifət sıralarından birləşmək çağırışları yenidən gündəmə gəlməyə başlayıb. 1990-cı illərin ortalarından 2013-cü ilədək müxalifət düşərgəsində çoxsaylı ittifaqlar, bloklar qurulub. Adətən seçkilər öncəsi yaradılan müxtəlif adlarda olan birliklərin ömürləri də müxtəlif olub. Bəziləri çox qısa müddətdə dağılıb, bəziləri nisbətən çox yaşayıb. Lakin ömürləri müxtəlif olsa da taleləri, sonları eyni olub-elan olunan məqsəddə, hədəfə çatma bilməyiblər, dağılıblar. Bəs dəfələrlə sınaqdan keçirilən və ciddi nəticəsi olmayan formatlara, birliklərə yenidən ehtiyac varmı və böyük birlik bu dəfə baş tuta bilərmi? AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı bildirdi ki, bu mövzu Azərbaycan siyasi gündəminə demək olar hər seçki öncəsi gəlir və ya bilərəkdən gətirilir. Bu hal o qədər təkrarlanıb ki, artıq az qala "seçki" sözü ilə "birlik" sözü mətbuatda paralel işlənir:

"Bu günə qədər olan birlik təcrübələrimiz, eyni zamanda prosesin gedişi onu deməyə əsas verir ki, bu dəfə də nəzərdə tutulan ideal və səmimi birlik modeli alınmayacaq. Əgər şəraitin diktesi ilə hansısa birlik yaranacaqsa da, bu, gözələnən effekti verməyəcək. Sadəcə olaraq, seçkidən sonra növbəti uğursuzluqları ört-basdır etmək üçün bir-birlərini ittiham etməkdən yana növbəti platforma rolunu oynayacaq. Müxalifətin uğur qazanması üçün "böyük birlikdən" daha çox böyük islahatlara və böyük dəyişikliklərə ehtiyac var. Ənənəvi formatlı birliklər xalqın müxalifətdən olan gözləntilərini və gələcəyə olan ümidlərini qırmaqdan başqa bir işə yaramır. Biz insanlara yeni ümidlər və qələbəyə inam aşılamağa çalışmalıyıq. Bu işlərə daha çox vaxt sərf etmək lazımdır, nəinki artıq 25 ildir bir-birlərinə az qala düşmən münasibəti bəsləyən müxalif liderləri zorla bir araya gətirməyə çalışmaq. Biz AĞ Partiya olaraq hələlik heç bir digər siyasi qüvvə ilə birlik yaratmaq və seçkilərə

Hazırda da biz seçkilərə həzirləşməyə hazır olmalıyıq. Əminəm ki, qarşımıza qoyduğumuz planla hərəkət edə bilsək, bu seçkilər AĞ Partiya üçün uğurlu olacaq".

AMİP katibi Əli Orucov bildirdi ki, Azərbaycanda son dövrlər seçki fəallığı və seçkilər hiss olunmayıb. Hər dəfə də bu sönüklük artmaqda davam edir. İndiyədək istər prezident, istər parlament seçkiləri olsun, müxalifətin yaratdığı seçki birlikləri və blokları ilə uğurlu nəticələr əldə etmək mümkün olmayıb. Şübhəsiz ki, bunun obyektiv və subyektiv səbəbləri olub: "Bu həm də ona görə belə olub ki, ölkədə normal seçki mühiti olmayıb. Təəssüf doğuran o olub ki, seçkilər bitdikdən sonra seçkidən öncə müttəfiq olan siyasi qüvvələr bir-birlərinə düşmən kəsiliblər. İndiyədək müxalifət ən yaxşı halda iki formatda birləşə bilib və heç zaman da son yaxşı olmayıb. Ona görə AMİP müxalifətin birlik çağırışlarına da, bu istiqamətdə atılan addımlara da çox həssas və ölçülü-biçilmiş şəkildə yanaşır. Fikrimcə, əsas

birgə getmək barədə düşünürük. Bu işi özümüz üçün indiki məqamda faydasız hesab edirik. Ancaq bu o demək deyil ki, biz digər partiyalarla müxtəlif sahələrdə əməkdaşlıq etmək fikrində deyilik. Funksional əməkdaşlıqla birliyi qarışıq salmamaq şərti ilə istənilən siyasi müxalif qüvvə ilə əməkdaşlıq edə bilərik.

diqqət və hədəf ölkədə demokratik seçki, azad siyasi rəqabət mühiti yaradılması olmalıdır. Bu yöndə əməkdaşlığa, geniş fəaliyyətə ehtiyac var. Əks təqdirdə, nə birliklər, nə vahid namizədlər məsələsi ətrafında müzakirələr səmərəsiz vaxt itkisindən başqa bir şey deyil".

□ Etibar SEYİDAĞA

Qanun qaçağına yardım məsələsi

Xəlid KAZIMLI

Tez-tez ölkədə nəse çox ciddi bir hadisə baş verir, minlərlə adam eyni anda Cem Yılmaz dönr, zərər, lağlağı, ələsalma, rişxənd, kinayə ərsə dirənir.

Bir bunlar olsaydı, nə vardı ki. Bildi, bilmədi, rəy, şərh və rənələr, ittiham və mühakimə edənələr artır. Az qala hər iki adamdan biri prokurora, hakimə çevrilir. "Cəza kəsən"lər də tapılır, özü də bu "cəzalar" həddən artıq sərt, amansız olur.

Kənardan baxsan, deyərsən, mələklər ölkəsidir, burada hamı qanunpərəstdir, əxlaqlıdır, dürüstdür, təmizdir, gözütöxdür, bircə o "ifşa olunan" adam yaramazmış və onun "məhv"i ilə ölkədə qüsuruz, ideal cəmiyyət əmələ gələcək.

Müğənni Fədaye Laçının hər kəsə belli vəqiesində cəmiyyətimizin bu amansız vərdişi özünü bir daha göstərdi. Xanımı artıq "qatı cinayətkar", "türmədən adam qaçıran" kimi təqdim edir, hətta lağlağı ilə ona kriminal titullar-filan da verir.

Tanınmış müğənniyə münasibətdə təqsirsizlik prezumpsiyası, müdafiə haqqı, humanizm prinsipləri deyilən şeylər ayaq altındadır.

Fədaye və müşayiət altından qaçan kriminal avtoritet "Qoca"nın nə vaxtsa çəkilməmiş şəklinin mediada işıq üzü görməsindən sonra iş daha da böyüyüb. Onları "sevgili cütlük" kimi təqdim edirlər və bu, gerçəyə oxşayıb, amma qəbahət deyil.

İki yetkin və qarşı cinslərdən olan adamların öz şəxsi münasibətlərini istədikləri kimi qurmaq və sürdürmək hüquqları var. Rəsmi nikah sənədi olmadan da onlar uzun illər birlikdə ola, dostluqlarını davam etdirə bilərlər. Bunu onlara irad tutmaq olmaz, sadəcə, arxalarınca qeybət etmək olar.

İndi gələk Fədaye Laçının etap olunarkən nəzərdə altından qaçan avtoritetlərin qaçışını təşkil etməyinə, bu, absurd iddiadır. Əlindən mahnı oxumaqdan başqa bir şey gəlməyən zəif bir qadın bunu edəcək gücdə görünür. Olsa-olsa müəyyən kömək etmiş ola bilər. Təbii ki, hər şeyi istintaq və məhkəmə baxışı üzə çıxaracaq.

Müğənni xanımın kriminal avtoritetlə münasibətinin kökündə isə, güman ki, güclü kişi tərəfindən himayə olunmaq arzusu durur.

Böyük ehtimalla "Qoca" nəzərdə altından qaçdıqdan sonra Fədaye ilə görüşüb və onlar birlikdə ölkədən çıxmağa çalışıblar.

Bəs Fədaye bir qanun qaçağıyla görüşməkdən, ona kömək etməkdən, onun yanında olmaqdan imtina edə bilərdimi? Əlbəttə, edə bilərdi. Ancaq bu, bir ciddi səbəbdən mümkün olmur.

İnsanlar arasında münasibətlər o qədər dərinləşir, bağlar o qədər yoğunlayır ki, qardaş, dost, sevgili dediyin adamın "dar günündə" ona yardım etməkdən imtina etmək mümkün-süzləşir. Bu zaman yardım göstərənlər əməllərinin qanun çərçivəsinə nə dərəcədə sığıb-sığmadığını düşünürlər, çünki insani münasibətlər, şəxsi bağlılıqlar daha güclü çıxır.

50-55 il əvvəl bizim kənddə belə bir əhvalat olmuşdu. Hərbi xidmətini bitirən iki gənc qohum və dost həmkəndimiz xidmət keçdikləri Rusiya şəhərində qalıb, tikintidə işləməyə başlayır. Bir müddətdən sonra onlar yerli qadınlarla qeyri-rəsmi yaşamağa başlayırlar. Bir gün qohumlardan biri naməlum şəraitdə öldürülür, qatili tapmaq olmur. Sağ qalan gənc öz araşdırmasını aparır, şübhələndikləri şəxsləri içirdib danışdırır və qatillərin kimliyini bilir. O, heç acımadan 4-5 nəfəri öldürüb aradan çıxır. Adamı ümumittifaq axtarısa verirlər və onun təsadüfən unudub evdə qoyduğu 3/4 ölçülü fotosunu tirajlayıb bütün ölkəyə yayırlar.

SSRİ boyda ölkə başına dar edilən şəxs hərlənib, fırlanıb gizli şəkildə kəndimizdə də gəlir, kömək üçün (əsasən də pul-paraya görə) qohumlarına müraciət edir. Onlar bilirlər ki, bu işin üstü açılarsa əlli-ayaqlı gedəcəklər. Rayon milis şöbəsindən onlara xəbərdarlıq edilir ki, qaçaq əvvəl-axır yanınıza gələcək, kömək istəyəcək, nəbədə ona yardım edəsiniz və mütləq onu ələ verməlisiniz. Qohumlar bütün təzyiqa, təqibə, nəzarətə baxmayaraq, qaçağa köməkdən imtina edə bilmirlər, gizli şəkildə ona el tutur, pul-para ilə təmin edib uzaqlara göndərirlər. Həmin şəxsi 3-4 ildən sonra gərək ki, Xabarovskda ictimai tualetdə təmizlikçi işləyən bir qadın tanıyıb ələ vermişdi.

Hər dəfə hansısa caniyə kömək edən adamlar barədə oxuyanda belə əhvalatları yada salır və düşünürsən ki, əgər sovet hökumətinin ən amansız vaxtında insanlar öz qaçaq qohumlarına yardımdan imtina etmirdilərsə, edə bilmirdilərsə, demək, bu şəxsi münasibətlər zəminindəki bağlılıqlar amilin gücünü nəzərə almaq, çox da asib-kəsmək lazım deyil.

İnsanlıq halıdır.

Nərdivanlı yazı

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Bir soydaşımız var, əlində nərdivan dünyanı dolaşır. Nərdivanda min cür hoqquadan çıxır, akrobatik hərəkətlər edir. Qabaq Amerikada "İstedadım var" şousuna qatılmışdı, hətta deyilənə görə, finala qədər gedibmiş, indi isə eyni şounun gürcü variantında çıxış edir. Onun zəhməti və istedadı qarşısında hörmətlə baş əyirəm, ümumiyyətlə, özünü təsdiq etmək üçün əziyyət çəkən hər kəsə böyük saygım olduğunu bildirirəm, üstəlik, respublikamızı dünyada tanıdır, necə deyirlər, Azərbaycan həqiqətlərini özündə pillə-pillə daşıyır.

Ancaq biz azərbaycanlıların dünyada nərdivana çıxmaq və mahnı oxumaqla tanınması bir az adama nəse yaxşı gəlir. (Pis sözünü yazmadım, bax görürsünüz, necə tolerant adamam. Cəmiyyəti mənfəfi fikirlərlə yükləmək olmaz. Xoşun gəlmir baxma - adama deyirlər). Çünki son illər Türkiyədə-filanda da soydaşlarımız mahnı yarışmalarında qan eləyirmişlər.

Hərçənd nərdivan simvol, obraz olaraq bizim üçün bir tapıntı sayılmalıdır. Mental dəyərlərimizin, həyat tərzimizin açılımdır. Biz həmişə çalışırıq hansısa yolla olur-olsun yuxarı dırmaşaq. Bəlkə bu üzəndə bizdə tikinti malları dükanlarında metal nərdivanları od qiymətinə satırlar. Özüm şahidəm: bu yaxında bir yaşlı qadın dükanda nərdivan almaq istədi, satıcı dedi 45 manatdır. Yazıq qadın deyirə-deyirə getdi: "Bu mənim pensiyamın yarısıdır az qala". Nərdivan da bəzi bir nərdivan ola, mən boyda bir şey idi. Mənim isə boyum heç də Amerika Basketbol Liqasında oynamağa yaramır.

Manislarımız oğru dünyasına azadlıq üçün nərdivan qoymaqda olsun, sizə nəql edim əhalinin müdafiə hüququndan. Sən demə, bizdə belə bir şey var imiş. İnsanlar məhkəməyə müraciət edəndə, yaxud hökumət onları divara qısnayanda onların haqlarını "nümayəndə" adında bir peşə yiyəsi qoruyurmuş. Bu, vəkil deyil, nəse ona bənzər bir zad imiş. Vəkillərin respublika üzrə cəmi sayı heç 1000 nəfər deyil, nümayəndələr isə 10 mindən çoxmuş. Vəkil çatışmazlığı olan ərazilərdə nümayəndələr camaatı yola vermiş. Prokurorla, hakimlə danışmaq aparır, məbləği razılaşdırırmışlar. Dünən isə deputatxana təzə qanun qayırdı bu nümayəndəlik "peşəsini" kökündən ləğv eləyibdir.

Buyur. Sonra da bəzi savadsız adamlar deyir Milli Məclis bizim nəyimizə lazımdır. Əgər onlar nümayəndəliyi ləğv qanunu çıxartmasalar, heç biz bilirdikmi ölkədə belə şey vardır? Bilməzdik. İndiyə qədər çox belə sirlərdən deputatlarımız sayəsində aqah olmuşuq. Məsələn, bir dəfə pensiyayı 3 qəpik artırmaq haqda qanun qəbul elədilər, pensiyaçılarımızın hələ həyatda olduğunu, mübarizə apardığını öyrəndik. Yaxud görürsən orda Amerika əleyhinə nəse danışdırlar, dərhal manatın kursu qalxır, dollar ölür.

Ancaq indi nümayəndəliyin ləğvi bir az pis təəssüratlara səbəb olacaqdır. İlk növbədə, camaat düşünəcək ki, hansısa qanunsuzluq üzündən məhkəməyə gedənlər varmış. Axı bizdə qanun pozuntusu yoxdur, cinayətlərin kökü kəsilib, sabitlik bərqərar olubdur. O zaman bu 10 min nəfər nümayəndə və 1000 nəfər vəkil kimi, kimdən, nəyə görə müdafiə eləməyə çalışır? Vəkil Amerika kimi qanunsuz yerlərdə olar. Kinoda da çox görmüşük, adamı polis yıxır yere, ayağını belinə qoyub deyir ki, sən vəkil hüququn vardır-zad...

İkincisi nə idi, yadıma düşmədi, siz də fikir verməyin.

Üçüncüsü, məcə, parlament nümayəndəliyi vaxtında ləğv elədi. Bəlkə keçmişdə insanların müdafiə ehtiyacı varmış. Daha yoxdur. Dövlət özü bizi müdafiə eləyir. Bizim vəkiliyimiz, prokurorumuz, hakimimiz, atamız-anamız hamısı dövlətdir.

Deyəsən, nərdivani çox yuxarıdan qoydum, bu yazıya dövlət mükafatı düşür.

Ərazi bütövlüyü toxunulmaz elan edilir - mühüm gözlənti

Xəbər verildiyi kimi, noyabrın 24-də Brüsseldə Avropa Birliyinin (AB) növbəti "Şərq tərəfdaşlığı" sammiti keçiriləcək. Sammitdə Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin də iştirakı gözlənilir. O da bəllidir ki, AB ilə Ermənistan arasında çərçivə sazişi öncə deyildiyi kimi, sammit çərçivəsində yox, bir qədər sonra imzalanacaq. Azərbaycanla analoji anlaşma sənədinin müzakirəsi isə ilin sonunadək bitməlidir.

Ermənistana gəlincə, ləngimənin səbəbləri haqda yazmışıq. Səbəblər sırasında Dağlıq Qarabağla bağlı xüsusi bəndin olduğu da istisna edilmir. Məsələ ondadır ki, rəsmi İrəvan həmin ikitərəfli sənədə ölkələrin ərazi bütövlüyü prinsipi ilə yanaşı, öz müqəddəratını təyin etmə prinsipinin də salınmasına çalışır. Bu isə avtomatik şəkildə Azərbaycanla AB arasında müzakirələrin tormozlanması təhlükəsi yarada bilər. Çünki Bakı öz şərtini prezident İlham Əliyevin dilindən artıq bəyan edib: çərçivə sənədində ölkələrin ərazi və sərhəd bütövlüyünün toxunulmazlığı birmənalı şəkildə əksini tapmalıdır.

Bu üzəndə qarşıdakı sammit həm Azərbaycan, həm də işğalçı Ermənistan üçün kritik anlam daşıyır. Daha bir səbəbdən: iş ondadır ki, Brüssel sammitinin yekun bəyannaməsində də ölkələrin ərazi bütövlüyünün toxunulmazlığının əks olunması gözlənilir. Yeri gəlmişkən, Kataloniya prezydentindən sonra AB üçün bu prinsip indi qat-qat böyük dəyərdədir. Əks halda, üzv ölkələrdə separatçılıq zəncirvari reaksiya kimi güclənə və hətta təşkilat dağıla bilər.

Ermənistanı ən çox təlaşlandıran da budur - Avropada, Qərbdə antiseparatçı ovqatın güclənməsi və bu ovqatın Azərbaycanın xeyrinə Qarabağ məsələsinə də yansması. Bununla bağlı erməni nəşri "Jamanak"ın dünənki sayından gedən məqalə diqqət çəkir.

Musavat.com-un məlumatına görə, nəşr Ermənistan üçün pis gözləntilərlə bağlı yazıb: "Jamanak"ın əldə elədiyi məlumata görə, noyabrın 24-də Brüsseldə AB sammitinin yekununa dair qəbul ediləcək qətnamənin 2-ci bəndində Avropa Birliyinə üzv dövlətlərin "Şərq tərəfdaşlığı" ölkələrinin ərazi bütövlüyünü dəstəkləməsi nəzərdə tutulur. Qətnamənin bu hissəsi AB üzvü İspaniya və ötən bazar öz müstəqilliyini elan etmiş Kataloniya üçün çox mühümdür. Ərazi bütövlüyü haqda bənd həmçinin, "Şərq tərəfdaşlığı"nın üzv

Avropa Birliyindən Bakıya ilginc jest - İrəvan təlaşda

Qurumun Brüssel sammitində qəbul ediləcək yekun qətnamə layihəsinin bəzi detalları məlum olub; Kataloniya prezydentinin işğalçının əleyhinə işləməyə başlayıb; **erməni nəşri:** "Ermənistan dəridən-qabıqdan çıxır ki..."

üzv ölkəsi - Ukrayna, Azərbaycan və Gürcüstan tərəfindən müdafiə olunur. Ermənistan isə öz növbəsində nəyin bahasına olur-olsun, qətnaməyə belə bir müddəanın da daxil edilməsinə çalışır: "Sammit Minsk Qrupunun Dağlıq Qarabağ konfliktinin nizamlanmasına yönəlik səylərini dəstəkləyir". Lakin bu, praktik olaraq, qeyri-mümkün görünür.

İrəvanın təlaş əslində boşuna deyil. Ona görə ki, Minsk Qrupu həmsədrlərinin mövqeyi hələ ki daha çox İrəvanı qane edir, nəinki Azərbaycanı. Çünki hüquqi sənəd şəkli almasa da, vasitəçilər bir qayda olaraq "üç həll prinsipi"ndən danışdırlar - hansıların arasında ki, öz müqəddəratını təyin etmə haqqı da yer alır.

Buradaca onu da yada salmaq ki, Dağlıq Qarabağdakı qondarma rejimin cinayətkar təmsilçiləri bu arada, yəni Brüssel sammiti ərəfəsində qabaqdan gəlmişik edərək, Kataloniyanın müstəqilliyini müdafiə edən açıqlamalar veriblər. Onların bəziləri hətta Kataloniyaya gedərək, separatçı həmkarlarına həmrəylik nümayiş etdiriblər.

Necə deyirlər, bumeranq effekti isə artıq başlayıb: Kataloniya prezydentinin işğalçı ölkə əleyhinə işləməyə başlayıb. Üstəlik də AB separatçılığa daha bir zərbə olacaq qətnamə qəbul etməyə hazırlaşır. Bu da Azərbaycanın maraqlarına tamamilə uyğundur və Qarabağ məsələsində Bakının daha uğurlu mövqə qazanmasına getirə bilər.

Şübhəsiz, İrəvan onun da fərqindədir ki, Rusiyanın vasalı və bölgədəki yeganə forpostu Ermənistandan fərqli olaraq, müstəqil siyasət yürüdən Azərbaycan AB üçün qat-qat mühüm önəmədir. Təkcə Azərbaycanla bağlı, Avropanın Rusiyadan energetik asılılığını azaldacaq böyük qaz layihələrini yada salmaq yeter.

Bu mənada böyük ehtimalla, AB-nin Ermənistanın deyil, Azərbaycanın şərtini qəbul edəcəyi ehtimalı gerçəkəndə böyükdür. Bunu indi üstəlik, Kataloniyada baş verənlər dikte edir - hansı proseslərdə ki, Rusiyanın "barmaqı" olduğu da AB üçün sirr deyil.

Diqqət çəkən məqamlardan biri də məhz bu ərəfədə - sammitə 9 gün qalmış (15 noyabr) Ermənistan prezydentinin Serj Sərkisyanın Moskvaya səfərə hazırlaşmasıdır. Formal olaraq səbəb kimi

Moskvada başlanacaq "Ermənistan günləri" göstərilir. Lakin çətin ki, Sərkisyan sifir mədəni tədbirə görə Rusiyaya getməyi tərcih eləsin.

Böyük ehtimalla, əsas hədəf Brüssel sammiti öncəsi onun öz sahibi - Rusiya prezydentini Vladimir Putinlə bir daha "saat əqrəbləri"ni tutuşdurmaq, Kreml başçısından son tövsiyələri almaqdır. Putinin mövqeyi isə Sərkisyandan ötrü indi həm də apreldəki baş nazirlik postuna yiyələnmək üçün önəm kəsb edir.

Bu da var ki, Rusiya öz satellitli Ermənistanın hər hansı şəkildə AB ilə yaxınlaşmasını maraqlı deyil. Bəzi erməni şərhçilərinə görə, bu və digər səbəblərdən qarşıdakı səfər zamanı Sərkisyan növbəti dəfə Kreml qarşısında AB ilə imzalanması gözlənilən sənədlə bağlı öz "məzənnəsini" qaldırmağa çalışa bilər.

Beləcə, Azərbaycan və Ermənistan üçün kifayət qədər psixoloji gərginlik və edən kritik ay başlayır. Bir şeyə şübhə yox ki, sammitdə Azərbaycan, Gürcüstan, Ukrayna və Moldova ərazi bütövlüyü prinsipi ilə bağlı yekdil mövqə tutaraq, İrəvanın arzusunu puç edə biləcək...

□ **Siyasət söhbəsi**

Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolunun açılışında iştirak üçün oktyabrın 30-dan Bakıda olan Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan səfərinin ikinci günündə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev tərəfindən rəsmi qəbul olunub.

Oktyabrın 31-də rəsmi qarşılanma mərasimindən sonra prezidentlərin təkbətək görüşü olub. Görüşdə ölkələrimiz arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bütün sahələrdə uğurlu inkişafından məmnunluq ifadə edilib. Azərbaycan-Türkiyə Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının altıncı iclasının əlaqələrimizin perspektivlərinin müəyyənləşdirilməsi və ikitərəfli münasibətlərimizin daha da dərinləşdirilməsi baxımından önemi vurğulanıb.

Sonra Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının altıncı iclası olub.

Prezident İlham Əliyev deyib ki, Türkiyə-Azərbaycan əlaqələri ən yüksək səviyyədədir. "Əlaqələrimizin inkişafı ilə bağlı bizim fikirlərimiz üst-üstə düşür. Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının toplantısı da əminəm ki, çox uğurlu nəticə verəcək. Gündəlikdə bir çox məsələlər var - siyasi əlaqələr, beynəlxalq təşkilatlardakı birgə fəaliyyətimiz, iqtisadi sahədə əməkdaşlıq, hərbi, hərbi-texniki əməkdaşlıq, təbii ki, enerji, nəqliyyat məsələləri. Yəni gündəlik kifayət qədər genişdir və bütün istiqamətlər üzrə çox yaxşı nəticələr var. Bizim qəbul etdiyimiz qərarlar icra edilir və hökumətlərarası birgə komissiya da çox uğurlu fəaliyyət göstərir. Əminəm ki, geniş tərkibdə müzakirə ediləcək məsələlər də yaxşı nəticələrə gətirib çıxaracaq."

"Dünən və bu gün keçirdiyimiz görüşlərlə birlikdə Türkiyə ilə Azərbaycan arasındakı qardaşlığın, dostluğun necə yüksək səviyyəyə çatdırıldığını xüsusilə sevinicə içərisində müşahidə edirik". Bunu isə Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan deyib.

"Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolunun istifadəyə verilməsini, atığımız addımın nəticəsini görmək bizi çox qürurlandırır. Dünən 15 dəqiqəlik dəmir yolu səyahətimizi vətəndaşlarımız, xalqlarımız gördülər. İnşallah, onların tezliklə təkə Qarsdan Bakıya deyil, Pekinə, Londona getdikləri günləri də hamımız birlikdə görəyik və dualarını eşidəcəyik. Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının iclasının da xeyirli olmasını diləyirəm" deyərək, Ərdoğan vurğulayıb.

Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının altıncı iclası başa çatdıqdan sonra hər iki ölkə prezidentinin iştirakı ilə Azərbaycan-Türkiyə sənədlərinin imzalanması mərasimi olub.

"Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi ilə Türkiyə Respublikasının Ali Təhsil Şurası arasında ali təhsil sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu"u və "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında təhsil sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş", "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında preferensial ticarət sazişinin imzalanmasına dair Anlaşma Memorandumu"u, "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında müdafiə sənayesi sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş" və "Azərbaycan hökuməti ilə Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında"

Bakıda Azərbaycan-Türkiyə sənədləri imzalandı

Prezident İlham Əliyev: "Dünyada bir-birinə bu qədər yaxın olan, dəstək verən başqa ölkələr yoxdur"

publikası Hökuməti arasında yem bitkiləri toxumu istehsalı və sertifikatlaşdırılması sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş"i imzalanıb.

"İki ölkə arasında əlaqələr ən yüksək səviyyədədir. Dünyada bir-birinə bu qədər yaxın olan, dəstək verən başqa ölkələr yoxdur".

Tədbirdən sonra keçirilən mətbuat konfransında prezident İlham Əliyev belə deyib. Dövlət başçısı bildirib ki, iki ölkə arasında dostluq, qardaşlıq, birlik ən yüksək səviyyədədir: "Müzakirə olunan məsələlərlə bağlı aramızda fikir birliyi var. Bütün müzakirə olunan məsələlər həyatda öz həllini tapır. Siyasi əlaqələr uğurla inkişaf edir. Yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlər olur. Mən bu il iki dəfə Türkiyədə səfərdə olmuşam. Nazirlər, digər vəzifəli şəxslər tez-tez görüşürlər. Beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində də bir-birimizi dəstəkləyirik. Türkiyə və Azərbaycan hər zaman bir-birinin yarıdır".

Prezident qeyd edib ki, bu gün Türkiyə-Azərbaycan dostluğu, qardaşlığı bölgə üçün böyük amildir və sabitləşdirici rol oynayır. Onun sözlərinə görə, Türkiyə indiki prezidentin rəhbərliyi ilə dünyada böyük gücə çevrilib, dostlar buna sevinir: "Türkiyə-Azərbaycan dostluğu, qardaşlığı əbədi olacaq".

Prezident deyib ki, görüşlərdə Dağlıq Qarabağ münaqişəsi də müzakirə olunub: "Mən Rəcəb Tayyib Ərdoğanın diqqətinə danışıqlarla bağlı son vəziyyəti çatdırdım."

Əfşuslar olsun ki, bu münaqişə hələ də öz həllini tapmayıb. Azərbaycanın tarixi, əzəli torpağı olan Dağlıq Qarabağ və 7 rayon işğal altındadır, bir milyon azərbaycanlı öz torpağında köçkün vəziyyətindədir. BMT Təhlükəsizlik Şurasında münaqişə ilə bağlı 4 qətnamə qəbul edilib. Qətnamələrə əsasən erməni silahlı qüvvələri dərhal və qeyd şərtsiz Azərbaycan torpaqlarından çıxarılmalıdır. Lakin bu qətnamələr kağızda qalır. Ermənistan onlara məhəl qoymur və münaqişə həllini tapmır".

İ.Əliyev qeyd edib ki, bu, Azərbaycana qarşı göstərilən ikili standart siyasətidir: "Bəzən BMT TŞ-nin qətnamələri bir neçə günə icra edilir. Bizə gəldikdə, 20 ildən çoxdur qətnamələr icra olunmamış qalır. Münaqişə beynəlxalq hüquq normaları əsasında, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivədə həll olunmalıdır. Bunun başqa yolu yoxdur. Azərbaycan heç zaman imkan verməz ki, onun torpaqlarında ikinci erməni dövləti yaransın. Bu məsələdə dəstəyə görə türkiyəli həmkarıma minnətdarlığımı bildirmişəm. Türkiyə hər zaman bütün beynəlxalq təşkilatlarda Azərbaycan haqq işini dəstəkləyir".

Ölkə başçısı deyib ki, Azərbaycandan indiyə kimi Türkiyəyə 10 mlrd. dollar, Türkiyə isə Azərbaycana 11 mlrd. dollar sərmayə qoyub: "Bu sərmayə artacaq. Azərbaycanın Türkiyəyə yatdığı sərmayənin həcmi 20 mlrd. dollara çatmalıdır".

Prezident vurğulayıb ki, bugünkü toplantıda enerji nəqliyyat məsələləri ənənəvi olaraq müzakirə edilib. "Bütün qarşımıza qoyulan məsələlər öz həllini tapdı. Biz qarşıya qoyulan hədəflərimizə doğru irəliləyirik. TANAP-ın icrası ilə bağlı problem yoxdur. Yaxın vaxtlarda bu layihənin icrası başa çatacaq".

Hərbi əməkdaşlıqdan danışan dövlət başçısı bu il 3 dəfə birgə hərbi təlimlər keçildiyini xatırladı.

ladıb.

"Təlimlərdən ikisi Bakıda, biri Naxçıvanda keçirilib. Bu da bizim hərbi sahədə əməkdaşlığımız gücləndirən amildir. Hərbi texniki sahədə də əməkdaşlığımız davam edir. Türkiyənin gündən-günə inkişaf edən hərbi sənayə kompleksini bizim üçün çox maraqlıdır. Biz Türkiyədən hərbi məhsullar alırıq və alacağıq", - deyərək prezident vurğulayıb.

"Bu gün biz öz evimizdəyik,

qonaq deyilik" deyərək Ərdoğan Türkiyə və Azərbaycan arasında əlaqələrin güclü olduğunu söyləyib: "TANAP da bunun ən gözəl nümunələrindən biridir. İnşallah, qısa zamanda sonra Azərbaycan qazı Avropaya neql olunmağa başlayacaq. Bu, bəzilərinə narahat edir. Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu tikilərək də bunun real olmadığını dəyənərli etdik. İnşallah, bu dəmir yolu ilə yüz minlərlə insan səfər edəcək, Londona qədər gedə biləcəklər. Bu dəmir yolu xətti ilə böyük həcmdə yük də daşınacaq və iqtisadi səmərəliliyini ortaya qoyacaq" (yazının hazırlanmasında APA və "Report"un materiallarından istifadə olunub).

Ərdoğan qeyd edib ki, artıq Türkiyə və Azərbaycan arasında ticarət dövriyyəsinin həcmi 1,6 milyard dollara çatıb: "Neft qiymətlərinin aşağı düşməsi ilə ticarət həcmində azalma olmuşdu. Artıq bu sahədə də vəziyyət stabilləşib. Türkiyə və Azərbaycan arasında ticarət dövriyyəsinin 5 milyard dollara çatacağına inanıram.

Son dövrlər müdafiə sənayesi sahəsində də əlaqələrimiz böyük əhəmiyyət kəsb edir. Turizm və mədəniyyət, təhsil sahəsində atığımız addımlar da mühümdür. Qarşıdakı dövrdə Bakı-Ekspo sərgisinin keçirilməsi nəzərdə tutulub. Türkiyə bu tədbirdə geniş təmsil olunacaq, öz təcrübəsini bölüşəcək".

□ "YM"

Bu gün prezidentlərin Tehran sammiti başlayır

Azərbaycan, Rusiya və İran dövlət başçıları üçlü formatda ikinci dəfə bir araya gələcəklər; Bakı üçün əsas hədəf...

Noyabrın 1-də Tehranda Azərbaycan, Rusiya və İran prezidentlərinin üçlü sammiti keçiriləcək. Qeyd edək ki, Tehran sammiti bu formatda keçirilən ikinci tədbirdir. Ötən il avqustun 8-də Bakıda üç prezident bir araya gəlmişdi. O vaxt bir sıra sənədlər və yekun bəyannamə imzalanmışdı.

Bugünkü Tehran zirvəsində də ölkələr arasında regional əməkdaşlığa dair məsələlər müzakirə ediləcək. Eyni zamanda prezidentlər arasında ikitərəfli görüşlər nəzərdə tutulur. Yeri gəlmişkən, az öncə Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov deyib ki, prezidentlərin Tehranda görüşlərinin üçtərəfli görüşü "Şimal-Cənub" beynəlxalq nəqliyyat dəhlizinin inkişafına həsr olunacaq.

Ötən il Bakıda keçirilən toplantıda gündəlikdə iqtisadi əməkdaşlıqla yanaşı, regional təhlükəsizlik,

terrora qarşı mübarizə, narkotik ticarəti problemi kimi mövzular vardı. Bu il də böyük ehtimalla regional təhlükəsizlik, terrorun bölgəni təhdid etməsinə qarşı birgə əməkdaşlıq kimi mövzular müzakirə olunacaq. İran və Rusiya İraq və Suriyada başa çatan terror müharibəsinin və konkret olaraq İŞİD təhlükəsinin bizim regiona sıçramasından narahatdır. Həmçinin, ehtimal ki, Azərbaycan tərəfi Qarabağ münaqişəsinin həlli məsələsinə qaldıracaq, hər iki güclü region ölkəsinin Ermənistanla təsir etməsinə istəyəcək.

Ancaq şübhəsiz ki, Tehranda

əsas mövzu "Şimal-Cənub" dəhlizi nəqliyyat layihəsi olacaq. Söz düşmüşkən, ötən həftə Azərbaycan hökuməti və İran arasında "Şimal-Cənub" layihəsinin maliyyələşməsi ilə bağlı razılaşma əldə olunub. Razılaşma Rəşt-Astara dəmir yolu xəttinin tikintisinin maliyyələşdirilməsi haqqında olub. "Trend"ə açıqlamasında İran Mərkəzi Bankının beynəlxalq məsələlər üzrə baş direktoru Hüseyin Yaqubi bildirib ki, İran Mərkəzi Bankının, İqtisadiyyat və Maliyyə Nazirliyinin, eləcə də "İran Dəmir Yolları"nın nümayəndələri Bakıdakı keçirilən görüş zamanı Azərbaycanlı həmkarları ilə dəmir yolunun tikintisi üçün kredit ayrılması şərtləri barədə razılığa gəliblər.

Qeyd edək ki, Rəşt-Astara dəmir yolu məntəqəsi Şimali Avropa ilə Cənub-Şərqi Asiyaya, o cümlədən Azərbaycana, İran və Rusiyaya demir yollarının birləşdirilməsinə hesablanmış "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizinin mühüm hissəsidir. İlk mərhələdə dəhlizlə ildə 5 milyon ton, gələcəkdə isə 10 milyon tondan çox yük daşınması planlaşdırılır.

Maralqdır ki, iki gün əvvəl Bakıda başqa bir global nəqliyyat layihəsinin - Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu xəttinin açılış mərasimi keçirilib. Böyük İpək Yolu layihəsinin bir hissəsi olan bu dəmir yolu Orta Asiya ilə Qafqaz və Avropanı birləşdirəcək. "Şimal-Cənub" layihəsi isə Rusiyadan Hind okeanı sahilinə çıxacaq böyük bir nəqliyyat

dəhlizi deməkdir. Hər iki layihənin həm coğrafi olaraq, həm də iqtisadi baxımdan mərkəzində Azərbaycanı daşıyacaq. Layihələrin təşəbbüsünə və maliyyələşdirən Bakıdır. Bu isə gələcəkdə Azərbaycanın nəqliyyat sahəsində önəmli artıracaq.

Məsələ ondadır ki, İran nüvə anlaşmasını imzaladıqdan sonra Avropa ilə ciddi iqtisadi əlaqələr qurmağa başlayıb. Avropa İran kimi böyük bir bazarda işləməkdə maraqlıdır. Hətta Trampın nüvə anlaşmasına yenidən baxılması təklifinə Avropanın reaksiyası göstərdi ki, Tehran Avropa üçün xeyli vacib bir tərəfdaşdır. Çünki İran həm regionda sabit, yatırımlar üçün təminat verən, böyük enerji ehtiyatlarına, sərvətə malik olan, eyni zamanda 80 milyonluq daxili bazar deməkdir.

Üstəlik, Tehranın indi həm Yaxın Şərq, həm də Mərkəzi Asiya, Əfqanıstan, Pakistan kimi ölkələrə də ciddi çıxışları var. Belə bir bazar hər kəsi maraqlandırır. Azərbaycanın yeni nəqliyyat layihəsi yalnız İran və Rusiya arasında demiryol xətti deyil, həm də Hind okeanından Rusiya və Avropaya qurulan körpüdür. Digər tərəfdən, "Şimal-Cənub" dəhlizi siyasi əhəmiyyətinə görə də yüksək qiymətləndirilir. Çünki bu layihə vasitəsilə Bakı həm Moskva, həm Tehranla yaxın əlaqələrini qoruyub saxlaya, bu ölkələrin siyasi elitasına təsir etmək imkanına sahib olacaq. Qafqazda enerji və nəqliyyat dəhlizinə çevrilən ölkənin iqtisadi dividentləri ilə yanaşı siyasi önəmli də artacaq.

□ Kənan RÖVSƏNOĞLU

Dustaqların qaçmasında suçlu olan "nadzorlar" a yeni ittiham verildi

Mahmud Hacıyev: "Belə çıxır ki, dustaqların sevgililəri ilə görüş məkanı..."

Müğənni Fədayə Laçın (Məmmədova Fədayə Baris qızı) müştəki döstünün üzvü kimi həbs olunub. Dəstədə daha 2 şəxs var. F.Laçın "Qoca" ləqəbli dustaq Etibar Məmmədovun həbsdən qaçmasına yardım etməkdə ittiham olunur. Müğənni barəsində Cinayət Məcəlləsinin 304.2.1-ci (mühafizə altında olan şəxsə qaçmağa yardım etmə, qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs tərəfindən törədildikdə) maddəsi ilə cinayət işi başlanılıb. Nəsimi Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə Fədayə Laçın barəsində 3 ay müddətinə həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Araşdırmalar zamanı belli olub ki, dustaqların qaçırılmasında F.Laçından başqa daha bir qadın da iştirak edib. Keçirilən əməliyyat tədbiri nəticəsində Ağstafa rayonu ərazisində Günay Atakışiyeva və taksı sürücüsü Məhəmməd Fəmil oğlu Hacıyev də tutulublar. Hər iki şəxs Cinayət Məcəlləsinin 304.2.1-ci (azadlıqdan məhrum etmə yerindən, həbsdən və ya mühafizə altından qaçma-qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs tərəfindən törədildikdə) maddəsi ilə ittiham olunaraq bəzələndirilib 3 ay müddətinə həbs-qətimkan tədbiri seçilib. Sürücünün "Opel" markalı avtomobili və F.Laçının "Mercedes"i Penitensiar Xidmətdə saxlanılır.

Sabiq polis rəisi Mahmud Hacıyev deyir ki, baş verənlər çox ciddi şəkildə araşdırılmalı və gələcəkdə belə halların baş verməməsi üçün məqsədyönlü addımlar atılmalıdır:

"Dustaq məhkəmə zalından çıxdı, onunla görüşə qəti icazə verilmir. Qanunda birbaşa yazılır ki, ibtidai istintaq zamanı istintaq altında olan şəxslə müstəntiqin icazəsi, istintaqa nəzarət edən prokurorun razılığı ilə görüş verile bilər. Görüş istintaq təcridxanasında, müvəqqəti saxlama yerlərində baş tutmalıdır. Məhkəmə zamanı isə görüş üçün qərar vermə səlahiyyəti prokurorla müstəntiqdən işə baxan hakimə keçir. Əgər şəxs məhkəmə zalından çıxıb etap olunursa, həmin vaxt görüş icazə verilmir, qanunla qadağandır. Qanunun tələbi təsadüfi deyil. Etap zamanı dustağın qaçırılması, qaçması ehtimalı nəzərə alınır".

M.Hacıyev deyir ki, Fədayə Laçının və iş üzrə həbs olunan digər qadının etirafı etap sahəsində çox ciddi qanunsuzluqların olduğunu ortaya qoyur: "Fədayə Laçının deməyi ki, mən Bakıdan dustaqların etap edildiyi vaqona minib Biləcəriyə düşmüşəm, bu çox ciddi araşdırılmalı məsələdir. Digər qadın Günay Atakışiyevanın da oxşar fikirləri mətbuatda yer alıb. Deyir ki, Lənkeranda dustaqların olduğu xüsusi vaqona mindim, Biləcəriyə düşdüm. Bu iki misal, ümumiyyətlə, sensasiyadır. Bu nə deməkdir? Ağır cinayətdə ittiham olunan 2 dustağın daşındığı vaqonlar belə çıxır ki, dustaqların sevgililəri ilə görüş məkanı olub? Yumşaq desək, bu, qeyri-qanuni əməllərin, özbaşınalığın hökm sürməsinə təsdiqləyən məlumatdır. Çox ciddi şəkildə araşdırılmalı məsələdir. İstintaq 2 qadın və 1 sürücü, 3-4 nəzarətçi ilə məhdudlaşmamalıdır. Aşağıdan yuxarıya qədər bütün günahkarlar müəyyən olunub cəzalandırılmalıdır. Əks halda, bu sonuncu qaçış, qaçırılma olmayacaq". Xatırladaq ki, faktla bağlı Bakı-Astara-Bakı qatarında xüsusi təyinatlı vaqonda məhbuslara nəzarət edən qarovul rəisi Ceyhun Səmədov, qarovul rəisinin müavini Fuad Hacıyev və qarovul rəisinin digər müavini Tural Poladxanov saxlanılıb. Onların barəsində 4 aylıq həbs-qətimkan tədbiri seçilib. Xüsusi təyinatlı vaqondan qaçan iki məhbusa görə saxlanılan Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətinin 3 əməkdaşı - qarovul rəisi Ceyhun Səmədov, qarovul rəisinin müavini Fuad Hacıyev və Tural Poladxanov qarşı yeni ittiham irəli sürülüb. APA-nın əldə etdiyi xəbərə görə, onlar Cinayət Məcəlləsinin 311.3.2 (Rüşvət alma, təkrar törədildikdə) maddəsi ilə də təqsirli bilinirlər.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Sabunçu Rayon Məhkəməsinə ləğv edilmiş MTN-in generalı Akif Çovdarov və digər 3 nəfərə hökm oxunub. Akif Çovdarovla birlikdə müttəhimlər kürsüsünə ləğv edilmiş MTN-in Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin sabiq işçisi, polkovnik Səlim Məmmədov, MTN-in sabiq idarə rəisi, mayor Akif Əliyev və keçmiş şöbə rəisi Orxan Osmanov da çıxarılb.

ylmuş həbs və S.Məmmədovun pensiya kartının üzərinə qoyulmuş həbs götürülüb.

Sabiq milli təhlükəsizlik nazirinin birinci müavini Sülhəddin Əkbər sözügedən məhkəmə işi və prosesin necə yekunlaşdığı barədə fikirlərini "Yeni Müsavat" a açıqlayıb. Sülhəddin Əkbər deyib ki, "MTN işi" məhkəməsi əvvəldən tam əhatəli aparılıb: "Keçmiş MTN hərbi qaydada idarə olunan bir təşkilatdır.

systeminin icra hakimiyyətinə asılı olduğunu da sübut etməyə xüsusi ehtiyac yoxdur, bunu hər kəs bilir. Bütün bu və digər məqamları nəzərə alaraq hesab etmək olar ki, sözügedən prosesdə obyektiv, dəqiq araşdırmadan söhbət gedə bilməz. Bu proses birtərəfli, natamam aparıldı və bunu zaman-zaman proses iştirakçıları da bəzən açıq, bəzə dolayısı ilə ifadə etdilər. Söhbət ondan getmir ki, məsələn, Akif Çov-

Hər kəsə bəllidir ki, əgər MTN hərbi təşkilatdırsa, komanda nəzarət sistemi ilə idarə olunursa, o qədər hadisənin həmin nazirliyin birinci şəxsi olmadan orada baş verməsi qeyri-mümkündür. Keçmiş naziri isə dediyim kimi, hətta şahid qismində belə məhkəməyə dəvət etmədilər. Belə olan halda, hansı əhatəli araşdırmadan söhbət gedə bilər. Əhatəli araşdırma aparılıbsaydı, müttəhimlər kürsüsündə daha

"MTN işi" ədalətli yekunlaşdı mı?

Ləğv edilmiş keçmiş MTN-in ikinci şəxsinə yeni açıqlamalar

Məhkəmənin hökmü ilə Akif Çovdarov 12 il, Səlim Məmmədov 11 il, Akif Əliyev 5 il, Orxan Osmanov isə 4 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Məhkəmənin qərarına əsasən Akif Çovdarov və digərlərinin üzərinə həbs qoyulmuş əmlakları müsadirə edilib. Məhkəmə qərarına əsasən, adları sadalanan şəxslərin 2,9 milyon manatlıq mülkləri müsadirə edilib.

Bundan başqa, A.Çovdarov və digərlərinin rütbələrinin əllərindən alınması barədə qərar qərar çıxarıb. Qərardada qeyd edilib ki, bununla bağlı müvafiq qurumlara təqdimat verilib. Həmin qurumlar sənədləri hazırlayıb, prezidentə göndərəcəkdir.

Akif Çovdarov və Səlim Məmmədovun ailə üzvlərinin qaldıqları evlərin üzərinə qo-

Məhkəmə araşdırması zamanı həmin nazirliyin birinci şəxsinin prosesdən kənar qalması, hətta bir dəfə də olsun əhatəli aparılan məhkəmə prosesi sayılacaqdı. Söhbət burada kimə hansı müddətə azadlıqdan məhrum etmə cəzasının verilməsindən getmir.

darova 12 il yox, daha artıq müddətə həbs cəzası verilsəydi, proses ədalətli, tam əhatəli aparılan məhkəmə prosesi sayılacaqdı. Söhbət burada kimə hansı müddətə azadlıqdan məhrum etmə cəzasının verilməsindən getmir.

çok sayda şəxsin oturacağı ehtimalı böyük idi. Əhatəli araşdırma olmayıbsa, indi kimə neçə il iş verildi, neçə il verilməli idi kimi məsələlər hüquqi-texniki məsələlərdir".

S.Əkbər onu da dedi ki, istənilən zaman "MTN işi" məsələsi yenidən istintaqa çıxarıla bilər: "İstənilən bir şahid və proses iştirakçısı yeni hal ortaya çıxaracaq ifadə verərsə və ya yeni hal yaradacaq dəlil, sübutlar ortaya qoyarsa, proses yenilənə bilər".

□ E.SEYİDAĞA

Biznesmen oğlunun cinayət işində kəskin dönüş

Xaliq Faiqoğlu həbs oluna bilər; iş Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsinə göndərildi

"Xaliq Faiqoğlu" MMC-nin sahibi Faiq Seyidovun oğlunun 3 il əvvəl törətdiyi və ölümə nəticələnən avtomobil qəzası yenidən araşdırılacaq. Xitam verilmiş cinayət işinin istintaqı yenidən başlanılıb və araşdırılması üçün Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsinə göndərilib. Virtualaz.org xəbər verir ki, iş müstəntiq Emin Eminovun icraatındadır.

Söhbət "Xaliq Faiqoğlu" MMC-nin faktiki sahibi Faiq Seyidovun oğlu Xaliq Seyidovun 2014-ci ildə Bakının Binəqədi rayonu ərazisində törətdiyi qəzadan gedir. Həmin qəzada biznesmenin oğlu idarə etdiyi Az 10 LU 090 dövlət nömrə nişanlı, "Mercedes GL" markalı avtomobillə qarşısına çıxan piyadaya-Müdafiə Nazirliyinin zabiti Eldar Vəli oğlu Məmmədovu vurub. Ağır xəsarətlər alan piyada bir müddət sonra hospitalda keçinib. Polkovnik-leytenant Eldar Məmmədovun ölümü bağlı CM-in 263.2-ci maddəsinə əsasən cinayət işi başlanılıb (ölümə nəticələnən ağır yol-nəqliyyat hadisəsi), lakin sonradan CPM-in 39.1.2-ci maddəsinə əsasən xitam verilib.

Məlum olub ki, polkovnik-leytenantın "öz əcəli ilə öldüyü" haqda qurama rəy yazaraq cinayət əməlini hansısa yola ört-basdır ediblər. Polkovnik-leytenantı avtomobillə vuran sürücünün kimliyi isə açıqlanmayıb. O vaxta qədər ki, Faiq Seyidovun adı keçmiş ortağı - Azadxan Xanməmmədovla münafişəyə görə gündəmə gəlib və bu fakt mətbuatda sızdırılıb. Nəticədə iş adamı oğlunun avtomobillə piyadaya vurduğunu etiraf edib, amma iddia edib ki, piyada aldığı xəsarətlərdən yox, "ürək tutmasından" ölüb.

Bu hadisənin ört-basdır edilməsi "Xaliq Faiqoğlu" MMC-nin faktiki sahibi Faiq Seyidovla onun keçmiş ortağı Azadxan Xanməmmədov arasında sonuncunun həbsi ilə nəticələnən, "Riyad" özəl mühafizə şirkətinin əməkdaşlarının da cəlb olunduğu münaqişədən sonra ictimaiyyətə məlum olub. Həmin münaqişə barədə mətbuat xeyli müddət yazıb. Münaqişənin motivi isə Azadxan Xanməmmədova məxsus olan kommersiya təyinatlı daşınmaz əmlakın Faiq Seyidov tərəfindən faktiki zəbt edilməsidir.

□ E.HÜSEYNOV

Sabiq deputatın oğlunun cinayət işi məhkəməyə göndərildi

Sabiq deputat Hacı Qalib Salahzadənin oğlu Əlihüseyn Salahzadənin cinayət işi üzrə məhkəmənin vaxtı məlum olub.

Bu barədə virtualaz.org saytına vəkil Cavanşir Məmmədov məlumat verib. Məhkəmənin hazırlıq iclası noyabrın 6-na təyin edilib.

Cinayət işi Nəsimi Rayon Məhkəməsinə hakim Şəlalə Həsənovanın icraatındadır.

Qeyd edək ki, Ə. Salahzadə bir müddət əvvəl həbs edilib. Cinayət Məcəlləsinin 315.2-ci (hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya sağlamlığı üçün təhlükəli olan zor tətbiq etmə) maddəsi ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb olunmaqla onun barəsində Nəsimi Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə 3 ay müddətinə həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Ə. Salahzadə "Azərsu" ASC-nin əməkdaşını döyməkdə təqsirli bilinir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVD F

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Qarabağ

Ermənistan özünün işğalçı siyasəti üzündən daha bir iri regional layihədən kənar qaldı. Təcavüzkar ölkədən yan keçən və onun tranzit ölkə roluna növbəti ciddi zərbə olan Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu da işə düşdü (ona "Dəmir İpək Yolu" da deyilir). Aydın ki, İrəvanın Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasəti bitməyincə, qardaş Türkiyəyə qarşı uydurma soyqırım və torpaq iddiaları davam etdikcə, təcavüzkar ölkə bundan sonrakı layihələrdən də kənar qalacaq.

Bu fonda Ermənistanla sülh danışıqlarının da anlamı qalmır əslində. Necə ki, Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin sonuncu - Cenevrə görüşü də işğalçı tərəfin

barışmaz mövqeyi üzündən nəticəsiz bitdi. Hərçənd ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrleri belə görünür ki, öz ümidlərini itirməyiblər, yəni hansısa görüşün təşkilinə

Meksikalı deputatların Qarabağa qanunsuz səfəri araşdırılacaq

Meksikalı deputatların Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinə qanunsuz səfəri araşdırılacaq. Azərbaycanın Meksikadakı səfirliyindən verilən məlumata görə, bunu Meksika Deputatlar Palatasının sədri Xorxe Karlos Ramires Marin Azərbaycanın Meksika Birləşmiş Ştatlarında müvəqqəti işlər vəkili Məmməd Talbovla görüşü zamanı deyib (Trend).

Məlumatda qeyd olunur ki, o, görüşdə Meksikanın Azərbaycanla dostluq və əməkdaşlıq əlaqələrinin daha da möhkəmlənməsində maraqlı olduğunu vurğulayıb. R.Marin bir neçə gün əvvəl müxalif MORENA və PRD siyasi partiyalarını təmsil edən üç meksikalı deputatın Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinə qanunsuz səfərlərinə toxunaraq, bu faktdan hədsiz dərəcədə təəssüfləndiyini qeyd edib və həmin millət vəkiliyənin hərəkətinin nə Meksika Deputatlar Palatası, nə də həmin deputatların aid olduqları siyasi partiyaların Konqresdəki qrupunun mövqeyini deyil, yalnız və yalnız öz individual mövqeyini əks etdirə bildiyini vurğulayıb. O, görüşdə iştirak edən Konqresin Xarici Əlaqələr Komissiyası sədrindən məsələnin araşdırılması və bu kimi halların gələcəkdə baş verməməsi məqsədilə müvafiq tədbirlərin görülməsini xahiş edib.

R.Marin Meksikanın Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı mövqeyinin dəyişilməz qaldığını qeyd edərək, Deputatlar Palatasının münaqişə üzrə BMT Təhlükəsizlik Şurasının Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsini tələb edən 4 qətnaməsini dəstəklədiyini vurğulayıb.

Əlavə edək ki, Meksika Deputatlar Palatası tərəfindən 6 sentyabr 2011-ci il tarixində qəbul olunmuş qətnamə Ermənistanı BMT TŞ-nin Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dair 4 qətnaməsini yerinə yetirməyə çağırır.

İşğalçıya daha bir Qarabağ ismarışı - "Nə qədər gec deyil..."

Türkiyə prezidentinin Bakıdan İrəvana göndərdiyi xəbərdarlıq mesajının arxasındakı əsas hədəf; "Qarabağ yükü" düşmən ölkənin xarici borclarını da sürətlə artırır...

çalışırlar. Amma buna dəyərmə, əgər onların özləri də problemə yanaşmada ədalət prinsipinə söykənməzlərsə və üstəlik, faktiki surətdə ermənilərin gizli təəssübkeşi kimi çıxış edərlərsə?

Bu arada Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyanov həmsədrlərinin noyabr ayının ortalarında Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri ilə görüşünün nəzərdə tutulduğunu bildirib. Lakin o, görüşün dəqiq tarixinin və yerinin hələlik müəyyənləşmədiyini söyləyib. Nazir onu da qeyd edib ki, Azərbaycan və Ermənistan XİN başçılarından görüşünün keçirilib-keçirilməyəcəyi həmsədrlərlə görüşdən sonra məlum olacaq.

Bütün hallarda Dağlıq Qarabağ məsələsində Azərbaycanın təbii ki, ilk növbədə beynəlxalq hüquqa, sonra isə dost-müttəfiq və tərəfdaş ölkələrə güvenir. O sırada əlbəttə ki, qardaş Türkiyə, Pakistan, İsrail ön yerdə gəlir. Xüsusən də işğalçı Ermənistanla bu günədək heç bir diplomatik və başqa əlaqə qurmayan (Pakistan Qarabağ konfliktinə görə Ermənistanı, ümumiyyətlə, dövlət kimi tanımır) iki dövlət - Türkiyə və Pakistan gərəkəndə Qarabağ dərdini öz dərdi sayır, bu məsələdə bizimlə eyni mövqedədir. Eyni yanaşma beynəlxalq təşkilatlarda özünü vaxtaşırı göstərir.

"Dağlıq Qarabağ məsələsi Azərbaycanın olduğu kimi,

bizim də qanayan yaramızdır. Ermənistan Azərbaycan ərazilərinin işğalına son qoymayana qədər əfsuslar olsun ki, bu məsələ həll oluna bilməyəcək". Bunu Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Bakıya son səfəri öncəsi, APA, "Trend" və AzərTAc-a müsahibəsində deyib.

Türkiyə lideri bildirib ki, Azərbaycanın ərazisi bütövlüyü, suverenliyi və sərhədlərinin toxunulmazlığı prinsipləri əsasında işğala dərhal son qoyulmalıdır. "Ermənistanın işğalçı siyasəti ilə yanaşı, son dövrlərdə mülki əhalini hədəf seçən tərribatlarını da lənətləyirik. Belə hərəkətlər regionda sülhün təmin olunmasına heç bir halda kömək edə bilməz", - deyir prezident qeyd edib və Minsk Qrupu başda olmaqla, beynəlxalq ictimaiyyəti Dağlıq Qarabağ probleminin həlli istiqamətində daha fəal işləməyə səsəyib. "Biz hər məsələdə olduğu kimi, bu məsələdə, Azərbaycanın bu haqq işində onun yanında olmağa davam edəcəyik", - deyir Ərdoğan əlavə edib.

Bu açıqlama sözsüz ki, həm də təcavüzkar Ermənistanın havadarlarına ünvanlanıb və xəbərdarlıq ismarığıdır. Türkiyə lideri bununla bir daha açıq və "net" şəkildə İrəvana çatdırıb ki, Qarabağ ixtilafı Azərbaycanın torpaq bütövlüyü və suverenliyi çərçivəsində həllini tapmayınca Ermənistan qonşu dövlətlərlə, xüsusən də

Türkiyə və Azərbaycanla normal əlaqələrə, iqtisadiyyatının inkişafına ümid bəsləməməlidir.

Deyərsən, işğalçı ölkədə bu acı gerçəyin və perspektivin fərqi olanlar, hər halda, yox deyil. Məsələn, Ermənistan mediası istifadəyə verilən Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu xəttinə gələcəkdə Ermənistanın da qoşula biləcəyini yazıb. Lakin sözügedən iddianın nə qədər mümkün olub-olmadığı barədə axar.az-a danışan politoloq, deputat Rasim Musabəyov hesab edir ki, bu, yalnız Ermənistan Azərbaycanın qoyduğu şərtlərə əməl etdiyi təqdirdə mümkün ola bilər.

"Gələcəkdə nə üçün Ermənistan da bu xəttə qoşulmasın?! Azərbaycan tərəfi bundan öncə də dəfələrlə vurğulayıb ki, Ermənistan Silahlı Qüvvələri işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərindən çəkiləndən və müharibə bitəndən sonra Ermənistan Bakı-Tiflis-Qars (BTQ) dəmir yolu xəttinə qoşula bilər. Ancaq indiki halda, sabitliyin pozulduğu bir vaxtda bunun o qədər də real göründüyünü düşünmürəm", - deyir o qeyd edib.

Deməli, işğalçı ölkə Qarabağa dair ədalətli həlldən qaçdıqca vəziyyəti daha da ağırlaşacaq. O cümlədən onun sosial-iqtisadi durumu pisləşməkdə davam edəcək, ölkədən emiqrasiya sürətlənəcək, Ermənistan Rusiyadan daha güclü asılılığa, o cümlədən kredit asılılığına düşəcək, xari-

ci borcları artacaq. Bunu erməni iqtisadçı ekspertləri də etiraf edirlər.

"Ermənistanın 2018-ci il dövlət büdcəsi optimizmə əsas vermirdi". Bu sözləri panorama.am saytına müsahibəsində erməni iqtisadçı Mesrop Arakelyan deyib. Onun sözlərinə görə, bu cür büdcə ilə ölkədə gələn il də təqaüd və məaşlar artmayacaq. "Ölkənin borcu 7 milyard dollara çatacaq. Bu isə çox ciddi rəqəmdir", - deyir o xatırladı.

Qeyd edək ki, iyun ayında Ermənistan Milli Statistika Komitəsi ölkənin borcunun 6,95 milyard dollara çatdığı haqqında informasiya yaymışdı. Dövlət borcunun 4,373 milyard dollarlıq hissəsi xarici borcun payına düşür. Ermənistanın Mərkəzi Bankının borcu 550,9 milyon dollar olub. Dövlət borcunun ümumilikdə hökumətin payına düşən hissəsi isə 5,544 milyard dollar təşkil edib. Ermənistanın daxili borcu may ayında 1,170 milyard dollar olub.

Heç şübhəsiz ki, bu borclar indiki səviyyədə qalmaq və böyüyəcək. Səbəb sadədir və yuxarıda da deyildi: çünki Ermənistan özü-özünü normal iqtisadi inkişaf perspektivindən məhrum edib. Demək, özü də ilk növbədə öz başına çarə qılmalıdır. Yolu bəlli. Onu bir daha Türkiyə prezidenti açıq şəkildə Bakıda dilə gətirib. Yeni zaman ermənilərin xeyrinə işləmir. Bəlkə də hələ gec deyil...

Azərbaycan Mərkəzi Bankı manatın məzənnəsinin möhkəmlənəcəyini istisna etmir. Bankın İdarə Heyətinin sədri Elman Rüstəmovun son açıqlaması bunu deməyə əsas yaradır. Azərbaycanda üzən məzənnə rejiminin tətbiqindən danışan baş bankir bildirib ki, manatın bahalaşması üçün potensial var.

"Üzən məzənnə rejimi cari məsələ deyil, davamlı bir rejim olacaq. Bundan sonra da bu rejim fəaliyyət göstərəcək. Üzən məzənnə rejiminin tətbiqini mövcud iqtisadi realiaqlar və beynəlxalq təcrübə tələb edir. Bu gün bir çox ölkələr bu keçidə hazırlaşır. Azərbaycanın effektiv inkişafı, xüsusilə xarici şoklara davamlılığı üçün məhz üzən məzənnə rejimi ən effektiv tədbirdir. Onun faktiki olaraq alternativi yoxdur. Bazarda yaranan sabitlikdən də görünür ki, üzən məzənnə rejimi özünü doğruldub", - deyərək ölkənin baş bankiri qeyd edib.

Son zamanlar manatın məzənnəsinin möhkəmlənməsinə toxunan E.Rüstəmovun sözlərinə görə, buna tədiyyə balansının vəziyyətinin yaxşılaşması, neftin bahalaşması kimi faktorlar təsir edib. O, ilin sonuna kimi manatın bahalaşmasını istisna etməyib: "Müsbət tendensiyalar onun göstərir ki, manatın bahalaşmasının potensialı daha çoxdur".

İqtisadçı ekspert Samir Əliyev isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında manatın üzən məzənnə rejimində olması fikri ilə razı olmadığını dedi: "Mərkəzi Bankın manatın üzən məzənnə rejiminə keçməsinə elan etməsinə baxmayaraq, hələ də manat "üzümür". Mərkəzi Bank tərəfindən məzənnə tənzimlənilir. Sanki əvvəlki qaydada proses davam

edir. 2015-ci ilin 21 dekabrına qədər vəziyyət belə idi ki, manat dollarla münasibətdə sabit idi, ancaq digər valyutalara münasibətdə dəyişirdi. İndi də eyni proses baş verir. Burada yalnız ad dəyişib. Əvvəl fikse olunmuş məzənnə idi, indi "üzən məzənnə". Diqqət yetirsəniz görərsiniz ki, son bir neçə ayda manatın məzənnəsi dəyişməyib. O baxımdan hesab edirəm ki, Azərbaycanda "üzən məzənnə"yə keçid səhv idi. Azərbaycan iqtisadiyyatının hazırkı durumu dikte edir ki, manatın məzənnəsi "üzən" yox, fikse olunmuş məzənnə olsun. Reallıq da onu göstərir ki, fikse olunmuş siyasət yürüdülmür. Biz o zaman da demişdik ki, Azərbaycanda "üzən məzənnə"yə keçid həm mümkün deyil, həm də arzu olunan. Fikrimizi belə izah etmişdik ki, manat "üzən məzənnə" rejimində olsa, kəskin oynamalara məruz qalar. Elman Rüstəmov manatın bahalaşma biləcəyi ilə bağlı açıqlama verib və bildirib ki, tədiyyə balansına imkan verir. Mən də bu fikirlə razıyam. Çünki manat "üzən məzənnə" rejimində olmadığına görə tədiyyə balansında müsbət saldonun artmasına rəğmən, əvvəlki səviyyəsində qalıb. Əgər "üzən məzənnə" olsaydı, indiki tədiyyə balansına manat bahalaşmalı idi".

Ekspertin sözlərinə görə, Elman Rüstəmovun sonuncu fikri onun əvvəlki açıqlamasını

Baş bankirdən manatla bağlı nikbin proqnoz: "İlin sonunadək...!"

İqtisadçı ekspert: "Elman Rüstəmovun sonuncu fikri onun əvvəlki açıqlamasını təkzib edir"

Elman Rüstəmov

təkzib edir: "Manat həqiqətən də "üzən məzənnə" rejimində deyil. Bu gün Mərkəzi Bank bazardan əlini çəkərsə, məzənnəni tənzimləməsə, bəlkə də manat 1.50-yə qədər bahalaşardı. Amma burada sual yaranır ki, bahalaşma daimi olacaqmı? Əlbəttə, Azərbaycan kimi iqtisadiyyatlarda "üzən məzənnə" rejiminə keçildikdə, məzənnə qeyri-sabitliyi daha kəskin olur. İqtisadi baxımdan

diversifikasiya olunmuş ölkələrdə isə məzənnə daha dayanıqlı olur. Əgər tam "üzən məzənnə" rejimi olsaydı, Azərbaycan iqtisadiyyatının indiki durumunda manat bir gün dollar qarşısında 1.50, növbəti üçün 2 manat, üçüncü gün isə yenidən 1.70-ə düşərdi".

Ancaq ekspertə görə, Mərkəzi Bank bunu tənzimləyir: "Mən hesab edirəm ki, haqlı olaraq tənzimləyir. Çünki Azər-

baycan iqtisadiyyatının indiki dövründə manatın məzənnəsinin sabitliyi çox vacibdir. Ona görə də "üzən məzənnə"yə keçidin həm mümkün olmadığı, həm də məqsədəuyğun olmadığı qənaətinə deyəm".

S.Əliyevin fikrincə, manatın hazırkı sabitliyi "üzən məzənnə" ilə bağlı deyil: "Manatın sabitliyinin əsas təminatçısı Dövlət Neft Fondudur. İkinci əsas səbəb isə idxalın məhdudlaşdırılmasıdır. Bütçədən maliyyələşən təşkilatlara 2018-ci il yanvarın 1-nə qədər idxal malı almaq qadağan edilib. Üçüncü səbəb isə neftin qiymətinin müəyyən qədər artmasıdır ki, ölkəyə gələn dolların həcmi artıb. Həmçinin, az da olsa, turizmdən də ölkəyə gəlir gəlir. Bütün bu amillər ona gətirib çıxarırdı ki, 2015-2016-cı ilə müqayisədə tədiyyə balansının vəziyyəti yaxşıdır, müsbət saldo əldə olunub. Mərkəzi Bank bazardan əlini çəkərsə, manat bahalaş-

bilər. Ancaq bu, o demək deyil ki, bir aydan və ya 3 aydan sonra həmin situasiya qalacaq".

İqtisadçının proqnozuna görə, ilin sonuna qədər manatın məzənnəsində ciddi dəyişiklik gözlənilmir, manat elə bu səviyyədə qalacaq: "Ola bilər ki, dekabr ayında dollarla tələbatın artması ilə manat müəyyən qədər təzyiq altında olsun və dollar cüzi bahalaşsın. Dollar rəsmi olaraq 1.75 manata qədər bahalaşma bilər. Amma Elman Rüstəmovun açıqlamasından sonra məndə belə bir qənaət yaranıb ki, ilin sonuna qədər manatı saxlamağa çalışacaq. O baxımdan ciddi bir bahalaşma və ucuzlaşma gözlənilmir. Çünki bahalı manat da hökumətə sərf eləmir. Ola bilər ki, E.Rüstəmov fikirləri təsdiqini tapsın deyərək, manatı 1.68-ə qədər möhkəmləndirsin, texniki bir bahalaşma olsun. Ancaq ciddi bir bahalaşma gözləmirəm".

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ**

BTQ-nin iqtisadi və siyasi əhəmiyyəti

Elçin Mirzəbəyli: "BTQ Rusiyanın özü üçün də alternativ imkanlar yaradır"

Bakı-Tiflis-Qars demir yolunun istifadəyə verilməsinin Azərbaycan üçün iqtisadi dividendlərlə yanaşı, ciddi siyasi dividendlər də gətirəcəyi şübhəsizdir.

Ekspertlər bildirir ki, BTQ Azərbaycan neftini dünya bazarına çıxaran Bakı-Tiflis-Ceyhan kəmərinin sonrakı regionun ən böyük layihəsidir və Azərbaycan üçün həm siyasi, həm iqtisadi, həm də strateji baxımdan önəmlidir. Demir yolu vasitəsilə Azərbaycan beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinə və Türkiyəyə birbaşa gedib əldə etmiş oldu. Azərbaycanın ilk illərdə tranzitdən minimal illik gəlirinin 50 mln. dollar olacağı proqnozlaşdırılır. 838 km-lik tarixi İpək Yoluunu canlandıracaq BTQ-nin 503 km-i

Azərbaycan, 259 km-i Gürcüstan, 76 km-i isə Türkiyə ərazisindən keçir.

BTQ demir yolunun uğurlu fəaliyyəti ölkəmizin geosiyasi əhəmiyyətini artıracaq və bizim üçün əlavə imkanlar yaradacaq. Bu layihə mədəni və sosial gəlişmələr də yaradacaq.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli hesab edir ki, BTQ demir yolu xəttinin istifadəyə verilməsi Azərbaycanın tarixi uğuru olmaqla yanaşı, regional və global nəqliyyat dəhlizlərinin şəxələndirilməsi və təhlükəsizliyi baxımından da olduqca mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

E.Mirzəbəyli bildirdi ki, bütün dövrlərdə olduğu kimi, bu gün də nəqliyyat istənilən ölkənin, bütövlükdə isə dünyanın

ağır mərkəzidir. Geosiyasi proseslərin intensivləşdiyi, ziddiyyətlərin dərinləşdiyi zaman kəsiyində nəqliyyat dəhlizlərinin əhəmiyyəti daha da artır və onlar, sadəcə, yük daşınmalarını üçün nəzərdə tutulan vasitə rolunu oynayırlar, həm də mühüm təhlükəsizlik, geosiyasi alət amilinə çevrilirlər: "Bu müstəvidə, Bakı-Tiflis-Qars demir yolu layihəsinin nə qədər strateji önəm daşdığına söyləyərsək, düşünürəm ki, mübaliğəli görünməz.

Azərbaycanın təşəbbüsü və iştirakı ilə həyata keçirilən digər layihələr kimi, Bakı-Tiflis-Qars demir yolu xətti də ölkəmizlə yanaşı, digər region dövlətlərinin -Türkiyə və Gürcüstanın da geosiyasi önəmini artırır, eyni zamanda Mərkəzi

Asiya ölkələrinin yalnız bir geosiyasi qütbədən asılı olmamasına, real və təhlükəsiz alternativlər əldə etmələrinə imkan verir.

Əgər Bakı-Tiflis-Qars demir yolu xəttinin inşası ilə bağlı ilkin ideyaların səsləndirildiyi, müzakirələrin aparıldığı və layihənin həyata keçirilməsi ilə bağlı real addımların atıldığı zaman kəsiyinə diqqət etsək, bu müddət ərzində regionda və dünyada mühüm geosiyasi, geoiktisadi dəyişikliklərin, global maliyyə böhranlarının, kəskin qarşıdurmaların baş verdiyini nəzərə alsaq, Azərbaycanın bu layihənin həyata keçirilməsi üçün nə qədər böyük güc və enerji sərf etdiyini müəyyən edə bilərik. Mübaliğəsiz şəkildə deyə bilərik ki, layihə-

BAKÜ-TİFLİS-KARS DEMİRYOLU HATTI AÇILYOR
AZƏRBAYCANDAN KALKAN TREN İLK SEFERİNİ YAPACAK VE KARS'A ULAŞACAK

nin reallığa çevrilməsi məhz Azərbaycan prezidentinin siyasi iradəsi, qətiyyətli mövqeyi və böyük əməyi sayəsində mümkün olub".

Bəs Rusiyadan yan keçən BTQ-yə regionun nəhəng dövləti olan Rusiyanın münasibəti necə olacaq?

Elçin Mirzəbəyli qeyd etdi ki, BTQ ayrıca nəqliyyat dəhlizi deyil. Layihənin unikallığı da bundadır. Əlverişli coğrafiya ən müxtəlif nəqliyyat dəhlizləri üçün daha öncə istifadə edilən məsafənin qısalmasına imkan yaradır. BTQ Astara-Rəşt demir yolu xətti başa çatdıqdan sonra həm də İranla Rusiyanın iştirakı olduğu Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin çox önəmli bir hissəsinə çevriləcək. Odur ki, məsələyə BTQ-nin Rusiyadan yan keçməsi kontekstindən baxılmalıdır: "Əksinə, BTQ Rusi-

yanın özü üçün də alternativ imkanlar yaradır. Məsələn, təkcə Panavropa nəqliyyat dəhlizinin 10 fərqli marşrutu var. Onlardan bir neçəsi həm Rusiya, həm də Ukrayna ərazisindən keçir. Rusiya ilə Ukrayna arasındakı böhran nəticəsində yükdaşınmalarında müəyyən problemlər yaranıb ki, bu da hər iki ölkə üçün müəyyən problemlər yaradır. Bu baxımdan, həm Rusiya, həm də Ukrayna BTQ-dən alternativ kimi istifadə edə bilər. Unutmaq lazım deyil ki, BTQ ilk növbədə əlverişli biznes layihəsidir və təbii ki, Azərbaycan, Türkiyə və Gürcüstanın tranzit ölkə kimi mövqələrini möhkəmləndirir. Layihə hansısa geosiyasi qütbün deyil, layihəni həyata keçirən ölkələrin və təbii ki, ilk növbədə Azərbaycanın maraqlarına xidmət edir".

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Rusiyanın, daha dəqiq desək, Vladimir Putinin dünya siyasətində durmadan artan nüfuzu Amerika mətbuatında yenidən gündəmədir. Rəsmi Vaşinqtonun gizli göstərişi əsasında ABŞ-dakı sosial şəbəkələr-ilk növbədə facebook, google və twitter şirkətləri "Rusiya izi" mövzusunda daxili araşdırmalar aparıb nəticələrini mətbuata çıxarıblar. Məşhur "The New York Times" qəzeti mövzunu ucunu tutaraq gedib, necə deyirlər, lap ucuzluğa. Sosial şəbəkələrdəki rusyanlıları, casusları, troll-şirkətləri barədə uzun-uzadı, düz bir palazlıq geniş məqalə nəşr edib öz səhifələrində.

üzərində bu troll-şirkətin sahibidir. Əsl sahib isə o deyil. Yevgeniy Proqojindi. Əvvəllər o, Putinin şəxsi aşbazı olub Kremldə. Sonra keçib siyasi kulinariyaya.

ŞTATDAKI İŞÇİLƏRİN SAYI: 400 nəfər. İş günü gecə-gündüzdür. 12 saat bir dəstə işləyir, 12 saat digər dəstə.

MAAŞ: Pis deyil. Aşağı-yuxarı adambaşı ayda 40-50 min rubl həcmindədir.

HƏDƏF: Hər cür siyasi təxribatlar. Xüsusən ABŞ-a qarşı. Yalançı, fake xəbərlər istehsalı və yayımı. İndi də facebook, twitter səhifələrindəki ruspərəst təxribatları məhz bu şirkət həyata keçirir.

Misal üçün, gündəmdə Boris Nemtsovun qətli əsas mövzudur. Jurnalistlərə tapşırırlar öz barmaqlarını mövzunun nəbzi

Street Journal", "The New York Times", "CNN", "The Daily Beast" saytlarında vacib mövzular bölüşdürülür. Tapşırırlar ki, jurnalistlər bu saytlara girib orda ağızlarına gələni yazsınlar. Nümunə: Şarlott şəhərindəki irqi qarşudurma (2016, 22 oktyabr), deyilənə görə, məhz bu ünvan qızıdır. Yüz minlərlə qaradərili etiraz nümayişlərinə təhrik edib. Minlərlə, milyonlarla şərh yazıb bu barədə.

ŞİRKƏTDƏKİ AZƏRBAYCANLILAR: Şirkətin ABŞ şəbəkəsinə həmyerlimiz, 27 yaşlı Ceyhun Aslanov rəhbərlik edir. Sibirin Ust-Kut şəhərində doğulmuş bu gənc indi Rusiyanın bir sayılı piar mütəxəssisidir. ABŞ üzərinə haker hücumlarını da məhz o hazırlayıb. ABŞ-da po-

llərin əvvəlində Sibirəndə gəlmiş bu nadir istedad sahibi, şəhərdəki Hidrometeorologiya Universitetində təhsil alıb. İşinə hava barədə proqnozlarla başlayıb. Sonra bu proqnozların təyinatına siyasi rəng qatıb. 2009-cu ildə bir neçə ay ABŞ-da öz bəxtini sınayıb. Görüb yox eyy, bura Ceyhunun yeri deyil. Əclafın yeridi. Qayıdıb əli ətəyindən uzun geriye. Vətəninə. İki şəxsi internet şirkəti var. Biri, "Azimut" adlanır. Maliyyə dövriyyəsi az deyil-29 milyon rubl. Çoxdan Amerika Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin nəzarəti altındadır. Facebookdakı şəxsi səhifəsi məhz ABŞ əks-kəşfiyyatçıları tərəfindən qapadılıb.

Ceyhun Aslanov şirkətə gəlmişdi 2015-ci ildən sonra burada-

seviyyəli piar mütəxəssisi çalışır. Maaş fondu burda çox yüksəkdir - ildə təxminən 1 milyon dollar. Ceyhunun öz maaşı ayda 120 min rubl həcmindədir.

KİÇİK HAŞIYƏ: Ceyhun şirkətə gəldikdən sonra, facebookda saxta 500 akkauntun reklamına 2015-dən 2017-nin mayına qədər 100 min dollar pul xərclənib. Xərclər özünü doğruldub. ABŞ, uzun fasilədən sonra yenidən irqi qarşudurmalara sürüklənib.

Ceyhunu Kataloniya böhranının müəllifi sayanlar da var. İddia olunur ki, bu böhran da Pi-terdəki Savuşkin 55 ünvanından idarə edilir.

ABŞ əks-kəşfiyyatı, təbib, biganə qalmır Ceyhun Aslanovun bu təxribatlarına qarşı. Şirkətə

külür pambıq. Müəllif-tanınımış jurnalist Adrian Çen neynir orda? Heç nə. Ceyhun Aslanovun abırını bükür ətəyinə. Söhbətini başlayır Putinin aşpazı Priqojindən. Deyir: "Stalin barədə vaxtilə bir ifadə vardı - bu şəxs çox acı xörəklər bişirəcək. Eyni sözü mən indi Sankr-Peterburq, Savuşkin 55-də qeydə alınmış bu troll şirkət barəsində söyləyirdim".

Ceyhun Aslanova qarşı mümkündür ki, ABŞ-da cinayət araşdırması başlansın. Savuşkin 55 ünvanında yerləşən Rusiya troll kompaniyasına qarşı ABŞ-da cinayət tədqiqatı aparılır. Ceyhun siyahıda bəklə də birinci sıradadır. O, özü kimi digərləri ilə birgə, gör bir nədə - ABŞ-da prezident seçkilərinə kobud müdaxilədə ittiham edilir!

ABŞ Senatında müvafiq dinləmələr artıq start götürüb. Ağır çəkili facebook, google və twitter şirkəti nümayəndələri artıq bu dinləmələrə dəvət alıblar.

Trampın seçki kampaniyasından Pol Manafort artıq özünü dövlətə təslim edib. Qeyri-rəsmi məlumatlara görə ona, habebe sövdələşmənin digər iştirakçısı Rik Qeytsə qarşı ciddi ittihamlar irəli sürülüb. Bu hələ, necə deyirlər, "jurnal"dı. "Kino" isə irəlidir.

Manfortun sabiq Ukrayna prezidenti Yanukoviçə işləməyi artıq faktır. Qalır indi onun Putinlə Ceyhun Aslanovla əlaqələrini axtarıb tapmaq.

Araşdırmalara lingvist-dilçilər də cəlb edilib. Kolumbiya Universitetinin filoloqları facebook, Instagram, twitterdəki minlərlə saxta mesajı öyrənib qərara gəliblər - "Statusların, kommentlərin müəllifləri ingilisdilli ABŞ vətəndaşları deyil. Əsl müəlliflər zir ruslardır. 120 belə şəbəkə artıq işfə edilib. Bərpa edilmiş gizli serverlərin qeydiyyat nömrəsi Rusiya kodu ilə, yəni "+7" nömrəsi ilə başlayır".

Ceyhun Aslanovun ruslar gərək bir gün qızıdan heykəlini töksün. Altı aya ABŞ-da 40-a yaxın dövlət əleyhinə nümayiş hazırlamaq, razılaşıb, hər adamın işi deyil. Desəmə nə qədər pul xərclənib, buna ruslar tərəfindən bişmiş toyuğun gülməyi gələcək lap. Cami (!) 5 milyon rubl, yəni aşağı-yuxarı 80 min dollar!!!

Ancaq elə düşünməyin oxşar məxfi troll şirkətləri NATO ölkələrində yoxdur. Var. Rusiya trolları ilə mübarizə mərkəzi Riçada, NATO strateji kommunikasiyalar mərkəzində yerləşir. Eyni məzmunlu mərkəzlər Estoniyada, Ukraynada da az deyil. Pentaqon oxşar təbliğata ildə 27 min öz əməkdaşını cəlb edir. 4 milyard 700 milyondan çox dollar xərcləyir ildə özünün bu layihəsinə.

"The Gardian" qəzetinin verdiyi son məlumatlara görə ABŞ ordusu tezliklə xüsusi informasiya proqramı ilə təchiz olunaçaq. Bu, əks-təbliğata geniş imkan yaradacaq.

Zərbənin ana hədəfi düşmənin real deyil, bilgisayarlardakı virtual əraziləridir. Gələcəyi gözələyək. Görək Ceyhunla amerikalıların virtual savaşları bu dəfə kimin qələbəsi ilə nəticələnir.

Bu gün real ərazilər deyil, virtual ərazilər ölkələrin gələcək taleyini həll edir.

Azərbaycan da bu barədə düşünüb öz virtual ordusunu yaratmalıdır.

□ HƏMİD HƏRİSÇİ

Putinin aşpazı necə siyasi təxribatçı oldu...

Rusiyanın Qərblə virtual savaş aparən şirkətinin ABŞ şəbəkəsinə azərbaycanlı rəhbərlik edirmiş...

Məqalədən kiçik çıxarışları indi diqqətinizə çatdırıram: "Son zamanlar Rusiya nəzarətindəki troll-şirkətlər, saxta elektron ünvanlar facebookda 126 milyon müxtəlif məlumat, elan, dezinformasiya, təbliğat nümunəsi yerləşdiriblər... Oxşar vəziyyət Instagram səhifələrində də özünü göstərir - Rusiya azarkeşləri burda lap ağ ediblər. 2015-ci ildən 2017-ci ilədək Moskva yönümlü 120 min məlumat yerləşdiriblər bura. Saxta sənədlər, məlumatlar 29 milyon istifadəçinin başını gicəlləndirib... Google'də Rusiya ilə əlaqəli 18 kanal aşkarlanıb. 1,1 videogörüntü yasaqlanıb... Twitterdə Rusiyadan idarə olunan 36 min avtomatik akkaunt mövcuddur. El arasında belə ünvanlara "bott" deyirlər. Bu "bott"lar indiyədək Rusiya mənafeyinə 1,4 milyon twitt yayıblar..."

Bəli, Qərblə indiki qarşudurmada Rusiya ən yeni, ən modern, futuristik siyasi, elektron texnologiyalardan geninə-boluna istifadə edir. Ötən əsrdə Rusiya oxşar təbliğatı Kommintern, kommunist beynəlmillətçiliyi vasitəsilə həyata keçirib Qərbi siçan dəliyinə dürtmüşdü. Kiçik kosmetik təmirdən sonra eyni xətt yenidən istifadədir.

Təbliğat bircə vahid məxfi mərkəzdən, Sankt-Peterburq, Savuşkin küçəsi 55 ünvanından aparılır.

"İnternet-araşdırma agentliyi" adı altında fəaliyyət göstərən bu məxfi ünvan üzərindən qalın pərdəni qaldırmasaq, heç nə. Yelkənimiz, səmt küləklərindən kənar qalacaq. Dünya-ələmdən xəbərsiz qalıb öz şansımızı qaçıracayıq.

DOSYE: "İnternet-araşdırma agentliyi". Hüquqi adı "Qlavset". Yaranma tarixi: mart 2014. Təsisçisi-Mixail Bistrrov. Yüksək çinli sabiq milis işçisi.

Mixail Bistrrov ancaq kağız

Питер, Савушкина, 55

Здесь живут и работают 86% россиян

Санкт-Петербург – штаб Русский фашистских ублюдков (Савушкина, 55)

üzərində saxlasınlar. İddia et-sinlər Nemtsovu guya elə öz həmkarları öldürüb. Guya əmr də, killerlər də Nemtsovun son sevgilisi Anna Duritskaya kimi Ukraynadən gəliblər.

Gün ərzində jurnalistin hər biri burda 126 "komment" yazıb, sosial şəbəkələrdə yerləşdir-məlidir. İşçilərə gün ərzində müftə "energetik" içkilər payla-nılır. İçkinin resepti Putinin aş-pazı Yevgeniy Priqojinə məxsusdur. Tərkibi tam məxfidir.

Şirkətin "Şimali Amerika" şöbəsində işləmək sadə deyil. Gərəkdir ingiliscən mükəmməl ol-sun. Gərəkdir səhvsiz yazasan öz komment, twitlərinə. Səhər çağı jurnalistlər arasında "The Wall

lislər onu əli çıraqlı axtarırlar. Deyilənə görə Trampı prezident edən Putin deyil, ABŞ seçicisi deyil...

Bəs kimdir? Desəmə inanmazsınız. Məhz bu 27 yaşlı həmyerlimiz. Sankt-Peterburqa 2000-ci

ki işçilərin sayı iki dəf artaraq gə-lib 800-900 nəfərə çatıb. Cey-hun təkə komment, twitlərlə ki-fayətlənən deyil. O, videoçeki-lişlərə, reportajlara, aldadıcı hər cür oyunbazlığa xüsusi önəm verəndi. Rəhbərlik etdiyi ABŞ şöbəsində 80-90 nəfər yüksək

Neftin qiymətində 1 dollar artım - hər gün 374 min artıq gəlir...

2018-ci ildə büdcədə neft sektorundan daxilolmaların payı builki 49,2 faizdən 55,1 faizə çatacaq

Dünya bazarında Azərbaycan neftinin qiyməti son 2 ildə ilk dəfə olaraq 1 barel üçün 61 dolları keçərək 62 dollara yaxınlaşır. Neftin qiymətindəki hər 1 dollar artım Azərbaycan üçün nə deməkdir? Bu artımdan kim nə qədər qazanır?

Neft sektoru üzrə ekspert, Neft Araşdırmaları Mərkəzinin rəhbəri İlham Şabanın sözlərinə görə, yaxın günlərdə Energetika Nazirliyi Azərbaycanda oktyabr ayı üçün nə qədər neft hasil edildiyi və bunun gündəlik olaraq hansı hissəsinin ixrac olunduğuna dair son məlumatları ictimaiyyətə açıqlayacaq: "Ancaq ötən ayın göstəricilərini əsas kimi götürsək, Azərbaycanda orta hesabla gündəlik neft hasilatı 785,7 min barel olub. Bunun 733 min barelini xam neft, 52,7 min barelini isə kondensat təşkil edib. Gündəlik ixrac həcmi isə 680 min barel olub. Yəni neft qiymətlərinin gündəlik 1 dollar artımı əvvəlki günə nisbətə 680 min dollar əlavə qazanc deməkdir ölkəmiz üçün. Ancaq bu, Azərbaycanın mənfəəti deyil. Mənfəətimiz təqribən bu həcmə 55 faiz qəddərdir".

Ekspertin qeyd etdiyi rəqəmlər əsasında hesablasaq, neftin qiymətindəki hər 1 dollar artım Azərbaycanın gəlirinin 374 min dollar çoxalması deməkdir. Bu gəlirlərin mühüm bir hissəsi Dövlət Neft Fondunda toplanaraq, oradan həm birbaşa, həm də dövlət büdcəsi vasitəsilə sosial-iqtisadi layihələrin icrasına, həmçinin ölkədə makroiqtisadi sabitliyin qorunmasına sərf olunur.

Bu ilin büdcə proqnozuna görə, Neft Fondundan büdcəyə 7,5 milyard manat köçürülməsi nəzərdə tutulur. Fondun açığı

məlumata görə, yanvar-sentyabrda bu məbləğin 4,3 milyardı artıq büdcəyə ödənilib. Bundan əlavə, bu il üçün fondan daha 7 milyard manatın makroiqtisadi sabitliyin qorunması üçün Mərkəzi Banka verilməsi nəzərdə tutulurdu ki, 8 ayda bunun da 2,5 milyard manata yaxını təmin olunub.

Dövlət büdcəsinə neft gəlirlərinin birbaşa daxil olduğu daha 2 mənbə var. Bunlardan biri SOCAR-dır. Şirkətin builki büdcə ödənişləri 40 milyon manat artırıqla, 1 milyard 280 milyon ma-

nat həcmində proqnozlaşdırılıb. Neftin qiymətində müşahidə olunan artım sayəsində şirkət 8 ayda büdcəyə 1 milyard 165 milyon 678 min manat ödəyib.

Neft gəlirlərindən büdcəyə birbaşa çatan daha bir hissə Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat Şirkətinin xətti ilədir. 2017-ci ildə bu xətt üzrə büdcəyə 475 milyon manatın daxil olması proqnozlaşdırılıb. Neftin qiymətindəki artım bu məbləğin daha yüksək olmasını şərtləndirəcək.

Büdcə layihəsinə görə, 2018-ci ildə büdcədə neft sektorundan daxilolmaların payı builki 49,2 faizdən 55,1 faizə çatacaq. Bu, daha çox Dövlət Neft Fondundan ediləcək 9 milyard 216 milyon manatlıq transfer hesabına olacaq. Bundan əlavə, SOCAR büdcəyə 1 milyard 380 milyon manat, Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat Şirkəti (ABƏŞ) isə 500 milyon manat vergi ödəyəcək.

Xatırladaq ki, bu il Azərbaycan "Azəri-Çıraq-Günəşli" yatağının işlənməsi üzrə yeni hasilatın pay bölgüsü sazişi imzalayıb. Bəzi mənbələr yeni saziş üzrə xarici şirkətlərin büdcə ödənişləri, həmçinin Azərbaycanın dövlət payının indikindən aşağı olacağını bildirirlər. İ.Şabanın sözlərinə görə, layihədə iştirakçılar eyni, paylar fərqlidir: "Dövlətin payı isə dəyişməzdir, yəni mənfəət payı 75 faizdir, hansı ki, Neft Fondunda toplanır. Ona görə də SOCAR-ın payının 11,6 faizdən 25 faizə qədər yüksəlməsinin Neft Fonduna aidiyyəti olmayacaq. SOCAR-ın gəlirləri özünün mənfəətində əks olunacaq".

□ **DÜNYA**

Bakı-Tiflis-Qarsda gediş haqqının məbləği müəyyən olunmayıb-səbəb

Oktyabrın 30-da Azərbaycanın təşəbbüsü ilə icrasına başlanan Bakı-Tiflis-Qars dəmiryol xətti istismara verildi. Dəmiryol xəttinin texniki imkanlarına dair verilən məlumat görə, Ələtdən yola çıxan qatar 16-18 saata Türkiyənin Qars şəhərinə çatacaq. Marşrutun işə salınması həm də Azərbaycanla Türkiyə arasında ilk dəmiryol əlaqəsinin yaranması deməkdir. Buna görə də Bakı-Tiflis-Qars qatarı ilə Türkiyəyə getməyin nə zaman mümkün olacağı hamını maraqlandırır. Bundan başqa, insanlar həm də bu marşrutda gediş haqqının nə qədər olacağını maraqlanırlar.

Onu da qeyd edək ki, hələlik Bakı-Tiflis-Qars xətti ilə yalnız yüklerin daşınması nəzərdə tutulur. Sərnişindəşimaya isə 2018-ci ildə başlanılması planlaşdırılıb.

Xatırladaq ki, 2015-ci ildə Dövlət Dəmir Yolu ASC İsveçrənin "Stadler Rail Group" şirkətindən Gələcəkdə Bakı-Tbilisi-Qars marşrutu üzrə hərəkət edəcək qatarlar üçün 30 vaqon sifariş edib. Ötən ilin sentyabrında şirkət hazır olan ilk qatarı nümayiş etdirib. Vaqonlar "standart", "komfort", "biznes" və "restoran" olmaqla, dörd kateqoriyada istehsal olunur. Kateqoriyasından asılı olaraq vaqonlar 10, 20 və 32 yerlik olacaq. Vaqonlardan 18-i 4 yerlik kupelərdən ibarət ikinci klass, 3-ü ikiyerlik kupeden ibarət birinci klass vaqonlardır. Eləcə də əlillər üçün kupe və 28 nəfərlik vaqon-restoran var. Vaqonlarda sərnişinlərin müasir məlumatlandırma sistemi, vakkum sistemli tualetlər (birinci klassda hər kupədə), duş (birinci klassda hər kupədə), kondisioner sistemi quraşdırılıb.

Dövlət Dəmir Yolu QSC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Sevinc Qədirlinin "Yeni Müsavat"a verdiyi məlumata görə, Bakı-Tiflis-Qars xətti ilə sərnişindəşimaya başlanacağı tarix hələ dəqiqləşməyib. Həmçinin İsveçrədən sifariş olunan qatarlar da Azərbaycana çatdırılmayıb. Bütün bunların ilin sonunadək yekunlaşacağı, xətlə gediş haqqının da həmin vaxtda müəyyən olacağını gözlənilir.

□ **DÜNYA**

Diyetoloqdan kərə yağı açıqlaması: "Yemək vacibdir"

Leyla Zülfüqarova: "Gün ərzində 10 qram çörəküstü kərə yağı qəbul etməliyik"

Kərə yağlarının qiymətinin bahalaşması, həmçinin ölkədə saxta kərə yağlarının olduğuna dair iddialar insanları bu yağlara qarşı daha ehtiyatlı olmağa vadar edir. Elə insanlar var ki, kərə yağlarından yalnız səhər yeməyində deyil, eyni zamanda yeməklərin bişirilməsində də istifadə edir. Qiymətlərin bahalaşması əksər insanların cibinə uyğun olmadığı üçün bir sıra insanlar bu yağdan imtina edib. Bir qisim insan isə artıq yeməklərin bişirilməsində deyil, yalnızca səhər yeməyində kərə yağından istifadə edir. Kərə yağı heyvan mənşəli yağ olduğu üçün belə bir düşüncə yaranır ki, insanın bu yağa olan tələbatını digər vasitələrlə, məsələn, ot və ot məhsulları ilə də əvəz etmək olar.

Maraqlıdır, kərə yağlarından tamamilə imtina edib bitki yağlarını keçsək, nə baş verər? Ümumiyyətlə, kərə yağını əvəz edəcək bir qida varmı?

Qeyd edək ki, kərə yağının tərkibində bir çox əvəzsiz vitaminlər (A, D, E, C, B, K), kalsium, kalium, fosfor, yağlı turşular və aminoturşular var. Kərə yağı həzm proseslərinə yaxşı təsir edir, allergik və nəfəsalmə sistemi xəstəliklərinin (hətta vələmin və astmanın) profilaktikasında böyük rol oynayır, immun sistemini möhkəmləndirir, sinir sisteminin fəaliyyəti üçün olduqca vacibdir, insanın iş qabiliyyətini və beyinin fəaliyyətini yaxşılaşdırır. Bundan əlavə, kərə yağı dərinin, dişlərin, gözlərin sağlamlığında

da böyük rol oynayır. Ənənəvi kərə yağının yağlılığı 82,5 faiz təşkil edir. Əgər yağın bağlanması daha aşağı faiz göstərilirsə, bu o deməkdir ki, bu məhsul təbii kərə yağı deyil. Kərə yağı öz faydalı xüsusiyyətlərini folqadan olan bağlamada daha yaxşı saxlayır.

Diyetik kitabların müəllifi, diyetoloq Leyla Zülfüqarova kərə yağının gün ərzində 10 qram çörək üstü yemək lazım olduğunu dedi: "Kərə yağından imtina etsək orqanizmə ehtiyac duyduğu maddəni almamış olacağıq. Çünki kərə yağının tərkibində çox vacib maddələr var ki, onlar zaman-zaman orqanizmə qəbul olunmalıdır. Sadəcə olaraq, bundan düzgün istifadə etmək lazımdır. Biz kərə yağından yemək bişiririk. Onu yan-

dırıb, ərinmiş yağa çeviririk. Onu əriltikdən sonra yenidən onu yemək bişirərkən yeməyin içində qaynatmış oluruz. Düşünün, biz bu yağı artıq işləmiş yağ formasına salıb yenidən istifadə edirik. Ona görə də kərə yağı çiçəkşəkilə, çörək üstü çox az dozada yeyilməlidir. Yağ bahalaşdığı üçün onsuz da insanlar bunu müəyyən bir dozada yeməlidir. Məsələn, həftədə 2-3 dəfə çiçəkşəkilə kərə yağı, həftə boyu digər günlərdə isə salatlar, yeməklər bitki yağı ilə bişirilib yeyilsə, orqanizmə çox dincəlməmiş olar. Kərə yağı yemənin bəlli dozası var, bu dozanı keçəndə xəstəliklər yarana bilər".

Diyetoloq kərə yağının ot və digər məhsullarla əvəz etmənin mümkünsüz olduğunu bildirdi: "Ətin tərkibindəki yağlar heyvan mənşəli doymuş yağ turşusudur. Bunun tərkibində süd turşuları yoxdur. Kərə yağı da heyvan mənşəli, doymuş yağ turşusu olsa da, onun tərkibində eyni zamanda süd turşuları da var. Yeni kərə yağı süddən hazırlanmış yağ turşulardır. Ətin tərkibində olan yağ turşuları ilə kərə yağının tərkibində olan yağ turşuları fərqlidir. Bizim faydalı xolesterinlərə ehtiyacımız var. Xolesterin də xaricdən daxil olan mənbədən, yaxşı xolesterin şəklində daxil olarsa,

bizim qanımızda dövr edən xolesterinin səviyyəsinə bir şəkildə təsir edir. Kərə yağının tərkibində yaxşı xolesterin var. Biz onu ərilib, yandıraraq, bişirsək təbii ki, onun tərkibində nəinki yaxşı xolesterin qalacaq, o artıq işləmiş yağlara, piy xolesterinə çevriləcək. Buna görə də hər bir qıdanın düzgün və dozada qəbulu məsələsi çox önəmlidir. Gün ərzində 50 qram yağ qəbul etməliyik. Bunun 20 qramı doymuş yağ, qalanı isə salıq yağdır. Doymuş yağ turşusu heyvan mənşəli yağlardır. Bu kərə yağı və ətlərin tərkibində olan yağlardır. Amma ətlərin tərkibindəki yağlar xoş xolesterini az verir, həddən artıq yuxarı sıxlıqlı yağ turşusu qrupuna aid olduğu üçün orqanizmə parçalanması ləng gedir. Gün ərzində 20 qram doymuş yağa ayırırsaq, bunun 10 qramını kərə yağına ayırmalıyıq. Hətta kərə yağını çiçəkşəkilə, çörək üstü hər gün qəbul etsələr belə bunun orqanizmə heç bir ziyanı yoxdur, xeyri var. Həm də kərə yağından hər gün 10 qram istifadə cibə də xeyirdir. Orqanizmə çox mürəkkəb və unikal bir sistemlə çalışır. Bir qıdanın səhv qəbulu xəstəlik yaradır, düzgün qəbulu isə xəstəlikdən müdafiə edir".

□ **Günel MANAFLI**

«Bakcell» növbəti dəfə "Socially Devoted" sertifikatı alıb

Azərbaycanın İlk Mobil Operatoru və Aparıcı Mobil İnternet Provayderi «Bakcell» şirkəti "Facebook" sosial şəbəkəsində abunəçilərin suallarını cavablandırma baxımında 2017-ci ildə ikinci dəfə "Socially Devoted" sertifikatı ilə təltif olunub.

Bu ilin ikinci və üçüncü rübündə «Bakcell» özünün "Facebook" sahifəsində abunəçilərin sorğularının cavablandırılması üzrə ən yüksək göstəricini (100%) əldə edib.

Sosial şəbəkələrdə təmsil olunmaq nəinki təqdim olunan kontentin keyfiyyətinə, həm də öz abunəçilərinin və sahifənin digər istifadəçilərinin sualları və rəylərinin vaxtında və operativ şəkildə cavablandırılmasına görə brendlərin üstünə böyük məsuliyyət qoyur. İstifadəçilərin suallarına və rəylərinə verilən cavabların yüksək əmsali ("Response Rate") istənilən sahifə üçün müştərilərə göstərilən onlayn xidmətlərin mühüm effektivlik göstəricisidir.

«Bakcell» "Response Rate" üzrə yüksək göstəricilərinə görə dəfələrlə "Socially Devoted" sertifikatına layiq görülüb və qeyd etmək lazımdır ki, şirkət öz göstəricilərini hər dəfə daha da yüksəldərək, son illər 100%-lik həddə çatmağa nail olub.

Sosial media vasitələri məhsul və xidmətlər haqqında məlumatların geniş abunəçi bazasına daha yaxşı çatdırılması və abunəçilərin suallarının cavablandırılması baxımından «Bakcell» in vacib kommunikasiya vasitələrindən biridir. Şirkətin bir çox sosial şəbəkədə rəsmi sahifəsi fəaliyyət göstərir.

Elan

"Elvin-A.R." MTK ilə İsmayılov Şakir Həsən oğlu arasında 31 iyul 2010-cu il tarixdə qaraj üçün bağlanmış müqavilə və ödəniş arayışları itdiyi üçün etibarsız sayılır.

"Elvin-A.R." MTK ilə İsmayılov Emil Şakir oğlu arasında 05 avqust 2006-cı il tarixdə qaraj üçün bağlanmış müqavilə və ödəniş arayışları itdiyi üçün etibarsız sayılır.

DIQQƏT! 2011-ci ildən bütün Beynəlxalq Bal Sərgilərinin qalibi "Dan Tyan Şana" (Qırğızıstan) şirkətinin bal və müalicəvi bal məhsulları Bakıda!

Atbaşı balı (Ağ balı)

Esparsət balı (monoflor)

İssık kul balı

Karkıra balı

Uzgen balı

Mumiya

Jensen balı

San Balı

Arı südü.

Şirkətin məhsulları yarmarka və bazarlarda satılır.

Məhsulları bu ünvanndan ala bilərsiniz:

Neftçi Qurban küçəsi-119. (Bayıl Doğum evinin yanı)

Əlaqə telefonu: (012) 49123-82; (051) 922-15-71

Artıq iki gündür ki, ölkə gündəmini tanınmış müğənni Fədayə Laçının həbsi və olayın təfərrüatları ilə bağlı məlumatlar zəbt edib. Adətən ətrafındakılara sakit, mülayim, qalmaqallardan uzaq sənətçi təsiri bağışlayan müğənninin gözənlilmədən kriminal aləmlə bağlılığının üzə çıxması həm pərəstişkarlarını, həm də sənət yoldaşlarını şoka saldı.

Fədayə Laçını yaxından tanıyan əməkdar artist Lalə Məmmədova "Yeni Müsavat"a danışaraq sənətçi və onun sevgisi haqqında ilginç açıqlamalar verib: "Allah heç kəsin başına bu cür hadisə gətirməsin. Təbii ki, eger cinayət işlədibse, hər kəs qanun qarşısında cavab verməlidir. Amma Fədayə Laçın həqiqətən çox saf, ürəyi təmiz, geniş qəlbi bir insandır. Ancaq geniş qəlbi insan sevrək hər şeyi gözə ala bilirdi.

Sözün düzü, bilmirdim ki, onun sevdiyi şəxs kimdir. Amma bildirdim ki, çox əziyyət çəkirdi, kefi yox idi. Arada bizim yazışmalarımız olurdu. Görürdüm ki, vaxtaşırı depressiyaya düşür. Yalnız axır vaxtlar "Nənəli" verilişinə çıxanda o depressiyadan çıxa bilirdi. Yəni özünə qapanmışdı. Bilirdim ki, sevgilisi uzaqdadır. Amma bu sevgi haqqında dərin məlumatım yox idi. Bir qadın olaraq ona ürəyim ağrıdı. Bir daha qeyd edirəm ki, yalnız o, bütün həyatını, karyerasını fədakarcasına sevgisinə qurban verə bilərdi. Əlbəttə ki, o, bir qadın və ən əsas anadır. Bildiyim qəddər böyük övladı var..."

Sənətçi ilə birgə məclisləri bölüşən müğənni Manaf Ağayev də onun kriminal aləmlə bağlılığına inanmadığını bildirdi:

"Fədayə xanım çox ağıllı, mərifətli, məclislərdə özünü apara bilən qadındır. Məclislərdə, tədbirlərdə həmişə bir yerdə olmuşuq. Hələ də bu xəbər ina-

Fədayə Laçının Hollivud filmlərinə bənzər sevgi hekayəsi

"Fədayə Laçın sevgilisi üçün çox əzab çəkirdi..."
- sənət yoldaşlarından ilginç açıqlamalar

na bilmirəm. Gözəl xanım, gözəl insan olduğu üçün onun heç bir kriminal aləmlə bağlı olduğunu düşünə bilməzdim. Hələ də şokdayam. Onu təxminən 15-20 ildir ki, tanıyıram. Bu illər ərzində ondan heç vaxt mənfəi xüsusiyət görməmişəm. Fədayə həmişə el içində, məclislərdə olub. Kriminal aləm hara, o hara? İndiyə qədər nə həbs edilib, tutulub. Birinci dəfə idi ki, belə bir olayı eşidirik. Kriminal aləmdə olsaydı, çoxdan tutulardı".

Faytonçu ləqəbi ilə tanınan müğənni Nazim Pişyari hələ də olayda yanlışlıq olduğuna inanmadığını dedi: "Bu xəbəri eşidəndə və oxuyanda əvvəlcə elə bildim ki, yanlışdır. Mən Fədayəni zəhmətkeş bir müğənni kimi tanıyıram. Heç kimlə işi yox idi, həmişə öz işi, sənəti ilə məşğul idi. Bu mənim üçün, açığı, çox şok oldu. Yəni kriminal aləmlə bağlılığı, hansısa məbusun qaçmasına yardım etməsi və sairə. Heç vaxt bu cür olayı gözleməzdim. Nə deyim, Allah

köməyi olsun. İstəməzdim ki, onun bu cür halını görürəm. Çünki Fədayə çox mülayim və zərif bir insandır. Hər şeyi də ürəyinə salandır. Kaş ki, bu olay yanlış olsun və tezliklə Fədayə bizim aramızda qayıtsın".

Müğənnin bacısı İlahə Fəda "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bacısının saf qəlbi insan olduğunu, sənətçilərin fikri ilə razılaşdığını bildirib. Lakin bacısı Fədayə Laçının həbsi haqqında hələ ki susmağa üstünlük verdiyini deyib:

"Onun həbsi ilə bağlı artıq danışmaq istəmirəm. Vaxtı, zamanı gəldikdə açıqlamalar verəcəm".

Fədayə Laçınla uzun müddət duet ortağı olan Tacir Şahmaloğlunun keçmiş həmkarı haqqında söylədiyi fikirlər isə birmənalı qarşılanmayıb. Sənətçi "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Fədayə Laçının son illərdə düzgün yolda olmadığını, bu səbəbdən də həbsinin onun üçün gözənlilməz olmadığını

bildirib. Qeyd edək ki, dəfələrlə mətbuatda hər iki sənətçinin uzun illər sevgili olduğu, sonralar bilinməyən səbəbdən ayrıldığını haqqında məlumatlar dərc olunub.

Bu arada mətbuatda sənətçinin facebook sosial şəbəkəsində paylaşdığı son statuslar yayılıb. Müğənninin oktyabrın 26-da paylaşdığı "Səni zindanda görə ağlasın", "Allahım, uzaq və müşğül səfərdə olanların yolunu özün aç, Ya Rəbbim. Sənin məsləhətinə şükürlər olsun", "Allahım, özün kömək ol, Ya Rəbbim" kimi statusları diqqət çəkib.

Xatırladaq ki, Məmmədova Fədayə Baris qızı (Fədayə Laçın) oktyabrın 23-də Bakı-Astara-Bakı qatarından qaçan məhbuslara yardım etməkdə təqsirləndirilib və Nəsimi Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə həbs edilib. Məhkəməsinin qərarı ilə sənətçinin barəsində 3 ay müddətinə həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

□ **Xalidə GƏRAY**

Fədayə Laçın cinayətinin yeni şok detalları, yeni həbs qərarı
Xüsusi açarı məhbuslara Günay Atakişiyeva verib; qaçırılma əməliyyatına maddi dəstəyi isə müğənni xanım verib

Müğənni Fədayə Laçının "Qoca" ləqəbli avtoritet Etibar Məmmədovun və onunla birgə cəza çəkən Əli Ağaminin həbsdən qaçmasına necə yardım etdiyi ilə bağlı yeni detallar üzə çıxıb.

Lent.az-ın əldə etdiyi məlumata görə, avtoritetlərin xüsusi tipli vaqondan qaçmasının təşkilatçısı əslində birbaşa Fədayə Laçın deyil. Bu işdə əsas iştirakçı dəstənin digər xanım üzvü Günay Atakişiyeva olub.

Bildirilir ki, G. Atakişiyeva son bir neçə ayda bir neçə dəfə "Qoca"nı həbsxanada ziyarət edib. Onunla yaxın münasibəti olduğu görünüşü yaradıb. F. Laçın isə bu işdə əsasən maddi dəstəkçi rolunu oynayır. O, G. Atakişiyevaya qaçış planının baş tutması üçün lazım olan maddi dəstəyi verib.

Planı həyata keçirmək üçün G. Atakişiyeva əvvəlcədən Astara-ya gedib və orada məhkumların gətiriləyi qatara minib. Daha sonra o, nezarətçilərlə əvvəlcədən razılaşdırıldığı kimi, xüsusi təyinatlı vaqona keçərək "Qoca"nın yanına girib. Şirvan şəhərinə qədər onunla birlikdə gəlib və orada qatardan düşüb. Bu vaxt ərzində isə o, avtoritetlərin qaçması üçün lazım olan xüsusi açarı "Qoca"ya verə bilib.

Etibar Məmmədov və Əli Ağami isə Bakı yaxınlığında həmin açar vasitəsilə xüsusi təyinatlı vaqondan çıxmağa müvəffəq olublar. Bildirilir ki, müğənni Fədayə Laçın da məhz Günay Atakişiyevanın ifadəsi əsasında həbs edilib.

Bu arada, müğənni Fədayə Laçın oktyabrın 23-də Bakı-Astara-Bakı qatarından qaçan məhbuslara yardım etməklə bağlı elan olunmuş ittiham üzrə özünü təqsirli bilməyib.

APA-nın əldə etdiyi məlumata görə, o, məhkəmədə ifadəsində məhbuslara kömək etmədiyini deyib. "Mənim etibarından sui-istifadə ediblər. Onların qaçmaq niyyəti olduğunu bilməmişəm. Bunların heç birindən xəbərim yoxdur", - deyərək müğənni bildirib.

Fədayə Laçın hadisədən bir ay əvvəl Etibarla görüşdüyünü deyib: "Bu hadisə baş verməzdən təxminən bir ay əvvəl Etibar məhkəmə üçün Lənkerana aparanda qatarda onunla görüşmüşəm. Bakı dəmir yolu vağzalında minib, Biləcəri stansiyasında düşmüşəm. Ancaq qaçış günü baş verənlərin mənimlə heç bir bağlılığı yoxdur".

Qeyd edək ki, Fədayə Laçın təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilməklə barəsində Nəsimi Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə 3 ay müddətinə həbs-qətimkan tədbiri seçilib. Məhbusların qaçmasına görə daha bir nəfər həbs edilib. Bu, taksir sürücü Hacıyev Məhəmməd Fərid oğludur.

Nəsimi Rayon Məhkəməsinə hakim Pərviz Hüseynovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə o, Cinayət Məcəlləsinin 304.2.1-ci (azadlıqdan məhrum etmə yerindən, həbsdən və ya mühafizə altından qaçma-qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs tərəfindən törədildikdə) maddəsi ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilməklə, barəsində 3 ay müddətinə həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

□ **"YM"**

"Ziraat Bank" Bakıda ofisini açdı

Azərbaycanın aqrar sektoruna nə vəd edir?

Oktabrın 31-də "Ziraat Bank Azərbaycan" ASC-nin baş ofisinin açılışı baş tutub. Açılış mərasimində Türkiyənin iqtisadiyyat naziri Nihat Zeybekçi, Azərbaycan Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin sədri Elman Rüstəmov "Ziraat Bankı A.Ş."nin rəhbərliyi, o cümlədən Azərbaycanın bank sektorunun nümayəndələri iştirak ediblər.

Tədbirdə çıxışı edən "Ziraat Bankı A.Ş."nin baş direktoru, Türkiyənin Banklar Assosiasiyasının prezidenti Hüseyin Aydın qeyd edib ki, "Ziraat Bank Azərbaycan" onun rəhbərlik etdiyi maliyyə qrupunun vacib parçasıdır. "Biz öz dəyərlərimizi Azərbaycana gətirdik. Azərbaycanda artan payımızla iki qardaş ölkənin ticarət əlaqələrinə mühüm töhfə veririk və verəcəyik. Lakin bizim əsas məqsədimiz bazar payımızı artırmaq deyil, Azərbaycanın maliyyə bazarının böyüməsidir. Heç şübhəsiz ki, "Ziraat Bank Azərbaycan" iki qardaş ölkənin iqtisadi əlaqələrini möhkəmləndirəcək".

E. Rüstəmov isə bildirib ki, "Ziraat Bank" 22 il ərzində Azərbaycanda təmsil olunub, lakin son iki il ərzində müstəqil şəkildə Azərbaycan bank sektorunun mühüm parçasına çevrilib. Baş bankir əlavə edib ki, Azərbaycan-Türkiyə iqtisadi əlaqələri ən yüksək səviyyədədir.

Baş bankir onu da bildirib ki, "Ziraat Bank" Azərbaycan iqtisadiyyatının yeni modelə keçidində mühüm rol oynayacaq.

Bəs görəsən, bu mühüm iqtisadi hadisəni necə dəyərləndirirlər. "Ziraat Bank" kimi tarixi ənənələrə malik olan, Türkiyənin aqrar sektorunun inkişafında mühüm rol oynayan bir bankın Azərbaycan maliyyə bazarında fəaliyyəti hansı müsbət dəyişikliklərə səbəb olacaq?

"Yeni Müsavat"ın sualını cavablandırın Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Vahid Əhmədov bunu Azərbaycanın aqrar sektoru üçün önəmli hadisə kimi dəyərləndirdi: "Azərbaycanın bank sistemində müəyyən problemlər var. Kapitallaşma ilə bağlı problemlər hələ öz həllini tapmayıb. Digər tərəfdən, aqrar sektora diqqət böyükdür. Düzdür, dövlət başçısı tərəfindən kifayət qədər dotasiyalar verilir, subsidiyalar ayrılır, ancaq görünür, kifayət etmir. Çünki tələbat həddindən artıq çoxdur. Artıq əhalinin də kənd təsərrüfatına marağı artıb. Ona görə də belə bir bankın Azərbaycanda fəaliyyətə başlaması müsbət haldır".

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfərlisi isə "Yeni Müsavat"a danışarkən bildirdi ki, xarici bankların birbaşa Azərbaycan bazarına girişi çox yaxşı hadisədir: "Bu, Azərbaycanın daxili bank sektorunda rəqabətli mühitin formalaşması üçün çox önəmli addımdır. Sadəcə, "Ziraat Bankı"nın Azərbaycanda yerli şəbəkəsi kimi qeydiyyatdan keçib fəaliyyət göstərdiyini qeyd etmək lazımdır. Qlobal bankın bir bölümü kimi fəaliyyət göstərmir. Bu da xarici bankların Azərbaycan bazasına girişinin hələ də çətinliklərlə üzləşməsi deməyə əsas verir. Digər ölkələrdə, o cümlədən Türkiyədə, Gürcüstanda istənilən xarici bankların filialları var. Ancaq Azərbaycanda hələ də yerli qanunvericiliyə uyğun şəkildə qeydiyyatdan

keçdikdən sonra fəaliyyətə başlayırlar ki, bu da böyük bankların ölkəmizə gəlməsində əngəlləri yaranmasına səbəb olur".

İqtisadçının sözlərinə görə, "Ziraat Bank" Türkiyənin ən qədim banklarından biridir: "Əsasən də aqrar sektorda fəaliyyət göstərir. Türkiyədə böyük fermerlərə ən yaxşı şərtlərlə kredit verən təşkilatlardan biridir. Onun təcrübəsinin öyrənilməsi və Azərbaycanda da aqrar sektorda yeni banklığın tətbiqi, bankların aqrar sektorun "Ziraat Bank"ın proqramlarına uyğun olaraq maliyyələşməsinə çalışması çox vacibdir. Bu təcrübənin Azərbaycanda da tətbiq olunması kənd təsərrüfatının inkişafına öz töhfəsini verə bilər".

□ **Nərgiz LİFTİYEVA**

MÜSAVAT

Son səhifə

N 226 (6840) 1 noyabr 2017

Dünyanın ən uzun uçuşu baş tutdu

"United Airlines"ə məxsus olan "Boeing 787-9 Dreamliner" təyyarəsi təxminən 14 min kilometrlik Sinqapur səfərini tam 17 saat 55 dəqiqədə tamamlayaraq ən uzun müddətli, fasiləsiz uçuş rekorduna imza atıb. Amerikanın Los Angeles şəhərindən qalxan United Airlines hava şirkətinə aid olan təyyarə 14 min kilometrlik Sinqapur uçuşunu fasiləsiz tamamlayaraq rekorda imza atdı. 252 sərnişinin içində olduğu "Boeing 787-9 Dreamliner", tam 17 saat 55 dəqiqədə səfərini tamamladı. 116 ekonomi, 88 ekonomi+ və 48 birinci sinif sərnişinlərə sahib olan təyyarə eyni istiqamət üzrə dönüş səfərini isə 15 saat 15 dəqiqədə bitirdi.

Daha öncəki rekord 2017-ci ilin fevral ayında Qətər Hava Yolları tərəfindən Dohadam qalxan və 10 saat qırşağını keçən sərnişin təyyarəsinin 14 min 535 kilometrlik məsafəni 16 saat 23 dəqiqədə qət etməsi və Aucklanda enməsi ilə gerçəkləşmişdi. Dünyanın ən uzun uçuşunu 4 pilot və 15 heyət üzvü ilə həyata keçirən təyyarə üçün aeroportda mərasim belə düzənlənmişdi.

ABŞ-dan gerçəkləşən ən uzun uçuş isə avstraliyalı Qantas tərəfindən Dallas və Sidney arasında 13 min 800 kilometrlik fasiləsiz uçuşa aid idi.

Təyyarə aldı, onu restorana çevirdi

Çinli bir iş adamı tərəfindən satın alınan təyyarə restorana çevrildi. Çinlilər bu təyyarəyə səyahət etmək üçün yox, yemək zövqü yaşamaq üçün minirlər. Çinin Hubei bölgəsindəki bir restoran öz mətbəxinə artıq istifadə edilməyən təyyarəyə daşayıb. Yeməklər stüardessa kimi geyinən qadın ofisiantlar tərəfindən servis edilir. Çinli iş adamı Li Yang bu ilginç təcrübəsini həyata keçirmək üçün artıq istifadə olunmayan "Boeing 737" təyyarəsini tam 5.2 milyon dollara satın alıb. Olduqca qeyri-adi bir yemək yemə təcrübəsi təqdim edən təyyarəyə bilet alaraq minmək mümkündür. Müştərilər yemək sifarişlərini təyyarəyə minərək verirlər. Restoranın menüsündə fransız və rus mətbə-

xindən yeməklər yer alır. Qısa bir müddət öncə fəaliyyətə başlayan restoran çinlilərin böyük marağına səbəb olur. Budan başqa təyyarə-restorana ölkə xaricindən gələn turistlər də böyük maraq göstərirlər.

Qadınlarda diqqəti cəlb edən bunlardır

Kişilər üçün yeni tanışlıq zamanı nəyin önəmliyyət daşdığı önəmli məsələdir. Xarici görünüş... Bəs xarici görünüşdəki əsas detal hansıdır? Bu məqsədlə aparılan sorğu zamanı 100 kişiye "Qadınlarda ilk diqqət çəkən nədir" sualı verilib. Onlardan 19 faizi onları "qadınlarda dodaqları", 81 faizi isə "gözləri"nin cəlb etdiyini deyib. Sorğu anketini araşdıran tədqiqatçılar maraqlı bir faktla qarşılaşıblar. Balqabaq deserti və lavanda qoxusu kişiləri "dəli" edir. Sən demə, balqabaq şirin və səmimi duyğuları oyadarkən, lavanda əsl rahatlıq hissi yaradır.

Bəs görəsən, kişilər saçlarda ən çox nəyə diqqət edirlər? "Bir qadın saçlarını hər gün eyni tərzde yığarsa, bu sizi narahat edərmi" sualını sorğuda iştirak edənlərin 71 faizi "xeyr" deyər cavablandırıb. Belə çıxır ki, saç üslubunu çox nadir hallarda dəyişən qadınlar doğru hərəkət edir.

Ayaqlar, çiyinlər, çox açıq sinə dekoltesinin hər bir kişinin diqqətini daha çox cəlb etdiyi həmişə məlumdur. Amma sən demə, kişilərin gizlicə baxdıqları yer körpücük sümüyüdür! Sorğuda iştirak edənlərin böyük əksəriyyəti qadınlarda körpü sümüyünün "şairanə" olduğunu bildirib.

Gəzintiye çıxan it sahibinə marixuana gətirdi

Amerikanın Missisipi ştatında gəzintiye çıxan it öz sahibinə yarım kiloqram marixuana paketi gətirib. Kişi paketi polisə təhvil verib. İt sahibi bildirib ki, öncə heyvanın ona zibil parçası gətirdiyini düşünüb. Amma bir müddət sonra amerikalı torbadan gələn qoxudan onun içindəki narkotik olduğunu anlayıb. İtin bu qutunu harada və necə tapdığı məlum deyil. Hüquq-mühafizə orqanları insidentini araşdırmağa başlayıb. Marixuanadan istifadəyə Amerikanın Alyaska, Kolorado və Oreqon ştatlarında qismən icazə var. Daha 21 ştatda isə tibb müəssisələrində marixuanadan istifadəyə rəsmi icazə verilib və ya yaxın gələcəkdə icazə verilecək. Amma Missisipidə marixuanadan istifadə, onun saxlanması qanunla qadağandır.

QOÇ - Səhər saat 10:52-dən mənfə enerjili Ay bürcünüzdə olduğundan fəaliyyətinizdə bəzi neqativliklər ola bilər. Əzm göstərin ki, nəticə uğurlu olsun. Axşam ürəyinizə yaxın simsarlarınıza baş çəkin.

Qoroskop (1 noyabr) **Səbuhi Rəhimli**

BUĞA - İxtiyarınızda olduqca gərgin bir gün durur. Bəri başdan bütün vacib işlərinizi təxirə salın. Münaqişələrə həvəs göstərməyin, neytral olmağa çalışın. Bəxtinizdə pul da var.

ƏKİZLƏR - Göy qübbəsi yalnız ailə-sevgi məsələlərində uğurlara yaxın olacağını bildirir. Fəaliyyətdə və ya digər münasibətlərdə işə vəziyyət heç də qənaətbəxş olmayacaq. Səfərə çıxmayın.

XƏRÇƏNG - Mövcud problemlərinizi həll etmək üçün kənardan dəstək almalısınız. Əks təqdirdə uğursuzluqla üzləşəcəksiniz. Saat 14-17 aralığı bu baxımdan olduqca əlverişlidir.

ŞİR - Hiss olunur ki, səhhətiniz ürəkəcan deyil. Lakin narahatçılığa əsas yoxdur. Çünki bütün hallarda həkim əlinə düşməyəcəksiniz. Nahardan sonra şad xəbər eşidəcəyinizə inanın.

QIZ - Maliyyə problemlərinizin artması ümumi ovqatınızda mənfə çalarlar yaratmaqdadır. Azacıq səbr edin, yaxın vaxtlarda kiseniz ağırlaşacaq. Əsas diqqəti münasibətlərə yönəldin.

TƏRƏZİ - Astroloji göstəricilər yalnız qonaqlıq və səfərlər üçün uğurlu ərəfə olduğunu bildirir. Odur ki, digər işlər barədə baş sındırmağa dəyməz. Sizi gözləyənləri şad edin.

ƏQRƏB - Yaxşı olar ki, saat 13-ə qədər bütün vacib işlərinizi təxirə salasınız. Əks təqdirdə cəhdləriniz boşa çıxacaq. Sonrakı saatlarda isə perspektivli sövdələşmələrin iştirakçısı olacaqsınız.

OXATAN - Təxminən saat 14-ə qədər özünüzü gərgin situasiyalardan qorumağa çalışın. Sonrakı ərəfədə sevindirici xəbər eşidəcəksiniz. Maraqlı təkliflər də gözlənilir.

OĞLAQ - Qarşınızda füsunkar bir təqvim var. Bəxtinizə inanırsınızsa risk etməyə dəyər. Çünki gözlənilməz sürprizlər yolunuzu gözləyir. İstənilən ikitərəfli əməkdaşlıq uğurludur.

SUTÖKƏN - Daxili tərəddüdləriniz ümumi sabitliyinizi pozmaqdadır. Nəyi, necə edəcəyinizi müəyyənləşdirə bilmirsiniz. Odur ki, həyata açıq gözlə baxın. Enerjinizi daha çox sevgidən alın.

BALİQLAR - Ulduzların düzümü maraqlı insanlarla rastlaşma ehtimalınızdan xəbər verir. Amma onların arasında bir neçəsi ovqatınızı aşağı salmağa çalışa bilər. Bu səbəbdən uzaqgörən və dözümlü olun.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Bu adam həyatı boyu ancaq çörək, süd və kartof yeyir

ABŞ-ın Nyu York şəhərində yaşayan 1 uşaq anası, 54 yaşlı Marla Lopez həyatı boyu cəmi üç növ qida yeyib. Bunlar çörək, süd və kartof qızartması olub. "Good Morning America" adlı verilişdə qonaq kimi iştirak edən Lopez deyib ki, həyatı boyu heç meyvə və tərəvəz yeməyib. Ancaq bu 3 qida növündən istifadə edən qadın deyib ki, bu, qidalanma pozğunluğundan yaranan haldır və uşaqlıqdan bəri onda bu hal mövcuddur. Bəzən qadın "çaşb" keks və ya peçenye yeyir. Amma onun favorit yeməyi yəna də kartof qızartmasıdır. Səhhətində heç bir problem olmayan qadının bu qidalanma növünü isə mütəxəssislər doğru hesab etmir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rəuf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SƏBİROĞLU
Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.